

**ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

**РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА**

Випуск 20

(жовтень – грудень 2010 р.)

Київ – 2010

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

Р45

СЕРІЯ «РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА»

*Серію рекомендовано до друку Вченою радою Інституту законодавства
Верховної Ради України (Протокол № 9 від 26 жовтня 2006 р.)*

За загальною редакцією В. О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка НАПН України

Р45 **Реферативний** огляд європейського права / За заг. ред. В. О. Зайчука.
– Вип. 20. – К., 2010. – 142 с.

Серію «Реферативний огляд європейського права» підготовлено Інститутом законодавства Верховної Ради України з метою оперативного системного інформування державних органів, наукових установ та громадськості щодо прийняття європейських законодавчих актів, розвитку європейської правової доктрини та судової практики ЄС.

Серію розраховано на народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників секретаріатів комітетів і фракцій Верховної Ради України, помічників-консультантів народних депутатів України, а також фахівців, які працюють у сфері адаптації національного законодавства до норм європейського права.

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

РЕЗЮМЕ ЗБІРНИКА

У першому розділі огляду подаються анотації новоухвалених актів Ради Європи. Зокрема, у четвертому кварталі 2010 року увагу Ради Європи було приділено питанням статусу спостерігачів на виборах, розвитку парламентської демократії, незалежності суддів тощо.

Другий розділ містить анотації директив, регламентів та рішень інституцій Європейського Союзу, а також інших документів ЄС, що були прийняті у цей період. Новели законодавства стосувалися врегулювання окремих питань захисту тварин, політики зайнятості в ЄС, підприємницької діяльності тощо.

Третій розділ присвячено судовій практиці Європейського суду з прав людини за скаргами проти України. За жовтень – грудень 2010 року Європейський суд з прав людини ухвалив 54 рішення (53 – англійською, 1 – французькою мовами) за скаргами громадян України на порушення прав на справедливий судовий розгляд, що здебільшого стосувалися невиконання рішень національних судів та затягування судових розглядів. Загалом за 2010 рік суд ухвалив по суті 109 рішень за скаргами громадян проти України (для порівняння: у 2009 р. – 126, у 2008 р. – 110, у 2007 р. – 108).

Четвертий розділ огляду містить резюме матеріалів про розвиток відносин між Україною та ЄС, а також інформацію про перспективи розвитку європейського законодавства.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ	11
I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ.....	13
ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ.....	13
<i>Резолюція 1755 (2010) від 4 жовтня 2010 р. «Функціонування демократичних інституцій в Україні»</i>	<i>13</i>
<i>Резолюція 1768 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Роми, які шукають притулку в Європі»</i>	<i>19</i>
<i>Резолюція 1771 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Міжнародно визнаний статус спостерігачів на виборах».....</i>	<i>20</i>
<i>Резолюція 1772 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Поновлення парламентського діалогу зі Сполученими Штатами Америки»</i>	<i>21</i>
<i>Резолюція 1773 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Розвиток парламентської дипломатії».....</i>	<i>22</i>
<i>Резолюція 1775 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Військові відходи та навколишнє середовище»</i>	<i>24</i>
<i>Резолюція 1776 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Шумове та світлове забруднення».....</i>	<i>25</i>
<i>Резолюція 1777 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Сприяння політиці попередження залежності від азартних ігор в Інтернеті»</i>	<i>26</i>
<i>Резолюція 1778 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Поширення волонтерської діяльності в Європі».....</i>	<i>26</i>
<i>Резолюція 1779 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Співробітництво між Радою Європи та країнами Магрибу в досягненні соціальної згуртованості»</i>	<i>27</i>
<i>Резолюція 1781 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Мінімальне тридцятивідсоткове представництво недостатньо представленої статі в національних делегаціях в Асамблеї» ...</i>	<i>28</i>
<i>Рекомендація 1941 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Роми, які шукають притулку в Європі»</i>	<i>29</i>
<i>Рекомендація 1942 (2010) від 12 листопада 2010 р. про збалансований підхід до проблеми збереження археологічних знахідок при виконанні будівельних проектів.....</i>	<i>29</i>
<i>Рекомендація 1944 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Європейська хартія регіональних мов або мов меншин».....</i>	<i>30</i>

<i>Рекомендація 1945 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Міжнародно визнаний статус спостерігачів на виборах».....</i>	<i>31</i>
<i>Рекомендація 1946 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Військові відходи та навколишнє середовище».....</i>	<i>31</i>
<i>Рекомендація 1947 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Шумове та світлове забруднення»</i>	<i>32</i>
ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ.....	33
<i>Рекомендація CM/Res(2010)12 Комітету міністрів державам- членам від 17 листопада 2010 р. стосовно незалежності, ефективності та відповідальності суддів.....</i>	<i>33</i>
<i>Рекомендація CM/Res(2010)13 Комітету міністрів державам- членам від 23 листопада 2010 р. стосовно захисту осіб з огляду на автоматизоване використання персональних даних у контексті їх опрацювання (профайлінгу).....</i>	<i>33</i>
II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	35
<i>Директива 2010/63/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 вересня 2010 року про захист тварин, які використовуються для наукових цілей</i>	<i>35</i>
<i>Регламент (ЄС) № 911/2010 Європейського Парламенту та Ради від 22 вересня 2010 року про Європейську програму моніторингу Землі (ЄПМЗ) та її першочергових операцій (на період 2011-2013 рр.)</i>	<i>35</i>
<i>Регламент (ЄС) № 912/2010 Європейського Парламенту та Ради від 22 вересня 2010 року про створення Європейського агентства супутникової системи навігації (ССН), що скасовує Регламент Ради (ЄС) № 1321/2004 про створення структур для управління Європейськими супутниковими радіонавігаційними програмами та вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 683/2008 Європейського Парламенту та Ради</i>	<i>36</i>
<i>Регламент (ЄС) № 913/2010 Європейського Парламенту та Ради від 22 вересня 2010 року про Європейську залізничну мережу для конкурентоздатних вантажних перевезень</i>	<i>37</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 920/2010 від 7 жовтня 2010 року про стандартизовані й захищені системи реєстрів відповідно до Директиви 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради, а також Рішення № 280/2004/ЄС Європейського Парламенту та Ради.....</i>	<i>37</i>

<i>Регламент (ЄС) № 995/2010 Європейського Парламенту та Ради від 20 жовтня 2010 року про встановлення зобов'язань для операторів, які постачають на ринок деревину та продукцію з неї.....</i>	<i>38</i>
<i>Регламент (ЄС) № 996/2010 Європейського Парламенту та Ради від 20 жовтня 2010 року про розслідування і запобігання нещасним випадкам й інцидентам у цивільній авіації та скасування Директиви 94/56/ЄС.....</i>	<i>38</i>
<i>Директива 2010/64/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20 жовтня 2010 року про право на тлумачення та переклад у кримінальних провадженнях.....</i>	<i>40</i>
<i>Рішення Ради (2010/707/ЄС) від 21 жовтня 2010 року про керівні настанови щодо політик держав-членів у сфері зайнятості.....</i>	<i>40</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 1014/2010 від 10 листопада 2010 року про моніторинг та повідомлення даних про реєстрацію нових легкових автомобілів відповідно до Регламенту (ЄС) № 443/2009 Європейського Парламенту та Ради.....</i>	<i>41</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 1031/2010 від 12 листопада 2010 року про визначення строків, управління та інших аспектів торгівлі з аукціонів квотами на викиди парникових газів відповідно до Директиви 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради про запровадження схеми торгівлі квотами на викиди парникових газів у Співтоваристві.....</i>	<i>42</i>
<i>Рішення Комісії 2010/709/ЄС від 22 листопада 2010 року про заснування Ради Європейського Союзу з екомаркування (2010/709/ЄС).....</i>	<i>42</i>

III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ..... 43

<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОГАТОВА проти України» від 7 жовтня 2010 р. (заява № 5231/04).....</i>	<i>43</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЗНАЙКІН проти України» від 7 жовтня 2010 р. (заява № 37538/05).....</i>	<i>44</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛОГВІНЕНКО проти України» від 14 жовтня 2010 р. (заява № 13448/07).....</i>	<i>46</i>

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НАЙДЬОН проти України» від 14 жовтня 2010 р. (заява № 16474/03).....	47
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ХАЙРЕДІНОВ проти України» від 14 жовтня 2010 р. (заява № 38717/04)	49
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЩОКІН проти України» від 14 жовтня 2010 р. (заяви № 23759/03 та № 37943/06)	50
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БІЛИЙ проти України» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 14475/03).....	53
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДІЯ 97 проти України» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 19164/04).....	55
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЖУК проти України» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 45783/05).....	57
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОРНЄВ І КАРПЕНКО проти України» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 17444/04)	59
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПАЛАМАРЧУК проти України (№ 2)» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 17156/05).....	60
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПЕТУХОВ проти України» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 43374/02).....	61
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДЄНІСОВ проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 7822/06).....	63
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛЕОНІД ЛАЗАРЕНКО проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 22313/04)	65
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛІТВІНОВА проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 36223/06)	67
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МОЛОДОРИЧ проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 2161/02)	69
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НЕХАНЧЕНКО проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 18255/05)	71
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ТРОФІМЧУК проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 4241/03)	72

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОВАЛЬЧУК проти України» від 4 листопада 2010 р. (заява № 21958/05).....	74
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «САМАРДАК проти України» від 4 листопада 2010 р. (заява № 43109/05).....	76
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРІВОВА проти України» від 9 листопада 2010 р. (заява № 25732/05)...	78
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОСИПЕНКО проти України» від 9 листопада 2010 р. (заява № 4634/04).....	80
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МУШТА проти України» від 18 листопада 2010 р. (заява № 8863/06)...	83
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПУСТОВІТ проти України» від 18 листопада 2010 р. (заява № 34332/03).	85
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БРАТЧЕНКО проти України» від 21 листопада 2010 р. (заява № 27234/04).....	86
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛЮБОВ ЄФІМЕНКО проти України» від 25 листопада 2010 р. (заява № 75726/01).....	89
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОЛЬХОВІКОВА проти України» від 25 листопада 2010 р. (заява № 36002/08).....	91
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РУДЕНКО проти України» від 25 листопада 2010 р. (заява № 5797/05)...	93
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДЄМІДОВА проти України» від 2 грудня 2010 р. (заява № 29843/04).....	95
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРИВІЦЬКА І КРИВІЦЬКИЙ проти України» від 2 грудня 2010 р. (заява № 30856/03).....	97
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РАТУШНА проти України» від 2 грудня 2010 р. (заява № 17318/06).....	100
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШУЛЬГА проти України» від 2 грудня 2010 р. (заява № 16652/04).....	102
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БУЛАНОВ і КУПЧІК проти України» від 9 грудня 2010 р. (заява №7714/06 і заява №23654/08).....	103

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЖУПНІК проти України» від 9 грудня 2010 р. (заява № 20792/05).....	105
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОСТАКОВ проти України» від 9 грудня 2010 року (заява № 32568/05)	107
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МАЙСТЕР проти України» від 9 грудня 2010 р. (заява № 18951/04).....	108
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СИЛЕНОК І ТЕХНОСЕРВІС-ПЛЮС проти України» від 9 грудня 2010 р. (заява № 20988/02)	110
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СОКОР проти України» від 9 грудня 2010 р. (заява № 49009/07).....	113
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОРОТЮК проти України» від 16 грудня 2010 р. (заява № 33579/04).....	114
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЄФРЕМОВ проти України» від 16 грудня 2010 р. (заява № 43799/05).....	116
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛИГУН проти України» від 16 грудня 2010 р. (заява № 50165/06).....	117
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АНДРІЙ РУДЕНКО проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 35041/05)	119
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГЕРЕГА проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 30713/05).....	120
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ІЧІН ТА ІНШІ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заяви № 28189/04 та № 28192/04).....	122
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОБЧЕНКО ТА ІНШІ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 37138/04)	123
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОВАЛЬОВ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 10636/05)	125
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРАТ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 30972/07).....	126
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРЮКОВ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 53249/07).....	128
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОРУДЖЕВ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 3080/06).....	129

*Рішення Європейського суду з прав людини у справі
«ПЕРЕТЯКА ТА ШЕРЕМЕТЄВ проти України» від 21 грудня
2010 р. (заяви № 17160/06 та № 35548/06)..... 131*

*Рішення Європейського суду з прав людини у справі
«ПОНОМАРЕНКО проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява
№ 20930/06)..... 133*

*Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СІЗИХ
проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 25914/06)..... 134*

*Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СУБОТ
проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 38753/06)..... 135*

IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА.... 138

*Щодо правового регулювання відносин між Європейським
Парламентом та Європейською Комісією..... 138*

Щодо розвитку відносин між Україною і ЄС..... 139

*Щодо змін у правилах вирішення спорів з іноземним елементом
..... 141*

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ

Договір ЄС – Договір про заснування Європейського Співтовариства.

Євратом – Європейське Співтовариство з атомної енергії.

Європейська Рада – міждержавна складова Європейського Союзу, до якої входять глави держав чи урядів країн – членів ЄС та Голова Європейської Комісії. Європейська Рада збирається щонайменше двічі на рік під головуванням керівника держави чи уряду держави-члена, що головує в Раді.

Європейське Співтовариство (Співтовариство) – засноване згідно з Римським договором 1957 р. З 1993 р. цей термін було витіснено із загального вжитку терміном «Європейський Союз», тепер він застосовується для позначення міждержавного об'єднання держав-членів, які утворюють Європейський Союз.

Європейський суд – Європейський суд з прав людини.

Європейські Співтовариства – Європейське Співтовариство з Атомної Енергії, Європейське Співтовариство з вугілля та сталі, а також Європейське Економічне Співтовариство. Внаслідок їх злиття у 1967 р. цими трьома Співтовариствами керують єдині інституції, тому часто їх узагальнено називають «Європейське Співтовариство». Відколи у 2002 р. Європейське Співтовариство з вугілля та сталі припинило існування, фактично залишилося два Європейських Співтовариства.

ЄЕП – Європейський економічний простір.

ЄП – Європейський Парламент. Одна з п'яти інституцій (разом із Радою, Комісією, Судом та Рахунковою палатою) Європейського Співтовариства. Є асамблеєю представників держав – членів ЄС, обирається прямим загальним голосуванням.

ЄПС – Європейська політика сусідства.

ЄПБО – Європейська політика безпеки та оборони.

ЄС – Європейський Союз. Заснований згідно з Договором про Європейський Союз 1993 р. (інші назви – Маастрихтський договір, Договір про ЄС або ДЄС).

КМ (Комітет міністрів) – Комітет міністрів Ради Європи.

Комісія (Європейська Комісія) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

НАТО – Організація Північноатлантичного договору.

ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку.

ПАРЄ – Парламентська асамблея Ради Європи.

Рада (Рада ЄС) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

РБ ООН – Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

РЄ – Рада Європи.

СЕР – Світова енергетична рада.

СЄД – Серія Європейських Договорів Ради Європи.

СЗБП – Спільна зовнішня та безпекова політика («другий стовп» Європейського Союзу).

СОТ – Світова організація торгівлі.

Суд ЄС – Суд Європейських Співтовариств. Одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

«Тройка» (ЄС) – складається з держави-члена, яка головує в Раді, держави-члена, яка головувала попередні шість місяців та держави-члена, яка головуватиме наступні шість місяців. Термін походить від назви старовинної руської запряжки з трьох коней.

ЮВС – співпраця у сфері юстиції та внутрішніх справ (ЮВС) (Частина VI Договору ЄС), що разом з Європейськими Співтовариствами й спільною зовнішньою та безпековою політикою (СЗБП) є одним із «трьох стовпів» підвалин «архітектури» об'єднаної Європи, визначених Договором ЄС. Основною метою співпраці у сфері ЮВС є практичне втілення принципу вільного пересування осіб.

I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ

ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ

Резолюція 1755 (2010) від 4 жовтня 2010 р. «Функціонування демократичних інституцій в Україні»

Resolution 1755 (2010) The functioning of democratic institutions in Ukraine

1. Парламентська асамблея вітає збільшення законодавчої активності в Україні після президентських виборів 2010 р. та створення нової правлячої коаліції, що може привести до політичної стабільності. На її думку, політична стабільність є важливою умовою консолідації демократії в Україні. Однак вона занепокоєна тим, що ця відносна стабільність є крихкою, оскільки системні проблеми, що лежали в основі нестабільності, яка панувала в країні в останні роки, так і не були вирішені.

2. Асамблея ще раз наголошує, що єдиним шляхом забезпечення довготривалої політичної стабільності є конституційні зміни, які встановлять чіткий розподіл влад, а також запровадять належну систему стримувань і противаг між та всередині виконавчої, законодавчої й судової гілок влади.

3. Беручи до уваги занепокоєння, висловлене щодо концентрації влади в Україні, Асамблея вважає, що консолідація влади новоствореною адміністрацією, якщо вона досягається за допомогою демократичних процедур, є зрозумілою, та у багатьох випадках навіть бажаною, проте застерігає, що така консолідація не повинна призвести до монополізації влади однією політичною силою, оскільки це підірвало б демократичний розвиток країни.

4. Асамблея тепло вітає наданий пріоритет та продемонстровану політичну волю влади щодо виконання Україною решти взятих при вступі зобов'язань перед Радою Європи. Асамблея пропонує українській владі свою повну підтримку в її зусиллях щодо запровадження амбіційного та далекосяжного пакету реформ, необхідних для виконання Україною взятих при вступі до Ради Європи зобов'язань, що впливають із членства.

5. Асамблея занепокоєна тим, що поспішність, з якою влада запроваджує ці реформи, може негативно вплинути на дотримання належних демократичних принципів та, зрештою, на якість самих

реформ. Виконання решти зобов'язань, взятих при вступі, тягне за собою запровадження низки далекосяжних та комплексних реформ, які матимуть значні наслідки для українського суспільства. Тому успішне запровадження цих реформ можливе тільки за умови широкого політичного консенсусу та суспільної підтримки. Це, у свою чергу, є можливим лише за умови неухильного додержання парламентських процедур і демократичних принципів.

6. Тісна співпраця з Європейською комісією за демократію через право (Венеціанською Комісією) має вирішальне значення для гарантування того, що пакет реформ, який наразі розробляється, повністю відповідає європейським стандартам та цінностям. Тому Асамблея закликає органи влади та керівництво Верховної Ради України забезпечити, щоб остаточні варіанти проектів законів подавалися для отримання висновків Венеціанської Комісії перед їх ухваленням в останньому читанні.

7. Різні сфери, яких стосуються останні ініціативи щодо реформ, вже детально розглядалися Асамблеєю у її попередніх резолюціях щодо України. Підтверджуючи свою позицію стосовно цих реформ, Асамблея, зокрема:

7.1 Виборча реформа:

7.1.1 підтверджує свою рекомендацію щодо необхідності ухвалення в Україні єдиного Виборчого кодексу, а також вітає той факт, що проект такого кодексу було подано на розгляд Верховної Ради;

7.1.2 вважає, що виборча реформа повинна передбачати не тільки ухвалення нового виборчого кодексу, але й запровадження нової виборчої системи; підтверджує свою рекомендацію щодо прийняття виборчої системи, на пропорційній основі за відкритими виборчими списками і регіональними виборчими округами;

7.1.3 підтверджує своє переконання, що імперативний мандат, запроваджений конституційними змінами 2004 р., суперечить європейським демократичним стандартам;

7.1.4 закликає всі політичні сили дотриматися своїх обіцянок щодо реформування законодавства про вибори та продемонструвати відповідну політичну волю щодо ухвалення єдиного виборчого кодексу й нової виборчої системи у

відповідності з рекомендаціями Венеціанської Комісії та Асамблеї ще до наступних парламентських виборів;

7.1.5 закликає органи влади внести до закону про політичні партії положення про їх фінансування, які були б у повній відповідності з європейськими стандартами, зокрема щодо прозорості фінансування партій, а також розглянути додаткові заходи, які б зменшили залежність політичних партій від економічних та комерційних інтересів.

7.2 Реформа прокуратури:

7.2.1 нагадує, що Україна при вступі до Ради Європи взяла на себе таке зобов'язання: «роль та функції прокуратури будуть змінені (ішлося про здійснення загального нагляду за законністю), що перетворить цю інституцію на орган, який відповідає стандартам Ради Європи»; та висловлює свій жаль з приводу того, що це зобов'язання так і не було виконано;

7.2.2 підтверджує, що функція прокуратури України щодо загального нагляду суперечить європейським стандартам. Зокрема, через наявність цієї функції, вона має повноваження, які значно перевищують ті, що необхідні в демократичній державі;

7.2.3 закликає органи влади та Верховну Раду якнайшвидше ухвалити в тісних консультаціях з Венеціанською Комісією закон про прокуратуру, який повністю відповідатиме європейським стандартам і цінностям;

7.2.4 вважає, що зміни до конституції є необхідними для позбавлення прокуратури функції загального нагляду та реформування цього органу у відповідності із зобов'язаннями, які взяла на себе Україна при вступі;

7.2.5 рекомендує, як альтернативу функції нагляду, зміцнити роль омбудсмана та запровадити систему безоплатної правової допомоги.

7.3 Реформування системи правосуддя:

7.3.1 вважає, що реформи судової влади та системи правосуддя є украй важливими для консолідації верховенства права в Україні, підтверджує свою позицію, що ця реформа повинна бути спрямована, серед іншого, на усунення всіх форм корупції в судовій владі при забезпеченні незалежності судів;

7.3.2 вважає, що Закон про судоустрій та статус суддів України є наріжним каменем реформи системи правосуддя та ключем до забезпечення незалежності судової гілки влади. Тому Асамблея висловлює глибокий жаль щодо того, що цей закон було ухвалено в липні 2010 року з великим поспіхом, без урахування висновку Венеціанської Комісії, за яким до неї звернулося Міністерство юстиції України;

7.3.3 просить органи влади привести систему підготовки суддів та навчальних установ у відповідність з європейськими стандартами.

Для цього підготовка суддів повинна бути частиною судової гілки влади під контролем і наглядом незалежного органу суддівського самоуправління, як це було рекомендовано Венеціанською Комісією;

7.3.4 просить органи влади забезпечити, щоб у законі про судоустрій та статус суддів, а також у законі про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо попередження зловживання правом на оскарження було враховано рекомендації або зауваження, викладені у висновках Венеціанської Комісії, шляхом внесення відповідних змін до цих законів;

7.3.5 вважає, що без внесення змін до Конституції України буде неможливо реформувати судову владу відповідно до європейських стандартів і цінностей;

7.3.6 закликає органи влади реформувати адвокатуру та створити професійну асоціацію адвокатури відповідно до зобов'язання України, взятого при вступі до Ради Європи;

7.3.7 просить органи влади якнайшвидше ухвалити новий Кримінально-процесуальний кодекс та звернутися за експертизою проекту цього кодексу до Венеціанської Комісії, а також врахувати будь-які можливі зауваження до його остаточного ухвалення;

7.3.8 закликає органи влади забезпечити фінансування судової системи належним чином з державного бюджету, оскільки поточна ситуація хронічного недофінансування збільшує можливості для корупції та підриває верховенство права.

7.4 Боротьба проти корупції:

7.4.1 висловлює жаль щодо рішення Верховної Ради відкласти до 2011 р. введення в дію пакету антикорупційних законів, розроблених за допомогою Ради Європи, а також ветування попереднім президентом закону проти відмивання грошей. Асамблея вітає ухвалення Верховною Радою закону про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, який вступив у дію 20 серпня 2010 р.;

7.4.2 вітає пріоритет, який надає новий Президент боротьбі з корупцією, та закликає його забезпечити, щоб вищезгаданий пакет антикорупційних законів було введено в дію без подальших затримок, а всі рекомендації Групи держав проти корупції (ГРЕКО), викладені в її спільній доповіді першого та другого раундів оцінювання, були швидко виконані;

7.4.3 закликає Верховну Раду, після отримання висновків Венеціанської Комісії, ухвалити закони, які знаходяться на розгляді в парламенті, про конфлікт інтересів та етику на публічній службі, про декларування майна державними посадовими особами та про доступ до публічної інформації.

7.5 Громадянське суспільство:

7.5.1 наголошує на важливості громадянського суспільства для демократичного розвитку України, і тому просить органи влади прискорити ухвалення нового закону про громадські організації для усунення недоліків чинного законодавства про недержавні організації;

7.5.2 просить Верховну Раду ухвалити закон про мирні збори на основі коментарів та рекомендацій Венеціанської Комісії.

8. Асамблея висловлює занепокоєння щодо збільшення достовірних повідомлень про неналежну участь Служби безпеки України (СБУ) у внутрішніх політичних справах, у тому числі тиск на журналістів, партійних та громадських активістів і їхніх родичів. Асамблея вважає такі дії неприйнятними для демократичного суспільства і тому закликає органи влади реформувати службу безпеки та її функції відповідно до європейських стандартів.

9. Асамблея відзначає, що реформи у багатьох сферах стримуються існуючими конституційними положеннями. Тому буде неможливо запровадити реформи, необхідні для виконання

Україною своїх зобов'язань перед Радою Європи, без реформування Конституції. Отже, Асамблея закликає органи влади та опозицію відповідно до її попередніх рекомендацій спільно запровадити пакет конституційних реформ, що усуне існуючі недоліки, а також вирішить проблеми, що лежать в основі системної політичної нестабільності. У цьому зв'язку Асамблея повторює свої попередні рекомендації щодо необхідності внесення змін до чинної Конституції замість ухвалення повністю нового тексту Основного Закону.

10. Асамблея бере до уваги рішення Конституційного Суду України від 1 жовтня 2010 р., яким було проголошено неконституційним закон № 2222 про зміни до Конституції від 2004 року. Асамблея вважає, що це рішення повинно тепер спонукати Верховну Раду ініціювати всеохоплюючий процес конституційної реформи з метою приведення Конституції України у повну відповідність з європейськими стандартами.

11. Збільшення поваги до демократичних свобод і прав було одним з головних досягнень демократичного розвитку України впродовж останніх років. Будь-який регрес у додержанні або захисті цих прав буде неприйнятним для Асамблеї.

12. Асамблея висловлює занепокоєння збільшенням кількості заяв та достовірних повідомлень про утиски в останні місяці демократичних прав та свобод – свободи зборів, свободи вираження поглядів та свободи засобів масової інформації. Асамблея вважає, що втручання державних органів, зокрема правоохоронних органів та служби безпеки, в роботу журналістів та медіа-організацій є несумісним з демократичним суспільством.

Асамблея закликає органи влади провести вичерпне розслідування всіх повідомлень про порушення прав і свобод та виправити виявленні порушення. Крім того, вона закликає органи влади забезпечити, щоб юридичні процедури не призводили до вибіркового скасування частот на мовлення, а також переглянути будь-які рішення або призначення, які можуть викликати конфлікт інтересів, особливо в правоохоронній та судовій сферах.

13. Свобода і плюралізм засобів масової інформації є наріжними каменями демократії. Тому Асамблея глибоко стурбована останніми подіями, які можуть підірвати ці принципи. Вона

закликає владу вжити всі необхідні заходи для захисту свободи та плюралізму засобів масової інформації в Україні, а також утриматися від будь-яких спроб контролювати, прямо чи опосередковано, зміст новин загальнонаціональних засобів масової інформації.

14. Асамблея стурбована тим, що заяви про можливі фальсифікації виборів можуть свідчити про недовіру учасників виборів до чесності проведення та організації (місцевих) виборів, що наближаються. Зважаючи на те, що довіра до процесу організації виборів є вкрай важливою для їх демократичної природи, Асамблея закликає органи влади забезпечити збалансований склад виборчих комісій на всіх рівнях, включаючи керівні посади. Вона рекомендує владі розглянути можливість вжиття додаткових заходів для сприяння збільшенню довіри учасників виборів та виборців до виборчого процесу.

15. Асамблея підтверджує свою готовність допомагати Україні у зміцненні її демократичних інституцій та утвердженні суспільства, що ґрунтується на принципах демократії, поваги до прав людини та верховенства права.

Резолюція 1768 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Роми, які шукають притулку в Європі»

Resolution 1768 (2010) Roma asylum seekers in Europe

Цим документом Асамблея звертається до політичних діячів держав - членів Ради Європи із закликом публічно засудити усі форми проявів расизму та стигматизації* по відношенню до ромів, оскільки впродовж останніх років вони неодноразово ставали об'єктом расово мотивованого насилля, що відбувалося безкарно. Це спонукало ромів до переміщень територією Європи та викликало проблеми, пов'язані з отриманням ними притулку, адже законодавство ЄС обмежує ці можливості. У зв'язку з цим Асамблея закликає Європейський Союз переглянути правила щодо надання притулку особам з країн – членів організації.

Окрему увагу парламентарі приділили становищу ромів, які покинули Косово, мешкають у країнах Західної Європи і за законами більшості з них підлягають примусовому поверненню.

* Стигматизація – соціально-психологічна дискримінація будь-якої категорії людей.

ПАРЄ закликає держави-члени переглянути політику репатріації ромів до Косова, адже влада Косова не спроможна їх інтегрувати і сприяти їх інтеграції за місцем проживання, включаючи натуралізацію.

ПАРЄ закликає владу Косова, Комісара РЄ з прав людини, Європейську Комісію проти расизму та нетерпимості до поєднання зусиль і пропонує Комітету міністрів розробити політичні рекомендації державам-членам щодо методів боротьби з антиромськими настроями.

Резолюція 1771 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Міжнародно визнаний статус спостерігачів на виборах»

Resolution 1771 (2010) An internationally recognised status of election observers

Цим документом Парламентська асамблея підкреслює значення демократичних виборів як опори для політичної стабільності й реалізації основних громадянських і політичних прав та проголошує мету створення найбільшої у світі зони «вільних і справедливих виборів».

У Рекомендації наголошується на демократичній та правозахисній ролі процедури нагляду за проведенням виборів, нагляд визнається інструментом підвищення довіри електорату до виборчого процесу, виявлення недоліків, у т.ч і нормативно-правового порядку, та стримування можливих порушень.

Парламентарі висловлюють переконання, що проведення вільних, рівних, загальних, таємних і прямих виборів регулярно є головною умовою визнання політичної системи як демократичної. При цьому Асамблея посилається на низку важливих актів, що були прийняті нею раніше, а саме:

Резолюцію 1320 (2003) «Про Кодекс належної практики у виборчих справах»;

Резолюцію 1546 (2007) «Кодекс поведінки політичних партій»;

Резолюцію 1591 (2007) «Дистанційне голосування»;

Резолюцію 1590 (2007) «Таємне голосування – Європейський кодекс поведінки при проведенні таємного голосування, що включає рекомендації для політиків, наглядачів і виборців»;

Резолюцію 1705 (2010) «Пороги та інші елементи виборчих систем, що впливають на репрезентативність парламентів у державах - членах Ради Європи»;

Резолюцію 1736 (2010) «Кодекс поведінки політичних партій».

Крім того, підкреслюється вагомість роботи інших органів РЄ – Венеціанської Комісії, Ради з демократичних виборів та Конгресу місцевих і регіональних влад Європи, а також міжнародних організацій – ОБСЄ та ЄС у цьому напрямі. Водночас висловлюється думка про нагальність прийняття узгоджених міжнародних норм і заходів щодо статусу наглядців на виборах.

У зв'язку з цим Асамблея закликає держави – члени РЄ здійснити ряд заходів, які б передбачали вдосконалення національних законодавств з метою імплементації положень Декларації принципів міжнародного нагляду за виборами, Кодексу поведінки міжнародних наглядців на виборах і рекомендацій Венеціанської Комісії, а також активізацію співпраці з ОБСЄ/БДПЛ та ЄС.

Резолюція 1772 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Поновлення парламентського діалогу зі Сполученими Штатами Америки»

Resolution 1772 (2010) Re-engaging in parliamentary dialogue with the United States

У цій резолюції ПАРЕ підтверджує важливість розвитку партнерських відносин між Європою та США на основі спільних цінностей, інтересів та обов'язків, адже вони сприятимуть міжнародній стабільності, безпеці та демократичному розвитку у світі. При цьому Асамблея переконана, що парламентський діалог є необхідним елементом співпраці та важливим каналом політичного спілкування з метою відкритого обговорення та вирішення проблемних питань.

Відтак, Парламентська асамблея висловлює прагнення поживити діалог із Конгресом США, зокрема шляхом обміну інформацією про діяльність, налагодження робочих контактів на рівні комісій та окремих доповідачів, проведення спільних дискусій у форматі відео конференцій. Крім того, вважається необхідним долучитися до діяльності Діалогу законодавців Трансатлантичного регіону та використовувати участь представників ПАРЕ у

засіданнях парламентських асамблей ОБСЄ та НАТО для налагодження контактів з американськими конгресменами.

Резолюція 1773 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Розвиток парламентської дипломатії»

Resolution 1773 (2010) Promoting parliamentary diplomacy

1. Парламентська асамблея вважає, що демократія є інструментом, який доповнює традиційну дипломатію. Участь парламентарів у міжнародних справах сьогодні є найважливішим аспектом міжнародного співробітництва і розвитку демократії як у Європі, так і всьому світі.

2. Національні парламенти уповноважені давати згоду на міжнародні договори ще до їх формальної ратифікації. Однак силу парламентів і парламентарів не слід обмежувати формальним етапом міжнародних відносин. Для того, щоб участь парламентарів у міжнародних справах була ефективною, необхідно розширити обмін інформацією та більш чітко координувати діяльність із національними урядами.

3. Нещодавній досвід свідчить, що парламентарів просять здійснювати моніторинг і брати участь у діяльності міжнародних інститутів, таким чином зміцнюючи їх демократичну силу й розширюючи суспільну підтримку.

4. Парламентська дипломатія та її методи часто дозволяють досягти результатів, яких важко здобути звичайними шляхами. Постійні контакти із закордонними парламентами дозволяють членам парламентів обмінюватися досвідом і поглиблювати взаєморозуміння між політичними елітами відповідних країн. Вони також допомагають встановлювати та розбудовувати відносини довіри між окремими людьми.

5. Асамблея визнає позитивний внесок діалогу та співробітництва між парламентарями, що відображають сутність парламентської дипломатії, у послаблення напруженості в міждержавних відносинах та пошук прийнятних рішень складних проблем, зокрема проблем у сфері прав людини, парламентської демократії та верховенства права.

6. Хоча парламентарі не є дипломатами, все ж їм слід відігравати більш значну роль, щоб:

6.1. просувати політичний плюралізм і демократичні парламентські стандарти у своїй країні і в усьому світі;

6.2. знайомитися з міжнародно-важливими питаннями та діяльністю міжнародних організацій;

6.3. сприяти, об'єднуючи зусилля з іншими діячами та структурами, досягненню результатів у різних справах, як то попередження та/або розв'язання конфліктів, підвищення стандартів прав людини у певних регіонах або країнах, скорочення масштабів бідності та попередження зміни клімату шляхом встановлення екологічної рівноваги.

7. У зв'язку з цим Асамблея пропонує:

7.1. національним парламентам:

7.1.1. підвищувати роль спікерів парламентів у міжнародних відносинах, зокрема у тому, що стосується просування або зміцнення демократичних парламентських стандартів;

7.1.2. заохочувати створення у національних парламентах груп дружби та аналогічних груп з метою розширення практики обміну досвідом стосовно ефективних методів роботи, зокрема у парламентській та політичній сферах;

7.2. парламентам держав - членів Ради Європи забезпечити плюралістичний у політичному та гендерному плані склад груп дружби, парламентських делегацій, що направляються з офіційними візитами за кордон, і делегацій, що беруть участь у міжнародних форумах, асамблеях або об'єднаннях;

7.3. іншим парламентським асамблеям або об'єднанням:

7.3.1. сприяти формуванню або подальшому зміцненню міжнародних об'єднань чи асоціацій парламентарів;

7.3.2. пропагувати себе як зразок для інших регіональних або міжнародних парламентських асамблей, зокрема рекомендувати, щоб делегації склалися за плюралістичним підходом, а за інших підстав слід передбачати можливість оспорювання повноважень делегацій;

7.3.3. виступати за зміцнення позицій парламентських органів у рамках структури організації, до якої вони належать;

7.3.4. активізувати спільні ініціативи.

8. У питаннях, що стосуються її власної діяльності, Асамблея постановляє:

8.1. спонукати національні делегації в Асамблеї забезпечити виконання її резолюцій, а також необхідних наступних кроків;

8.2. приділяти більше уваги заходам, спрямованим на виконання своїх резолюцій і рекомендацій та здійснення подальших кроків;

8.3. демонструвати більшу рішучість при розгляді специфічних питань, зокрема потенційно конфліктних ситуацій у відносинах між державами-членами або в державах-членах;

8.4. пропонувати свої послуги як організатора діалогу або посередника у конкретних конфліктних ситуаціях.

9. Крім того, Асамблея рекомендує національним урядам ширше залучати представників парламентів до відносин з Організацією Об'єднаних Націй та іншими міжнародними інституціями та у цілому до процесу ухвалення рішень на міжнародному рівні.

Резолюція 1775 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Військові відходи та навколишнє середовище»

Resolution 1775 (2010) Military waste and the environment

У цьому документі Парламентська асамблея приділяє увагу необхідності вирішення питань, пов'язаних із виробництвом озброєння, загрозою його детонації, утилізацією та зберіганням на території Європи (як на суходолі, так і у водних просторах) у контексті потенційної загрози екології, життю та здоров'ю людей.

За таких обставин Асамблея закликає держави-члени зняти гриф таємності з інформації, що стосується воєнних відходів, а також пропонує розробити і реалізувати загальноєвропейську політику й методику поводження з воєнними відходами, ухвалити необхідні нормативні акти щодо доступу до інформації стосовно типів та захоронень таких відходів, розглянути питання про створення нового міжнародного або європейського органу чи фінансового механізму для вирішення проблем у цій сфері та координації зусиль

держав, а також ініціювати співробітництво з НАТО з метою узгодження політики і методик утилізації воєнних відходів.

Резолюція 1776 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Шумове та світлове забруднення»

Resolution 1776 (2010) Noise and light pollution

Цим документом Парламентська асамблея привертає увагу до проблеми екологічного, зокрема шумового та світлового, забруднення європейського континенту, яка, крім іншого, пов'язана з неналежним виконанням вимог міжнародно-правових стандартів Всесвітньої організації охорони здоров'я, що містяться у Настановах щодо побутового шуму, а також положень директиви Європейського Союзу 2002/49/ЄС щодо оцінки та вирішення проблеми шумового забруднення навколишнього середовища.

Резолюція узагальнює перелік джерел шумового забруднення, до яких відносить механічні транспортні засоби, ізольовані механічні джерела, нерегулярні або тривалі операції та робочі майданчики, масові демонстрації та заходи, переносні аудіозасоби та мобільні телефони в громадському транспорті тощо. Наголошується на серйозності наслідків шумового забруднення, адже воно викликає порушення екосистем та патологічні зміни в організмі людини.

Зазначається, що світлове забруднення також негативно впливає на флору і фауну, обмін речовин людини та є загрозою для міського біорозмаїття. Крім того, загрозу становить і вироблення та передача електричної енергії, що необхідна для надмірно інтенсивного освітлення

У зв'язку з цим ПАРЄ пропонує державам-членам РЄ та державам-нечленам виробити спільний підхід до боротьби із шкідливим впливом шумового і світлового забруднення шляхом реалізації ряду організаційно-правових та освітніх заходів, спрямованих на здійснення моніторингу, контролю та поширення його результатів, планування попередження забруднення та боротьби з ним, встановлення обмежень та індикаторів, розповсюдження високих екологічних стандартів якості та введення відповідних санкцій за недотримання встановлених норм.

Резолюція 1777 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Сприяння політиці попередження залежності від азартних ігор в Інтернеті»

Resolution 1777 (2010) Promoting a prevention policy on online gambling addiction

У цьому документі Парламентська асамблея висловлює стурбованість серйозними соціально-економічними наслідками ігроманії та тим, що більшість держав-членів не вжили належних заходів, адже їх законодавство про лібералізацію ринків онлайн-ігор та їх ліцензування містить прогалини, що дозволяють створення нелегальних ігрових сайтів та залучення гравців.

У зв'язку з цим Асамблея закликає держави-члени РЄ вжити належних законодавчих та регуляторних заходів щодо профілактики розповсюдження цього явища, які, крім іншого, повинні передбачати створення регулюючих органів з контролю за дотриманням відповідних законів. Парламентарі вважають, що політика та законодавство ЄС також мають бути спрямовані на допомогу (у т.ч. медичну) гравцям з метою позбавитися від згубної звички до азартних ігор в Інтернеті, контроль реклами щодо популяризації таких ігор, запровадження інформаційно-просвітницьких програм серед молоді тощо.

Резолюція 1778 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Поширення волонтерської діяльності в Європі»

Resolution 1778 (2010) Promoting volunteering in Europe

Цією резолюцією Парламентська асамблея наголошує на важливості активізувати всебічну підтримку волонтерського руху, що сприятиме зміцненню внеску громадянського суспільства в досягнення спільних цілей Ради Європи та Європейського Союзу, особливо з урахуванням рішення Європейського Союзу оголосити 2011 рік Європейським роком волонтерів.

У зв'язку з цим Асамблея пропонує державам-членам надавати підтримку волонтерським службам і проводити інформаційно-просвітницькі кампанії у контексті ініціативи ЄС, підписати та ратифікувати конвенцію «Про сприяння транснаціональній довготривалій добровільній службі молоді» (СЕД № 175), розробити нормативно-правову базу та програми волонтерської

діяльності з урахуванням багатонаціонального складу населення ряду європейських держав.

ПАРЄ вважає доцільним введення статусу волонтера, створення системи соціального захисту для волонтерів із великим стажем та врахування волонтерської роботи при набутті прав на пенсійне забезпечення, сприяння створенню банків продовольства для збору харчів від приватних осіб і компаній та безкоштовного їх розповсюдження, забезпечення можливості звільнити асоціації волонтерської служби від податків на добровільні внески, а також поширення волонтерської практики на регіональному та місцевому рівнях.

**Резолюція 1779 (2010) від 12 листопада 2010 р.
«Співробітництво між Радою Європи та країнами Магрибу в досягненні соціальної згуртованості»**

Resolution 1779 (2010) Co-operation between the Council of Europe and the Maghreb countries in the field of social cohesion

Цією резолюцією ПАРЄ підкреслює зацікавленість у розвитку співробітництва з країнами Центрального Магрибу – Алжиром, Марокко та Тунісом – у сфері соціальної згуртованості з огляду на всесвітню економічну кризу і нагадує про свої попередні рішення в цій сфері, а саме: Резолюцію 1598 (2008) і Рекомендацію 1825 (2008) «Про зміцнення співробітництва з країнами Магрибу», резолюції 1680 (2009) «Про запровадження статусу «Партнер у зміцненні демократії» при Парламентській асамблеї», Рекомендацію 1919 (2010) «Євросередземноморський регіон: до стратегії Ради Європи».

Асамблея вважає необхідним активізувати спільну діяльність також і за допомогою механізмів міжурядового співробітництва, таких як Європейська Комісія «За демократію через право» (Венеціанська Комісія), Європейський центр глобальної взаємозалежності та солідарності (Центр Південь-Північ) та Група Помпиду, а також підтримувати зусилля країн Магрибу у приєднанні до інших часткових і розширених угод, відкритих для держав – нечленів РЄ, та вдосконалення їхнього законодавства з урахуванням стандартів РЄ у сфері освіти, недискримінаційного ставлення і гендерної рівності, праці, медичної допомоги, регулювання міграції та забезпечення прав емігрантів.

Крім того, парламентарі підкреслюють важливість координації діяльності РЄ з підтримки країн Магрибу у сфері соціальної згуртованості з діяльністю Європейського Союзу та Програмою розвитку ООН.

Резолюція 1781 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Мінімальне тридцятивідсоткове представництво недостатньо представленої статі в національних делегаціях в Асамблеї»

Resolution 1781 (2010) A minimum of 30% of representatives of the under-represented sex in Assembly national delegations

У цьому документі ПАРЄ, ґрунтуючись на положеннях Резолюції 1585 (2007) «Принципи гендерної рівності в Парламентській асамблеї», нагадує про рішення щодо складу парламентських делегацій, який має віддзеркалювати представництво статей у національних парламентах. Відзначається, що мінімальний показник передбачає 30% участі жінок, але він не дотримується у більшості парламентських делегацій.

Відповідно, Асамблея вирішила внести до свого Регламенту такі зміни:

– у ст. 6.2.a замінити другу фразу фразою такого змісту:

«Національним делегаціям слід включати осіб недостатньо представленої статі, принаймні, у тому ж відсотковому співвідношенні, що й у своїх парламентах, та, принаймні, одна особа недостатньо представленої статі повинна призначатися як представник»;

– у ст. 7.1.b замінити слова «по одному представнику кожної статі» словами «по одній особі недостатньо представленої статі, яка призначається як представник».

Підкреслюється, що ці положення спрямовані на досягнення більш збалансованої участі жінок і чоловіків у прийнятті рішень, що мають особливо важливе значення для міжнародної спільноти. Висловлюється впевненість, що досягненню цієї мети сприятиме поінформованість суспільства, політичних і парламентських структур про позитивні результати активної та ефективної участі жінок у представницьких установах, введення квот для виборчих списків, а також запровадження інших заходів на кшталт конкурсу на премію Парламентської асамблеї «Гендерна рівність».

Рекомендація 1941 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Роми, які шукають притулку в Європі»

Recommendation 1941 (2010) Roma asylum seekers in Europe

У цьому документі Парламентська асамблея привертає увагу до проблем, пов'язаних з расово мотивованим насиллям по відношенню до ромів у ряді держав-членів Ради Європи, що спонукає їх покидати Батьківщину і шукати притулку за кордоном.

При цьому Асамблея наголошує, що відповідальність за дотримання прав людини щодо ромів мають нести країни їх походження і закликає держави – члени РЄ та ЄС узгодити правила щодо надання притулку. Підкреслюється необхідність проаналізувати загальний стан проблем ромів, що стосуються бідності, соціальної ізоляції, дискримінації та переслідувань. Парламентарі вітають ініціативу Генерального секретаря РЄ про скликання зустрічі високого рівня за участю держав-членів РЄ та ЄС з питань інтеграції ромів.

Отже, Асамблея рекомендує Комітету міністрів вжити заходів щодо вирішення проблем ромів, особливо тих, які залишили Косово, а також запобігання пропагуванню ненависті, расистських ідей та упередження по відношенню до ромів, у т.ч. мігрантів і шукачів притулку.

Рекомендація 1942 (2010) від 12 листопада 2010 р. про збалансований підхід до проблеми збереження археологічних знахідок при виконанні будівельних проектів

Recommendation 1942 (2010) A balanced approach to the rescuing of archaeological finds from development projects

Цим документом ПАРЄ привертає увагу до проблем збереження археологічного спадку, які виникають в Європі при реалізації економічних проектів освоєння територій, у т.ч. земель сільськогосподарського призначення.

Асамблея переконана, що економічний розвиток повинен будуватися на відповідальному підході з боку державних органів, неурядових організацій та міжнародного співтовариства і не має спричиняти руйнування. Підкреслюється необхідність дотримуватися балансу у питанні оцінки культурної цінності археологічного спадку й економічної вигоди від будівництва та

знаходити прийнятні методи фінансування та реалізації археологічних заходів, адже археологічний спадок є ресурсом, який не поновлюється.

Парламентарі нагадують про ряд міжнародно-правових актів Ради Європи – Культурну конвенцію 1954 р., Європейську конвенцію про охорону археологічної спадщини (переглянуту) 1992 р., Конвенцію про охорону архітектурної спадщини Європи 1985 р., Рамкову конвенцію про значення культурного спадку для суспільства 2005 р., а також документи, прийняті ПАРЄ – Резолюцію 1285 (2002) «Про розвиток туристичного потенціалу Європи», Рекомендацію 1634 і Резолюцію 1355 (2003) «Про податкові пільги в інтересах збереження культурного спадку», Рекомендацію 1730 (2005) «Про приватне управління у сфері культурного спадку» і Рекомендацію 1851 та Резолюцію 1638 (2008) «Ремесла і навички збереження культурного спадку».

З урахуванням зазначених поглядів та правових напрацювань Асамблея рекомендує Комітету міністрів сприяти здійсненню державами-членами ряду заходів, які, крім іншого, включатимуть ратифікацію та належне виконання відповідних конвенцій РЄ; забезпечити фінансування роботи інформаційної системи Європейської мережі спадщини (мережа HERIEN), що поліпшить взаємодію та обмін передовим досвідом; сприяти розвитку співробітництва з Європейським Союзом та ЮНЕСКО у сфері археологічних досліджень і проектів у державах-членах тощо.

Рекомендація 1944 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Європейська хартія регіональних мов або мов меншин»

Recommendation 1944 (2010) The European Charter for Regional or Minority Languages

Цим документом ПАРЄ наголошує на важливості належної реалізації Європейської хартії регіональних мов або мов меншин і рекомендує Комітету міністрів вжити для цього ряд заходів:

- сприяти ратифікації Хартії;
- забезпечити вчасне звітування держав-сторін цього міжнародно-правового акта про стан його виконання;
- сприяти моніторинговій діяльності Комітету експертів;

– забезпечити доступ до інформації про Хартію та про передовий досвід її імплементації, беручи до уваги як державні мови, так і регіональні або міноритарні мови, який відображено у державних звітах та оціночних доповідях Комітету експертів;

– розглянути питання про створення групи експертів із пропаганди мов та допомоги їх носіям і органам влади при вирішенні проблемних питань;

– забезпечити узгоджене застосування стандартів, встановлених Хартією та Рамковою конвенцією про захист національних меншин;

– зміцнювати співробітництво з ЄС та ОБСЄ з метою сприяння ратифікації Хартії та її належної реалізації на основі узгоджених єдиних стандартів захисту мов.

Рекомендація 1945 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Міжнародно визнаний статус спостерігачів на виборах»

Recommendation 1945 (2010) An internationally recognised status of election observers

У цьому документі Парламентська асамблея звертається до проблеми належного статусу наглядців на виборах. Асамблея рекомендує Комітету міністрів забезпечити визнання державами-членами ряду спеціальних документів, а саме: Декларації принципів міжнародного нагляду за виборами, Кодексу поведінки міжнародних наглядців на виборах, Рекомендацій Венеціанської Комісії щодо міжнародно визнаного статусу наглядців на виборах стосовно внутрішніх і міжнародних наглядців.

Крім того, ПАРЄ рекомендує ініціювати продовження роботи із формування нормативної бази, що регулює статус наглядців на виборах, і, зокрема, розглянути можливість прийняття зазначених рекомендацій Венеціанської Комісії як рекомендацій Комітету міністрів.

Рекомендація 1946 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Військові відходи та навколишнє середовище»

Recommendation 1946 (2010) Military waste and the environment

Прийняттям цього акта Парламентська асамблея підкреслює статус військових доходів, як загальноєвропейської проблеми.

Рекомендація закликає держави – члени РЄ та держави-наглядачі активізувати міждержавне співробітництво в цій сфері, яке має супроводжуватися відкриттям доступу до відповідної інформації.

При цьому Комітету міністрів пропонується розробити проект документу про керівні настанови, що сприятимуть прийняттю та реалізації узгоджених стратегій поводження із військовими відходами.

Рекомендація 1947 (2010) від 12 листопада 2010 р. «Шумове та світлове забруднення»

Recommendation 1947 (2010) Noise and light pollution

У цій рекомендації Парламентська асамблея підкреслює наявність серйозного шкідливого впливу шумового та світлового забруднення на навколишнє середовище в цілому і здоров'я людей та біологічне різноманіття зокрема.

У зв'язку з цим Асамблея рекомендує Комітету міністрів сприяти перегляду відповідного законодавства держав-членів РЄ та розробці рамкової конвенції про заходи загальноєвропейського рівня щодо вирішення цієї проблеми.

Крім того, ПАРЕ закликає Конгрес місцевих та регіональних влад аналізувати та підтримувати найефективніші заходи щодо боротьби із шумовим та світловим забрудненням на місцевому і регіональному рівні.

ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ

Рекомендація CM/Rec(2010)12 Комітету міністрів державам-членам від 17 листопада 2010 р. стосовно незалежності, ефективності та відповідальності суддів

Recommendation CM/Rec(2010)12 of the Committee of Ministers to member states on judges: independence, efficiency and responsibilities

У цьому документі розвиваються положення Рекомендації Rec(94)12 від 13 жовтня 1994 р. з урахуванням значних змін, які з того часу відбулися у законодавстві та практиці європейських держав. Шляхом ухвалення рекомендації Комітет міністрів пропонує засоби зміцнення захисту прав людини та основоположних свобод, підкреслюючи, що в цьому контексті роль судді у процесі судочинства є найважливішою.

Рекомендація містить Додаток із восьми розділів, що стосуються питань незалежності, ефективності та організації самоврядування діяльності судів і суддів, а також статусу, обов'язків, відповідальності та етики поведінки судді.

Зокрема, у документі наголошується на необхідності належного забезпечення незалежності як окремого судді, так і суддівства в цілому. Рекомендація відображає інноваційні погляди на визначення поняття незалежності під час виконання суддівської діяльності, виокремлюючи аспекти «внутрішньої» та «зовнішньої» незалежності. Так, поняття «внутрішньої» незалежності передбачає захист судових рішень від неприйнятних внутрішніх впливів.

Рекомендація CM/Rec(2010)13 Комітету міністрів державам-членам від 23 листопада 2010 р. стосовно захисту осіб з огляду на автоматизоване використання персональних даних у контексті їх опрацювання (профайлінгу)

Recommendation CM/Rec(2010)13 of the Committee of Ministers to member states on the protection of individuals with regard to automatic processing of personal data in the context of profiling

Ця рекомендація є першим документом, який зафіксував узгоджені міжнародні стандарти у сфері охорони персональних даних, які державам-членам належить імплементувати в законодавство та практику з огляду на стрімкий розвиток комунікаційних та інформаційних технологій.

Комітет міністрів рекомендує державам-членам невідкладно здійснити ряд заходів з метою:

– забезпечення необхідного законодавчого регулювання цього питання, яке має гарантувати баланс між інтересами сторін, залучених до роботи з персональними даними. Це, наприклад, може стосуватися інтересу банку щодо оцінки ризиків, які можуть виникнути у зв'язку з кредитуванням клієнта, а також інтересу клієнта бути поінформованим про те, що його персональні дані перевіряються, про мету такої операції;

– забезпечення ефективного захисту прав суб'єктів, яким належать дані, та прозорих процедур у ситуаціях, коли опрацьовуються великі обсяги персональних даних, що може здійснюватися у процесі Інтернет-пошуків, використання мобільних телефонів тощо;

– запобігання механічному прийняттю рішень, ухвалених на основі профайлінгу, які можуть мати дискримінаційний або стигматизаційний характер. У зв'язку з цим має бути запроваджена можливість оскаржувати рішення, прийняте одноособово на основі профайлінгу.

Рекомендація містить Додаток, що включає розділи щодо визначення термінів, загальних принципів, умов роботи з персональними даними, прав суб'єктів, яким належать персональні дані, винятків та застережень, безпеки даних, заходів із гарантування виконання рекомендації та органів, що здійснюватимуть нагляд за дотриманням відповідності національного законодавства її нормам.

II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Директива 2010/63/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 вересня 2010 року про захист тварин, які використовуються для наукових цілей

Directive 2010/63/EU of the European Parliament and of the Council of 22 September 2010 on the protection of animals used for scientific purposes

Ця Директива встановлює заходи для захисту тварин, які використовуються в наукових або дослідницьких цілях.

З цією метою вона затверджує правила з таких питань:

– заміна та скорочення використання тварин у процедурах і покращення розведення, розміщення, догляду та використання тварин у відповідних процедурах;

– розведення, маркування, догляд, розміщення та забій тварин;

– визначення та авторизація проектів, що передбачають використання тварин у відповідних процедурах.

Ця Директива має застосовуватися у тих випадках, коли тварини використовуються чи призначені для використання в процедурах або спеціально розводяться для того, щоб їх органи чи тканини могли бути використані для наукових цілей.

Директива набуває чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 911/2010 Європейського Парламенту та Ради від 22 вересня 2010 року про Європейську програму моніторингу Землі (ЄПМЗ) та її першочергових операцій (на період 2011-2013 рр.)

Regulation (EU) No 911/2010 of the European Parliament and of the Council of 22 September 2010 on the European Earth monitoring programme (GMES) and its initial operations (2011 to 2013)

Цей Регламент запроваджує Європейську програму моніторингу Землі (ЄПМЗ). (на період 2011-2013 рр.). ЄПМЗ має спиратися на науково-дослідницьку діяльність, яка здійснюватиметься згідно з Рішенням 1982/2006/ЄС про Сьому Рамкову програму щодо наукових досліджень, технологічного розвитку і демонстраційної

діяльності та космічного компоненту ЄПМЗ Програми Європейського космічного агентства.

ЄПМЗ буде підтримувати роботу в таких сферах: моніторинг атмосфери; моніторинг зміни клімату; управління в надзвичайних ситуаціях; моніторинг земель; моніторинг морського середовища тощо. Програма матиме початковий бюджет у 107 млн євро.

Цей Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 912/2010 Європейського Парламенту та Ради від 22 вересня 2010 року про створення Європейського агентства супутникової системи навігації (СНН), що скасовує Регламент Ради (ЄС) № 1321/2004 про створення структур для управління Європейськими супутниковими радіонавігаційними програмами та вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 683/2008 Європейського Парламенту та Ради

Regulation (EU) no 912/2010 of the European Parliament and of the Council of 22 September 2010 setting up the European GNSS Agency, repealing Council Regulation (EC) No 1321/2004 on the establishment of structures for the management of the European satellite radio navigation programmes and amending Regulation (EC) No 683/2008 of the European Parliament and of the Council

Цим Регламентом створюється Європейське агентство супутникової системи навігації.

Органами Агентства мають бути Адміністративна рада, Рада безпеки з акредитації для Європейських систем супутникової навігації та виконавчий директор. Вони мають виконувати свої завдання згідно з приписами Комісії, викладеними в статті 16 Регламенту (ЄС) № 683/2008.

Цей Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 913/2010 Європейського Парламенту та Ради від 22 вересня 2010 року про Європейську залізничну мережу для конкурентоздатних вантажних перевезень

Regulation (EU) № 913/2010 of the European Parliament and of the Council of 22 September 2010 concerning a European rail network for competitive freight

Цей Регламент встановлює правила створення та організації міжнародних залізничних коридорів для конкурентоздатних залізничних вантажних перевезень з метою розвитку Європейської залізничної мережі вантажних перевезень. Документ встановлює правила відбору, організації, управління та індикативного інвестиційного планування коридорів для вантажних перевезень.

Регламент застосовуватиметься для управління та використання залізничної інфраструктури, включеної до коридорів вантажних перевезень.

Цей Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Комісії (ЄС) № 920/2010 від 7 жовтня 2010 року про стандартизовані й захищені системи реєстрів відповідно до Директиви 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради, а також Рішення № 280/2004/ЄС Європейського Парламенту та Ради

Commission Regulation (EU) No 920/2010 of 7 October 2010 for a standardised and secured system of registries pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council and Decision No 280/2004/EC of the European Parliament and of the Council Text with EEA relevance

Цей Регламент встановлює загальні положення та вимоги щодо експлуатації й технічного обслуговування стандартизованих і захищених систем реєстрів, що складаються з реєстрів та незалежного журналу реєстрації операцій, передбачених у п. 1 ст. 20 Директиви 2003/87/ЄС та ст. 6 Рішення № 280/2004/ЄС.

Цей Регламент набирає чинності з наступного дня після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 995/2010 Європейського Парламенту та Ради від 20 жовтня 2010 року про встановлення зобов'язань для операторів, які постачають на ринок деревину та продукцію з неї

Regulation (EU) No 995/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 laying down the obligations of operators who place timber and timber products on the market

Цей Регламент встановлює зобов'язання для операторів, які розміщують деревину та продукцію з неї на внутрішньому ринку вперше, а також зобов'язання для торговців.

Регламентом на операторів покладаються такі основні обов'язки:

- 1) дотримуватися заборони розміщення на ринку ЄС незаконно заготовленої деревини та продуктів, отриманих з такої деревини;
- 2) дотримуватися «належної обачності» при розміщенні деревини та продуктів з неї на ринку ЄС;
- 3) забезпечувати функціонування та регулярне оцінювання системи «належної обачності» при торгівлі деревиною.

Регламент поширюється на широкий спектр виробів із деревини, які перераховані в Додатку до цього документа.

Регламент починає застосовуватися з 3 березня 2013 р., аби надати достатньо часу операторам ЄС, лісопромисловцям та державам-членам, а також торговим партнерам для підготовки. Впродовж цього періоду Комісія повинна ухвалити більш детальні правила.

Регламент (ЄС) № 996/2010 Європейського Парламенту та Ради від 20 жовтня 2010 року про розслідування і запобігання нещасним випадкам й інцидентам у цивільній авіації та скасування Директиви 94/56/ЄС

Regulation (EU) No 996/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the investigation and prevention of accidents and incidents in civil aviation and repealing Directive 94/56/EC

Цей Регламент спрямовано на підвищення безпеки польотів шляхом забезпечення високого рівня ефективності, доцільності та якості аналізу безпеки польотів Європейської цивільної авіації,

єдина мета яких полягає у запобіганні майбутнім нещасним випадкам та інцидентам без розподілу вини чи відповідальності, у тому числі шляхом створення Європейської мережі органів аналізу безпеки польотів цивільної авіації. Документ також передбачає правила своєчасного надання інформації про всіх осіб та небезпечні вантажі, які знаходяться на борту судна, що потрапило в аварію.

Крім того, документ спрямований на покращення допомоги жертвам авіакатастроф та їх родичам.

Регламент застосовується до аналізу безпеки польотів у випадках аварій та серйозних інцидентів:

- які трапились на території держав – членів ЄС;
- які трапились за межами держав – членів ЄС, але за участі повітряного судна, яке зареєстроване або експлуатується в державі-члені;
- у яких держава-член має право призначати уповноваженого представника для участі в розслідуванні;
- у яких державі-члену (що має особливий інтерес щодо подій, через які загинули або отримали серйозні поранення її громадяни) дозволяється державою, яка проводить розслідування, призначати експерта.

Цей Регламент не застосовується до аналізу безпеки польотів у випадках аварій та серйозних інцидентів, які включають повітряні судна, задіяні на військовій, митній, поліцейській або аналогічній службі.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та підлягає перегляду не пізніше 3 грудня 2014 р. Крім того, цим документом скасовується Директива 94/56/ЄС.

Директива 2010/64/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20 жовтня 2010 року про право на тлумачення та переклад у кримінальних провадженнях

Directive 2010/64/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings

Ця Директива встановлює правила, що стосуються права на тлумачення та переклад у кримінальному судочинстві та судочинства щодо виконання європейського ордеру на арешт.

Це право застосовується до осіб з моменту, коли їх поінформовано компетентними органами держав-членів про те, що вони є підозрюваними або звинуваченими у вчиненні кримінального злочину до завершення судового процесу. Під судовим процесом розуміється остаточне вирішення питання про скоєння злочину, включаючи, за можливості, ухвалення вироку та будь-якого апеляційного рішення.

Якщо законодавство держави-члена передбачає введення санкцій за незначні правопорушення органом влади іншим, ніж суд, який має юрисдикцію в кримінальних справах, та такі санкції можуть бути оскаржені в такому суді, ця Директива застосовується лише до судового розгляду, перед тим, як суд розгляне таке заперечення.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу»

Рішення Ради (2010/707/ЄС) від 21 жовтня 2010 року про керівні настанови щодо політик держав-членів у сфері зайнятості

Council Decision of 21 October 2010 on guidelines for the employment policies of the Member States (2010/707/EU)

Цим Рішенням закріплюються керівні настанови щодо політик держав-членів у сфері зайнятості.

До них належать:

– розширення участі жінок та чоловіків у ринку праці, скорочення структурного безробіття і поліпшення якості робочих місць;

– розвиток кваліфікованої робочої сили, що відповідає потребам ринку праці, та сприяння безперервному навчанню;

– підвищення якості та ефективності систем освіти та навчання на всіх рівнях і розширення кількості учасників у системі вищої або еквівалентної їй освіти;

– сприяння соціальній інтеграції та боротьбі з бідністю.

Керівні настанови повинні бути враховані при виробленні політик зайнятості держав-членів та повідомлені через національні програми реформ.

Регламент Комісії (ЄС) № 1014/2010 від 10 листопада 2010 року про моніторинг та повідомлення даних про реєстрацію нових легкових автомобілів відповідно до Регламенту (ЄС) № 443/2009 Європейського Парламенту та Ради

Commission Regulation (EU) No 1014/2010 of 10 November 2010 on monitoring and reporting of data on the registration of new passenger cars pursuant to Regulation (EC) No 443/2009 of the European Parliament and of the Council

Регламент передбачає, що держави-члени повинні кожного року збирати та передавати Комісії окремі дані про нові легкові автомобілі, зареєстровані на їх території в минулому році. Ці дані слугуватимуть основою для визначення конкретних кількісних показників викидів CO₂ для виробників нових легкових автомобілів.

Прийняття цього документа зумовлено тим, що Комісія потребує детальних даних на рівні виробника про кожний вид транспортного засобу. Виробник повинен гарантувати супроводження кожного нового легкового автомобіля, поставленого на ринок ЄС, чинним сертифікатом відповідності конкретного автомобіля встановленим стандартам та нормам згідно з Директивою 2007/46/ЄС, без якого реєстрація транспортного засобу неможлива.

Держави-члени мають вести реєстр та повідомляти інформацію про щойно зареєстровані транспортні засоби, які призначені для використання альтернативних видів палива.

Цей Регламент набирає чинності на третій день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Комісії (ЄС) № 1031/2010 від 12 листопада 2010 року про визначення строків, управління та інших аспектів торгівлі з аукціонів квотами на викиди парникових газів відповідно до Директиви 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради про запровадження схеми торгівлі квотами на викиди парникових газів у Співтоваристві

Commission Regulation (EU) No 1031/2010 of 12 November 2010 on the timing, administration and other aspects of auctioning of greenhouse gas emission allowances pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council establishing a scheme for greenhouse gas emission allowances trading within the Community

Цей Регламент передбачає правила для строків, управління та інших аспектів торгівлі з аукціонів квотами на викиди парникових газів на виконання Директиви 2003/87/ЄС.

Документ застосовується до розподілу через аукціони квот відповідно до Глави II (авіація) та Глави III (стаціонарні спорудження) Директиви 2003/87/ЄС, які дійсні для використання у торговий період з 1 січня 2013 року.

Регламент набирає чинності з наступного дня після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення Комісії 2010/709/ЄС від 22 листопада 2010 року про заснування Ради Європейського Союзу з екомаркування (2010/709/ЄС)

Commission Decision of 22 November 2010 establishing the European Union Ecolabelling Board (2010/709/EU)

Цим Рішенням засновується Рада Європейського Союзу з екомаркування. Її члени призначаються Комісією; Рада складається з представників компетентних органів кожної держави-члена, з представників держав-членів Європейського економічного простору та представників таких організацій: Європейське бюро споживачів, ЄВРОКООП, Європейське бюро з навколишнього середовища, Бізнесова Європа, Європейська асоціація великих, малих і середніх підприємств та ЄВРОКОМЕРЦ.

Це Рішення скасовує Рішення 2000/730/ЄС та застосовується з 1 жовтня 2010 року.

ІІІ. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОГАТОВА¹ проти України» від 7 жовтня 2010 р. (заява № 5231/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BOGATOVA v. UKRAINE of 7 October 2010 (Application no. 5231/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявниця у справі, Людмила Богатова, мешкає у Дніпродзержинську.

У липні 2003 р. заявниця подала позов до Баглійського районного суду м. Дніпродзержинськ проти України, Президента та місцевого відділення Пенсійного фонду, вимагаючи повернення заборгованості з виплати пенсії та компенсації за моральну шкоду. У своєму позові заявниця стверджувала, зокрема, що відповідно до статті 46 Конституції вона має право на пенсію, що дорівнює розміру мінімального прожиткового мінімуму, однак її пенсія нижча.

26 грудня 2003 р. суд відхилив позов заявниці як необґрунтований, на тій підставі, що розмір її пенсії був визначений відповідно до пенсійного законодавства. 5 квітня 2004 р. і 8 червня 2006 р., відповідно, Дніпропетровський обласний апеляційний суд і Верховний Суд залишили у силі рішення суду першої інстанції. Жоден із судів не взяв до уваги аргумент заявниці про невідповідність розміру її пенсії прожитковому мінімуму, що суперечить статті 46 Конституції.

¹ Тут і далі всі імена, по батькові та прізвища заявників у справах транслітеровано відповідно до їх написання в оригіналах рішень англійською мовою.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки та 9 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЗНАЙКІН проти України» від 7 жовтня 2010 р. (заява № 37538/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ZNAYKIN v. UKRAINE of 7 October 2010 (Application no. 37538/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1) «Право на свободу та особисту недоторканність».

Обставини справи

Заявник у справі, Грігорій Знайкін, 1975 р. н., до ув'язнення проживав у м. Старий Крим.

26 лютого 2005 р. прокуратура АР Крим порушила проти заявника кримінальну справу за підозрою у зловживанні владою на посаді офіцера міліції при виконанні своїх службових обов'язків, зокрема в жорстокому поводженні з підозрюваними та незаконному обшуку в їх оселях.

28 лютого 2005 р. заявника було заарештовано.

3 березня 2005 р. заявника було доставлено до Центрального районного суду м. Сімферополь, який виніс постанову про продовження утримання його під вартою до 10 березня 2005 р. Окружний суд зобов'язав прокуратуру знайти більше інформації про особу заявника, стан його здоров'я, факти що підтверджують його участь у вчиненні злочину, для обґрунтування подальшого утримання заявника під вартою.

10 березня 2005 р. районний суд продовжив строк утримання заявника під вартою на два місяці. Окружний суд відхилив заяву заявника про заміну запобіжного заходу.

Після подання апеляції 22 березня 2005 р. Апеляційний суд АР Крим залишив рішення від 10 березня 2005 р. без змін.

26 квітня 2005 р. за поданням прокуратури районний суд продовжив строк тримання під вартою до 28 червня 2005 р. 17 травня 2005 р. це рішення було оскаржене в Апеляційному суді АР Крим. Оскарження залишено без задоволення, однак зменшено строк тримання під вартою до 26 червня 2005 р.

Двадцять четвертого червня 2005 р. матеріали справи були передані з прокуратури до Апеляційного суду, який 4 липня 2005 р. передав справу на розгляд до міського суду м. Феодосія.

10 серпня 2005 р. було підтримано рішення про утримання під вартою, однак ані причини, ані строк такого тримання в рішенні вказані не були.

4 січня 2006 р., розглянувши справу, міський суд визнав заявника винним у зловживанні владою і засудив його до п'яти років і шести місяців тюремного ув'язнення. Суд також позбавив заявника права обіймати посади в правоохоронних органах строком на три роки та виніс рішення про конфіскацію його майна. Заявник оскаржив це рішення.

25 травня 2006 р. Апеляційний суд АР Крим залишив вирок щодо заявника без змін, після чого рішення від 4 січня 2006 р. набуло чинності. Заявник оскаржив рішення в касаційному порядку, посилаючись на те, що під час розгляду справи було порушено принцип презумпції невинуватості. 29 травня 2006 р. аналогічну скаргу була направлено до Генеральної прокуратури. Звідти 24 липня 2006 р. надійшла відповідь заявнику, в якій зазначалося, що принцип презумпції невинуватості порушено не було.

Також 30 листопада 2006 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявника як необґрунтовану.

Між 22 березня 2005 р. і 9 липня 2006 р. заявника утримували в Сімферопольському СІЗО і Феодосійському ізоляторі тимчасового утримання.

Рішення суду

Суд однострійно визнав порушення положень ст. 3 і 5 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 6 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛОГВІНЕНКО проти України» від 14 жовтня 2010 р. (заява № 13448/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LOGVINENKO v. UKRAINE of 14 October 2010 (Application no. 13448/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

2 березня 2001 р. заявника у справі – Александра Владіміровича Логвіненко – було заарештовано за підозрою у вчиненні вбивства.

26 жовтня 2001 р. Апеляційний суд АР Крим засудив заявника до довічного ув'язнення. 28 лютого 2002 р. Верховний Суд України підтримав це рішення.

Ще до затримання заявнику було діагностовано туберкульоз та ВІЛ/СНІД. За словами заявника, у період 2001-2008 р. у місцях позбавлення волі, де він відбував покарання, йому не надавалася належна медична допомога, а умови його утримання не відповідали стану його здоров'я.

25 січня 2007 р. заявник подав заяву до Європейського суду з прав людини зі скаргою на неналежні умови його тримання під вартою.

Рішення суду

Суд однострійно визнав порушення положень ст. 3 та 13 Конвенції та зобов'язав Україну сплатити заявнику впродовж трьох

місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 8 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НАЙДЬОН проти України» від 14 жовтня 2010 р. (заява № 16474/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF NAYDYON v. UKRAINE of 14 October 2010 (Application no. 16474/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 7 «Ніякого покарання без закону»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявник у справі, Володимир Миколайович Найдьон, відбуває тюремне ув'язнення в Єнакіївській міській виправній колонії № 52.

23 листопада 1999 р. заявника заарештували за підозрою в крадіжці зі зломом. За словами заявника, під час утримання під вартою з 23 по 25 листопада 1999 р. і наступних допитів в дільниці він піддавався різним формам жорстокого поводження, метою яких було отримання визнання у скоєнні тяжких злочинів, в тому числі вбивств і крадіжок зі зломом. Заявник стверджував, що отримав кілька синців на голові й тілі, і що кілька ребер і зубів були зламані. Крім того, за словами заявника, він не мав доступу до лікаря і вказані травми не були зареєстровані.

29 листопада 1999 р. заявника було переведено до Маріупольського слідчого ізолятора № 7 (далі – Маріупольський СІЗО). За словами заявника, він подав скаргу до прокуратури на жорстоке поводження. Його скаргу була відхилено, і заявник не оскаржував це рішення в суді. У ході судового розгляду за звинуваченням заявника у скоєнні злочину в 2002 р. він підтвердив, що скаржився на жорстоке поводження. Зокрема, заявник стверджував, що визнання у вчиненні ним деяких злочинів були отримані під тиском. Хоча Донецький обласний апеляційний суд не

дав відповіді на скаргу заявника, Верховний Суд України у своєму рішенні від 26 вересня 2002 р. вказав, що немає ніяких доказів того, що свідчення заявника були отримані під тиском.

22 липня 2001 р. заявника було переведено до Донецького слідчого ізолятора № 5 (далі – Донецький СІЗО), де він перебував принаймні до 10 липня 2004 р., коли був переведений до Єнакієвської колонії, в якій відбуває покарання дотепер. За словами заявника, умови його утримання у Донецькому СІЗО були незадовільними: він не забезпечувався харчами належної якості.

31 травня 2000 р. досудове слідство у справі заявника було завершено, і справу передано до Донецького обласного апеляційного суду. За словами заявника, у ході судового розгляду він попросив викликати кількох свідків для спростування звинувачень на його адресу, проте не отримав відповіді. 19 липня 2001 р. Донецький обласний апеляційний суд, що діяв як суд першої інстанції, визнав заявника – разом з трьома іншими особами – винними у злочинах, скоєних у 1998-1999 рр. Адвокат заявника і сам заявник подали окремі апеляційні скарги. Адвокат стверджував, що суд першої інстанції допустив помилку в оцінці доказів і неправильно застосовував закон. Заявник скаржився, що суд першої інстанції не викликав свідків, а також експерта, що надав висновок про статевий акт заявника з неповнолітньою особою.

26 вересня 2002 р. Верховний Суд України частково змінив рішення від 19 липня 2001 р., однак вирок щодо заявника залишився без змін. Верховний Суд України встановив, що судові рішення було обґрунтованим, і що не було ніяких процедурних порушень у ході розслідування чи судового розгляду. Рішення Верховного Суду України було доведено до відома заявника 25 жовтня 2002 р. 17 квітня 2003 р. і пізніше заявник направляв листи до суду зі скаргами на погане поводження, проте не отримував відповіді.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення Україною зобов'язань відповідно до статті 34 Конвенції, відхиливши решту скарг заявника.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ХАЙРЕДІНОВ проти України» від 14 жовтня 2010 р. (заява № 38717/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KHAYREDINOV v. UKRAINE of 14 October 2010 (Application no. 38717/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (1) і (3) «Право на свободу та особисту недоторканність».

Обставини справи

Заявник у справі – Сімар Шевкетовіч Хайредінов – народився у 1984 р. та проживає в с. Дачне АР Крим.

23 березня 2004 р. у центрі Сімферополя відбулася масова бійка молоді, в якій багато людей отримали травми різного ступеня тяжкості. Того ж дня заявника в лікарні, де він відвідував друга, було допитано міліцією як свідка.

У березні та квітні 2004 р. заявник за викликом декілька разів з'являвся до слідчого. А 28 квітня 2004 р. його після допиту як свідка було затримано за підозрою в участі в хуліганських діях із застосуванням зброї, які мали місце 23 березня 2004 р.

1 травня 2004 р. Київський районний суд м. Сімферополь відмовив заявнику у заміні запобіжного заходу з утримання під вартою на підписку про невиїзд, обґрунтувавши це рішення серйозністю обвинувачення та незадовільними характеристиками з університету, в якому він навчається.

5 травня 2004 р. в Апеляційному суді АР Крим було оскаржене утримання заявника під вартою. Адвокат обґрунтовував скаргу тим, що під вартою можливе загострення хронічної хвороби заявника. Проте Апеляційний суд АР Крим залишив апеляцію без задоволення.

15 червня 2004 р. Київський районний суд м. Сімферополь продовжив термін утримання заявника під вартою до 28 серпня 2004 р.

22 червня 2004 р. заявника було ознайомлено з матеріалами справи.

16 липня 2004 р. за поданням слідчого Апеляційним судом було продовжено термін утримання заявника під вартою до 28 листопада 2004 р., а його прохання про заміну запобіжного заходу відхилено.

У серпні 2004 р. розслідування у справі було завершено.

13 вересня 2004 р. у Центральному районному суді м. Сімферополь відбулося попереднє судове засідання, на якому знову порушувалося питання заміни запобіжного заходу, але його суд відхилив.

29 грудня 2004 р. рішенням Центрального районного суду м. Сімферополя заявника було визнано винним у вчиненні хуліганських дій із застосуванням зброї, умисному нанесенні середньої тяжкості і тяжких тілесних ушкоджень та засуджено до восьми років позбавлення волі.

22 червня 2006 р. Апеляційний суд АР Крим залишив це рішення без змін.

17 травня 2007 р. Верховний Суд України переглянув рішення та частково змінив його, визнавши заявника винним у хуліганських діях без застосування зброї та умисному нанесенні тілесних ушкоджень. Суд також скоротив термін його ув'язнення до трьох років і двох місяців позбавлення волі.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (1) та (3) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 5 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та 1 тис. євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЩОКІН проти України» від 14 жовтня 2010 р. (заяви № 23759/03 та № 37943/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHCHOKIN v. UKRAINE of 14 October 2010 (Applications nos. 23759/03 and 37943/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявник у справі, Юрій Щокін, народився в 1971 р., проживає у м. Харків.

У березні 2002 р. заявник подав до Податкової інспекції Жовтневого району м. Харкова (далі – Податкова інспекція) декларацію про доходи, в якій було вказано суму сплачених ним податків у 2001 р. із зазначенням сум доходів, отриманих за основним місцем роботи, а також інших видів доходів. 9 квітня 2002 р. на підставі декларації заявника Податкова інспекція перерахувала суму, що належала до сплати заявником і винесла рішення про необхідність сплати додатково 1774 грн 61 коп. Перерахунок був здійснений у зв'язку із застосуванням до заявника прогресивної шкали оподаткування щодо доходів, отриманих ним не за основним місцем роботи.

27 травня 2002 р. заявник подав позов проти Податкової інспекції до Жовтневого районного суду м. Харкова, в якому стверджував про незаконність рішення Податкової інспекції від 9 квітня 2002 р. Він посилався на те, що сума податку на доходи за неосновним місцем роботи мала бути вирахована відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян» за фіксованою 20-відсотковою ставкою, а не за прогресивною шкалою оподаткування.

4 липня 2002 р. суд виніс рішення, яким задовольнив позов заявника і скасував рішення Податкової інспекції від 9 квітня 2002 р. Податкова інспекція подала апеляцію на рішення Жовтневого районного суду м. Харкова до Апеляційного суду Харківської області. Суд апеляційної інстанції скасував рішення Жовтневого районного суду м. Харкова і постановив, що податкова інспекція діяла законно, а її рішення від 9 квітня 2002 р. було винесене відповідно до Інструкції Податкової адміністрації України № 12 «Про податок на доходи громадян» від 21 квітня 1993 р., яка уточнює положення Декрету про оподаткування доходів громадян.

16 квітня 2003 р. Верховний Суд України залишив у силі рішення апеляційного суду, вказавши, що воно було прийняте відповідно до чинного законодавства.

У березні 2003 р. заявник подав до Податкової інспекції податкову декларацію за 2002 рік. 22 квітня 2003 р. суму, яку мав сплатити заявник, було перераховано інспекцією відповідно до Декрету про податок з прибутку громадян. Відповідно до перерахунку, який був здійснений згідно із Інструкцією Податкової адміністрації України № 12 «Про податок на доходи громадян» від 21 квітня 1993 р., заявник мав сплатити додатково 3378 грн 05 коп.

23 липня 2003 р. заявник подав позов проти Податкової інспекції до районного суду, в якому стверджував незаконність рішення Податкової інспекції від 22 квітня 2003 р. Заявник посилався на те, що сума податку на доходи за неосновним місцем роботи мала бути вирахована відповідно до Декрету про податок з прибутку громадян за фіксованою 20-відсотковою ставкою, а не за прогресивною шкалою оподаткування. Районний суд відхилив позов заявника, посилаючись на положення Декрету Президента № 519/94 від 13 вересня 1994 р. «Про збільшення суми неоподаткованого мінімуму доходів громадян та ставку прогресивної шкали оподаткування доходів громадян». Апеляційний суд та Верховний Суд України залишили рішення суду першої інстанції в силі.

В 2004 р. Податкова інспекція також перерахувала суму податку, яку мав сплатити заявник, визначивши, що він має додатково сплатити 642 грн 20 коп. Позов заявника до суду першої інстанції було відхилено, а апеляційний та касаційний суди залишили рішення суду першої інстанції в силі.

Рішення суду

Суд визнав порушення положень ст. 1 Протоколу № 1 до Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки, а також 1 тис. 500 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БІЛИЙ проти України» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 14475/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BILYY v. UKRAINE of 21 October 2010 (Application no. 14475/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6(1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявник у справі, Валентин Валентинович Білий, є колишнім офіцером міліції, який пішов у відставку у травні 2000 р. У червні 2000 р. заявника було заарештовано за підозрою у вбивстві. Після прибуття до міліцейської дільниці його було побито (імовірно, з метою змусити зізнатися у вбивстві), що засвідчив адвокат заявника.

У першій половині дня 23 червня 2000 р. заявника було доставлено до Ізолятора тимчасового утримання (ІТУ) м. Миколаїв. Відповідно до листа Миколаївського міського відділу міліції від 26 січня 2001 р., через відсутність лікаря при прибутті до ІТУ заявника оглянув черговий. У листі зазначалося, що офіцери були не в змозі підтвердити, чи дійсно заявник зазнав тілесних ушкоджень. Пізніше заявника оглянув експерт Миколаївського обласного бюро судово-медичної експертизи, який засвідчив наявність травм.

30 червня 2000 р. прокурор і кілька співробітників міліції, у присутності заявника та двох свідків, провели обшук садиби батька заявника, у ході якого знайшли зброю, з якої було вбито жертву злочину. Офіцерів, які брали участь в обшуку, не було офіційно призначено, обшук проводився за відсутності батька заявника – власника будинку, зброю було знайдено у дворі за відсутності заявника або свідків.

4 липня 2000 р. заявника було переведено з ІТУ до СІЗО, а 5 липня 2000 р. йому було пред'явлено офіційне звинувачення у вбивстві, крадіжці, незаконному зберіганні вогнепальної зброї і крадіжці документів з гербовою печаткою. У своїй постанові від 1

березня 2001 р. Миколаївський обласний суд встановив, що заявник є винним в ненавмисному вбивстві, крадіжці особистих речей, незаконному володінні вогнепальною зброєю, крадіжці вогнепальної зброї, гербової печатки і особистих документів. Заявника було засуджено до п'яти років тюремного ув'язнення. Суд також встановив, що скарги заявника про жорстоке поводження були перевірені прокуратурою і визнані необґрунтованими. Зокрема, 14 лютого 2001 р. заступник прокурора Миколаївської області відмовив в порушенні кримінальної справи за скаргою заявника.

Заявник оскаржив рішення суду в касаційному порядку. 17 травня 2001 р. Верховний Суд України постановив, що Миколаївський обласний суд не взяв до уваги ряд доказів. Зокрема, суд вказав, що заявник піддавався психологічному тиску і був побитий. Заявника засудили до одного року позбавлення волі за крадіжку і направили справу на нове розслідування. 12 вересня 2001 р. Верховний Суд України переглянув свій вирок і визнав, що допустив помилку в застосуванні кримінального права. Верховний Суд України засудив заявника до одного року позбавлення волі.

Після оскарження рішення суду та винесення рішень судами першої та апеляційної інстанцій 2 жовтня 2007 р. Верховний Суд України визнав заявника винним у крадіжці вогнепальної зброї і засудив його до чотирьох з половиною років ув'язнення. Суд звільнив заявника від відповідальності за інші злочини, через закінчення терміну давності. 31 серпня 2000 р. прохання заявника про порушення кримінальної справи у зв'язку із жорстоким поводженням щодо нього було відхилено. 18 жовтня 2000 р. заступник прокурора Миколаївської області після допиту заявника і співробітників міліції вирішив не порушувати кримінальну справу.

31 січня 2001 р. Миколаївський обласний суд скасував постанову від 18 жовтня 2000 р., ухваливши, що слідчі органи не взяли до уваги свідчення адвоката, який нібито бачив побиття заявника, і не встановили обставини, при яких заявник зазнав травм. 14 лютого 2001 р. заступник районного прокурора знову відмовилася порушити кримінальну справу у зв'язку із жорстоким поводженням. 4 травня 2001 р. Миколаївський обласний суд встановив, що відмова у порушенні кримінальної справи була законною. Заявник оскаржив це рішення. 16 жовтня 2002 р.

Апеляційний суд залишив його в силі. Касаційна скарга заявника знаходиться на розгляді у Вищому адміністративному суді. На момент розгляду справи у Європейському суді сторони не надали жодної інформації щодо результату розгляду.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 3, 5 (1), 5 (3) та 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг заявника, а також зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 10 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та 150 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДІЯ 97 проти України» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 19164/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF DIYA 97 v. UKRAINE of 21 October 2010 (Application no. 19164/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявником у справі є українська компанія з іноземним капіталом «ДІЯ 97» (далі – компанія-заявник).

У травні 2001 р. компанія Ю. заклала нерухоме майно, яке знаходиться в м. Євпаторія, на користь компанії-заявника.

4 липня 2001 р. на вимогу компанії-заявника нотаріус видав виконавчий лист, відповідно до якого нерухоме майно підлягало продажу державними виконавцями з метою задоволення, таким чином, вимог компанії-заявника.

7 травня 2002 р. Господарський суд АР Крим зобов'язав компанію Ю. сплатити 171 тис. 728 грн 86 коп. компанії-заявнику. Державний виконавець відкрив виконавче провадження.

12 вересня 2002 р. державний виконавець передав непродане на аукціоні заставлене майно у власність компанії М., яка була одним із кредиторів компанії Ю.

Компанія-заявник звернулася зі скаргою на дії державного виконавця. Рішенням Господарського суду АР Крим від 3 грудня 2002 р. скаргу не було задоволено.

12 лютого 2003 р. Севастопольський апеляційний господарський суд скасував рішення суду першої інстанції. Компанія-заявник подала касаційну скаргу.

Касаційну скаргу компанії-заявника було направлено до Вищого господарського суду України. 21 квітня 2004 р. її було відхилено.

Водночас відповідно до угод від 11 й 18 вересня та 2 жовтня 2003 р., М. продала нерухоме майно фізичній особі В.

26 серпня 2004 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу державного виконавця на постанову Вищого господарського суду від 21 квітня 2004 р.

7 жовтня 2004 р. В. подав касаційну скаргу до Верховного Суду України на рішення Вищого господарського суду від 21 квітня 2004 р., вимагаючи подовження строку подання касації з причини необізнаності щодо провадження до 1 жовтня 2004 р. Цю вимогу було задоволено.

У невстановлений час компанія-заявник подала скаргу до Господарського суду м. Києва проти державного виконавця та Міністерства юстиції, вимагаючи визнати незаконним рішення державного виконавця від 12 вересня 2002 р. та виплатити їй відповідну компенсацію.

10 березня 2005 р. це рішення було визнано незаконним. Компанія-заявник не оскаржувала це рішення, проте його оскаржив державний виконавець. 31 серпня 2005 р. Київський апеляційний господарський суд визнав його апеляцію як таку, що погашена давністю. Це рішення підтримали Вищий господарський суд та Верховний Суд України.

16 серпня 2006 р. компанія-заявник подала скаргу проти державного виконавця, Міністерства юстиції України і Державного казначейства України, вимагаючи компенсації за нематеріальні збитки, завдані визнанням рішення від 12 вересня 2002 р. незаконним. Суд відхилив цю скаргу як необґрунтовану та таку, що погашена давністю. 10 квітня 2008 р. це рішення підтримав Київський апеляційний господарський суд. Компанія-заявник не надала інформацію щодо того, чи оскаржувала вона це рішення.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (стосовно несправедливості касаційного провадження, порушеного за скаргою В. у жовтні 2004 р.), а також відхилив скаргу компанії-заявника щодо справедливої сатисфакції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЖУК проти України» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 45783/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ZHUK v. UKRAINE of 21 October 2010 (Application no. 45783/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

За інформацією, наданою заявником, Віктором Євгеновичем Жуком, 16 вересня 2001 р. його було побито співробітниками відділу по боротьбі з незаконним обігом наркотиків біля входу у свою квартиру. Коли він втратив свідомість, працівники міліції поклали йому в кишеню героїн. Пізніше у його квартирі було проведено обшук, за результатами якого було знайдено наркотичні препарати, пістолет і хімічне обладнання (за словами заявника, вони також були підкинуті).

Після обшуку заявника відвезли до міліцейської дільниці, де він залишався до 25 вересня 2001 р., коли Шевченківський районний суд м. Києва прийняв рішення про взяття заявника під варту. Заявник також стверджує, що у нього не було канцелярського приладдя для того, щоб оскаржити постанову про затримання, а згодом, коли він це зробив, скаргу не було розглянуто і нібито загублено.

21 вересня 2001 р. заявнику надали адвоката, однак, за його словами, той не приділяв йому належної уваги.

18 листопада 2003 р. районний суд визнав заявника винним у торгівлі наркотиками і засудив до шести років позбавлення волі. При цьому суд взяв до уваги докази, вилучені під час обшуку 16 вересня 2001 р., результати судово-медичної експертизи і показання свідків.

Заявник подав апеляційну скаргу, оскаржуючи, зокрема, законність обшуку. 11 червня 2004 р. Київський міський апеляційний суд частково задовольнив апеляцію заявника та змінив вирок, зменшивши строк ув'язнення до чотирьох років. Було встановлено, що обшук був законним, оскільки заявник погодився на нього, і що вирок не ґрунтувався виключно на доказах, отриманих результатами обшуку.

Заявник подав касаційну скаргу до Верховного Суду України. 5 квітня 2005 р., у присутності прокурора, але за відсутності заявника, колегія з трьох суддів Верховного Суду України відхилила цю скаргу. За словами заявника, його не було проінформовано про дату проведення слухання у Верховному Суді України.

29 вересня 2001 заявник подав до місцевої прокуратури скаргу на дії міліції 16 вересня 2001 р.

29 жовтня 2001 р. прокурор відмовився порушувати кримінальну справу через відсутність доказів того, що було скоєно злочин. Він встановив, що заявник намагався втекти і чинив опір міліції.

За словами заявника, він оскаржив це рішення в районному суді, який підтвердив попереднє рішення від 26 вересня 2003 р.

У 2003 році заявник подав цивільний позов до районного суду, вимагаючи повернення свого майна, що нібито було незаконно вилучено. Рішенням від 23 травня 2003 р. суд відхилив позов через процесуальні порушення.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОРНЄВ І КАРПЕНКО проти України» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 17444/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KORNEV AND KARPENKO v. UKRAINE of 21 October 2010 (Application no. 17444/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявниками у справі виступають Д. Є. Корнєв (перший заявник), 1984 р. н., та Л. І. Карпенко (друга заявниця), 1951 р. н., які мешкають у м. Харків.

У травні 2003 р. першого заявника було заарештовано за підозрою в постачанні наркотиків. Під час попереднього слідства він зізнався у продажі наркотиків гр. Щ., яка працювала за вказівкою міліції. 19 травня 2003 р. першого заявника було звільнено під підписку про невиїзд.

23 липня 2003 р. кримінальну справу було передано до Червонозаводського районного суду м. Харкова.

Наприкінці листопада першого заявника викликали до суду на 2 грудня 2003 р. Проте він погано почувався і змушений був звернутися до лікаря.

2 грудня 2003 р., незважаючи на те, що другий заявник повідомила суд про причини відсутності першого, районний суд вирішив замінити запобіжний захід щодо нього на взяття під варту.

8 грудня 2003 р. першого заявника було заарештовано, а 16 грудня 2003 р. він постав перед судом, який відхилив його клопотання про допит гр. Щ. як свідка.

26 січня 2004 р. суд відхилив друге прохання першого заявника про звільнення.

19 липня 2004 р. районний суд визнав першого заявника винним у постачанні наркотиків і засудив його до п'яти років позбавлення волі з конфіскацією майна.

29 липня 2005 р. Апеляційний суд Харківської області змінив вирок щодо першого заявника у частині призначення йому основного покарання – три роки позбавлення волі.

Касаційну скаргу заявника було направлено до Верховного Суду України, а 25 квітня 2006 р. її було відхилено.

2 грудня 2003 р. друга заявниця повідомила судді О. про те, що перший заявник хворий. У той самий день на неї наклали стягнення у вигляді адміністративного арешту строком на 15 (п'ятнадцять) діб за неповагу до суду.

Апеляційну скаргу другої заявниці було направлено до Апеляційного суду Харківської області. 17 січня 2004 р. її було відхилено.

27 січня 2004 р., з урахуванням стану здоров'я другого заявника, суд замінив адміністративний арешт штрафом у розмірі 136 гривень.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (3) і ст. 6 (1;3) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного першому заявнику 800 євро компенсації за нематеріальні збитки, другій заявниці – 2 тис. євро за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПАЛАМАРЧУК проти України (№ 2)» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 17156/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PALAMARCHUK v. UKRAINE (№ 2) of 21 October 2010 (Application no. 17156/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

У 1983 р. заявник у справі – Олександр Терентійович Паламарчук – отримав травму під час роботи в компанії «СУ-26», у результаті чого його було визнано недієздатною особою.

20 листопада 1998 р. у Ленінському районному суді м. Вінниці було відкрито провадження за позовом заявника до Вінницької спеціалізованої компанії № 26 (далі – компанія) як правонаступниці компанії, відповідальної за нещасний випадок, щоб зобов'язати

компанію виплатити йому відповідну грошову суму для придбання інвалідного візка, а також надати компенсацію за нематеріальні збитки.

29 грудня 2002 р. Верховний Суд України прийняв у даному випадку остаточне рішення.

5 червня 2001 р. заявник звернувся до районного суду зі скаргою, щоб отримати кошти на інвалідний візок. 8 листопада 2002 р. її було відхилено.

15 січня 2003 р. Апеляційний суд Вінницької області скасував попереднє рішення суду та направив справу на повторний розгляд.

29 грудня 2003 р. районний суд частково задовольнив вимоги заявника. Апеляційна та касаційна інстанції залишили рішення в силі.

Рішення суду

Суд однострійно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 600 євро відшкодування моральної шкоди та 23 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПЕТУХОВ проти України» від 21 жовтня 2010 р. (заява № 43374/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PETUKHOV v. UKRAINE of 21 October 2010 (Application no. 43374/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1) і (3) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 14 «Заборона дискримінації»;

ст. 2 «Право на оскарження в кримінальних справах»

Протоколу 7.

Обставини справи

Заявник у справі – В. С. Петухов, 1973 р. н., відбуває довічне ув'язнення в Сокальській виправній колонії № 47.

6 червня 2001 р. міліціонер Комінтернівського РВ ХМУ УМВС України в Харківській обл., діючи на підставі інформації від невідомого джерела, заарештував заявника за підозрою у вбивстві та пограбуванні.

9 червня 2001 р. заявника доправили до Києва, де помістили до Мінського районного ізолятора тимчасового утримання.

5 жовтня 2001 р. Київський міський апеляційний суд виніс рішення про подовження строку досудового тримання заявника до 8 грудня 2001 р.

29 листопада 2001 р. слідчий завершив попереднє слідство і надав заявнику та його адвокату доступ до матеріалів справи, вивчення яких вони завершили 30 жовтня 2002 р.

За період з грудня 2002 р. до грудня 2004 р. за клопотаннями прокуратури суд неодноразово подовжував строк утримування заявника під вартою, допоки 3 грудня 2004 р. апеляційний суд не визнав його винним і не засудив до довічного ув'язнення. 24 травня 2005 р. Верховний Суд України підтримав це рішення.

30 травня 2007 р. Верховний Суд України відхилив клопотання заявника про перегляд його справи згідно з процедурою позачергового розгляду.

До арешту заявник страждав через обмежену рухливість, викликану декількома травмами лівого стегна, отриманих у результаті вогнепального поранення. За словами заявника, з моменту його прибуття і до 1 квітня 2003 р. до нього застосовували суворий режим утримання.

21 і 22 серпня 2002 р. заявника оглянули лікарі і поставили діагноз: інфільтративний туберкульоз, плеврит і перелом лівого стегна. З цього часу заявника було переведено до медичного відділення СІЗО.

За даними уряду, в період з 28 серпня по 15 жовтня 2002 р. заявник відмовлявся проходити лікування. У листопаді 2002 р. Київський науково-дослідний інститут травматології та ортопедії видав довідку про те, що заявник не потребує операції.

За словами заявника, його двічі було покарано переведенням на п'ять днів у карцер, внаслідок чого стан здоров'я заявника значно погіршився.

За інформацією, наданою урядом України, у період з 12 березня по 28 квітня 2003 р. заявник також відмовлявся від лікування.

У жовтні 2003 р. заявника оглянули лікарі кафедри ортопедії Київської медичної академії післядипломної освіти, яка 10 жовтня 2003 р. видала довідку про те, що через перелом лівого стегна заявник потребує стаціонарного лікування в спеціалізованій лікарні.

Заявник неодноразово скаржився на незадовільні умови його утримання у в'язниці і неналежне лікування. Згідно з документами, представленими адвокатами заявника, він досі страждає від туберкульозу правої легені.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3, 5 (1) і (3), 6 (1) та 13 Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 8 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДЕНІСОВ проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 7822/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF DENISOV v. UKRAINE of 28 October 2010 (Application no. 7822/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявником у справі є В. М. Денісов, 1960 р. н., який мешкає у м. Севастополь.

У січні 2001 р. заявник подав до Нахімовського районного суду позов до свого колишнього роботодавця, компанії «Академстрой», про компенсацію матеріальної і моральної шкоди за результатами виробничої травми. У ході судового розгляду він також подав аналогічний позов проти декількох місцевих відділень Фонду соціального страхування.

17 листопада 2004 р. суд виніс рішення у справі. 27 жовтня 2005 р. Севастопольський апеляційний суд скасував його і направив справу на новий розгляд у той самий суд.

16 липня 2007 р. Нахімовський районний суд виніс рішення, яким частково задовольнив вимоги заявника і присудив йому певні суми як компенсацію страхових виплат, моральної шкоди та судових витрат.

31 січня 2008 р. апеляційний суд скасував вказане рішення в частині, що стосується компенсації за моральну шкоду і судові витрати, залишивши без змін інші частини рішення.

24 березня 2010 р. Верховний Суд України скасував рішення судів нижчих інстанцій у частині, що стосується страхової виплати, і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції, розгляд справи в якому досі триває.

За інформацією, наданою урядом України, у ході судового розгляду заявник двічі змінював свої позовні вимоги. Він подав касаційну скаргу не у відповідності з процедурними вимогами, і Верховний Суд України дав йому новий термін для виправлення скарги. П'ять засідань було відкладено, оскільки заявник не був присутнім на них. П'ятнадцять засідань перенесено в основному через відсутність відповідачів або у зв'язку з відсутністю судді. Було проведено дві судові експертизи (між 25 вересня 2001 р. і 28 лютого 2002 р. та між 2 жовтня 2003 р. і 25 листопада 2003 р.).

Заявник стверджував, що він не був присутній лише на двох засіданнях, не надаючи жодних додаткових деталей.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням

статусу офіційного 2 тис. 400 євро компенсації за нематеріальні збитки та 54 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛЕОНІД ЛАЗАРЕНКО проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 22313/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LEONID LAZARENKO v. UKRAINE of 28 October 2010 (Application no. 22313/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1) і (3) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 4 «Право не бути притягненим до суду або покараним двічі» Протоколу 7.

Обставини справи

Заявник у справі, Л. Л. Лазаренко, 1968 р. н., відбуває довічне ув'язнення у в'язниці №52 м. Єнакієве.

У своєму рішенні від 14 листопада 2002 р. Донецький обласний апеляційний суд виклав фактичні обставини цієї справи таким чином. 22 грудня 2001 р. заявник та його знайомий гр. Г. зупинили таксі. Пізніше Г. обв'язав мотузкою горло водія Л., у той час як заявник погрожував йому ножем. Після цього заявник сів на місце водія і разом з Г. поїхав до лісу, де вони викинули Л., який на той момент був непритомний, з автомобіля. Пізніше, у грудні 2001 р., труп Л. з численними ножовими пораненнями було знайдено у лісі.

Заявник і Г. безуспішно намагалися продати автомобіль Л. Автомобіль було виявлено та вилучено міліцією 4 січня 2002 р. Заявник стверджував, що його було заарештовано 4 січня 2002 р., але згідно з протоколом затримання його заарештували 5 січня 2002 р. за підозрою у вбивстві Л.

8 січня 2002 р. заявника оглянув лікар, який виявив травму правого зап'ястя. Заявник пояснив, що отримав травми в результаті падіння під час арешту. Як зазначено в даних міської лікарні, 11 січня 2002 р. заявника доправила туди міліція для обстеження у

зв'язку із вищезазначеною травмою. Відповідно до результатів рентгенологічного обстеження у заявника було виявлено закритий перелом кістки правого зап'ястя, на зап'ястя наклали гіпс.

У період з 5 по 16 січня 2002 р. заявника утримували в Петровському районному відділенні міліції м. Донецьк, після чого перевели до слідчого ізолятора № 5 м. Донецьк. Впродовж цього періоду, за відсутності адвоката і можливо після того, як його били і погрожували, заявник підписав зізнання, яке було підтверджено в ході відтворення обстановки та обставин подій.

16 січня 2002 р. заявник написав листа слідчому, в якому заявив, що пошкодив плече 3 січня 2002 р. під час випадкового падіння на сходах. Він також заявив, що у нього немає скарг на дії міліції.

20 травня 2002 р. Петровська районна прокуратура відхилила як необґрунтовані скарги заявника на жорстоке поводження з боку працівників міліції. Заявник не оскаржував це рішення.

14 листопада 2002 р. Донецький міський суд, що діяв як суд першої інстанції, визнав заявника і гр. Г. винними в умисному вбивстві з корисливих мотивів, грабунку і викраденні автомобіля організованою групою.

Суд розглянув заяву заявника про жорстоке поводження і дійшов висновку, що це лише тактика захисту. 3 квітня 2003 р. Верховний Суд задовольнив апеляцію прокуратури на вирок суду від 14 листопада 2002 р. Він скасував вирок від 14 листопада 2002 р. в частині, що стосується заявника, і направив справу на новий розгляд до того ж суду.

2 вересня 2003 р. Донецький міський суд виніс новий вирок, який у частині, що стосується заявника, був тотожний вироку від 14 листопада 2002 р. Однак він змінив покарання на довічне ув'язнення.

Адвокат заявника оскаржив вирок суду. Заявник також подав касаційну скаргу.

8 квітня 2004 р. Верховний Суд залишив вирок у силі із незначними поправками.

Після винесення вироку заявника було переведено до в'язниці № 52 м. Єнакієве для відбування покарання.

Згодом заявник скаржився, що він страждав від задишки і болю в горлі. 11 лютого 2008 р. заявника доправили до Донецької обласної лікарні у в'язниці №124 для медичного обстеження і лікування. Йому був поставлений діагноз хронічний фарингіт, дефіцит заліза, анемія та гіпертонія. Крім того, заявник виявився ВІЛ-інфікованим і був зареєстрований як безсимптомний носій ВІЛ на першій клінічній стадії захворювання відповідно до класифікації ВООЗ.

У березні 2008 р., після аналізу крові, діагноз ВІЛ-інфекція було підтверджено. Лікар пояснив заявнику, зокрема, що його хвороба на такій ранній стадії, що ніякої медичної допомоги не потрібно, і що на більш пізній стадії буде розглядатися можливість антиретровірусної терапії.

Пізніше, у березні 2008 р., заявника було переведено до в'язниці № 52, де він продовжує відбувати покарання.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) і (3) Конвенції, відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛІТВІНОВА проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 36223/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LITVINOVA v. UKRAINE of 28 October 2010 (Application no. 36223/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

23 липня 1998 р. заявниця у справі, С. І. Літвінова, 1962 р. н., мешканка м. Севастополь, подала позов до Нахімовського суду Севастополя проти свого колишнього роботодавця щодо виплати їй заборгованості із заробітної плати. Рішенням від 21 січня 1999 р. суд задовольнив позов і присудив виплатити заявниці певну суму.

3 червня 1999 р. заявниця подала до суду заяву про перегляд справи за нововиявленими обставинами. 2 липня 1999 р. суд задовольнив прохання і почав розгляд справи.

Рішенням від 5 жовтня 1999 р. суд відхилив позов заявниці як такий, що його було подано з порушенням процесуальних норм. 2 листопада 1999 р. Севастопольський міський суд залишив це рішення у силі.

23 червня 2000 р., після протесту голови Севастопольського міського суду, Президія суду скасувала рішення від 5 жовтня та 2 листопада 1999 р. і направила справу на новий розгляд.

Рішенням від 18 вересня 2003 р. Нахімовський суд відхилив позовні вимоги заявниці з тих самих причин, що й у своєму рішенні від 5 жовтня 1999 р.

25 листопада 2003 р. Севастопольський апеляційний суд залишив у силі рішення суду першої інстанції. Заявниця стверджувала, що вона не була присутня на слуханні в апеляційному суді, оскільки її не було проінформували про його проведення.

15 березня 2006 р. колегія з трьох суддів Верховного Суду України відхилила касаційну скаргу заявниці як необґрунтовану.

Тоді заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на тривалість судового розгляду її справи у національних судових інстанціях.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки та 37 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МОЛОДОРІЧ проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 2161/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MOLODORYCH v. UKRAINE of 28 October 2010 (Application no. 2161/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник у справі, О. С. Молодорич, нині відбуває покарання в Черкаській виправній колонії № 62.

12 вересня 2001 р. заявника було заарештовано за підозрою у завданні тяжких тілесних ушкоджень гр. Д.

21 вересня 2001 р. заявника було офіційно звинувачено в хуліганстві при обтяжуючих обставинах.

12 березня 2003 р. Таращанський районний суд Київської області встановив, що кваліфікація дій заявника є неправильною і направив справу до прокуратури на додаткове розслідування. 28 травня 2003 р. Апеляційний суд Київської області відхилив апеляцію адвоката заявника щодо цього рішення.

25 липня 2003 р. справу було передано до апеляційного суду. 15 жовтня 2003 р. суд визнав заявника винним у незаконному проникненні до житла і хуліганстві, засудивши його до шести років позбавлення волі.

25 березня 2004 р. Верховний Суд України скасував рішення від 15 жовтня 2003 р. і постановив направити справу до того ж суду на новий розгляд. 4 червня 2004 р. апеляційний суд направив справу на додаткове розслідування.

24 грудня 2004 р. апеляційний суд визнав заявника винним у замаху на вбивство з корисливих мотивів і розбої із заподіянням тяжких тілесних ушкоджень. Його було засуджено до десяти років позбавлення волі з конфіскацією майна.

17 березня 2005 р. Верховний Суд України залишив у силі рішення від 24 грудня 2004 р.

14 вересня 2001 р. Таращанський районний суд прийняв рішення про взяття заявника під варту і поміщення до слідчого ізолятора № 13 Управління державного департаменту України з питань виконання покарань у м. Києві та Київській області.

Згодом рішеннями Таращанського районного суду від 18 січня, 22 травня, 22 серпня 2002 р. і 12 березня 2003 р. та апеляційного суду – від 4 червня і 2 грудня 2004 р. перебування заявника під вартою було продовжене.

Прохання заявника про звільнення, яке він подав до Таращанського районного суду 22 січня 2002 р., не було розглянуто по суті, оскільки це питання вже розглядалося судом раніше.

Заявника затримали 11 вересня 2002 р. і доправили до СІЗО. 7 червня 2005 р. його було переведено до колонії.

За словами заявника, медичне обслуговування в колонії було незадовільним. Крім того, у колонії він піддавався ризику зараження туберкульозом, оскільки в'язні, які страждають від цієї хвороби, утримувалися в тому ж будинку, що і заявник, хоча і на іншому поверсі. Він також заявив, що в період з вересня по жовтень 2005 р. будинок належним чином не опалювався, а в нього не було теплого одягу.

Рішення суду

Суд однострійно визнав порушення положень ст. 5 (3) і (4) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 600 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НЕХАНЧЕНКО проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 18255/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF NEKHANCHENKO v. UKRAINE of 28 October 2010 (Application no. 18255/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст. 17 «Заборона зловживання правами»;*
- ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.*

Обставини справи

У жовтні 1995 р. заявник у справі, В. С. Неханченко, 1948 р. н., мешканець м. Запоріжжя, подав позов до суду проти районної прокуратури та відділення міліції про компенсацію за матеріальні і нематеріальні збитки. У ході розгляду він також подав аналогічний позов проти Державного казначейства.

22 жовтня 1998 р. суд виніс рішення у справі. 21 січня 1999 р. Запорізький обласний суд скасував його і направив справу на новий розгляд. 19 лютого 1999 р., після протесту голови обласного суду, Президія суду скасувала рішення від 21 січня 1999 р.

22 квітня 1999 р. обласний суд скасував рішення від 22 жовтня 1998 р. і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції. 9 лютого 2004 р. Орджонікідзевський міський суд частково задовольнив позов, присудивши заявнику певну суму компенсації. 23 листопада 2004 р. Запорізький обласний апеляційний суд скасував рішення та направив справу на новий розгляд. 12 грудня 2007 р. Верховний Суд України скасував рішення від 23 листопада 2004 р. і направив справу на новий розгляд до апеляційного суду.

4 березня 2008 р. апеляційний суд скасував рішення від 9 лютого 2004 р. і відхилив позовні вимоги заявника як необґрунтовані. 21 травня 2008 р. Верховний Суд України відмовився приймати касаційну скаргу заявника.

За даними уряду, у ході судового розгляду заявник міняв свої вимоги десять разів. Суд дванадцять разів відкладав слухання на

прохання заявника або через його неявку. Тринадцять слухань було відкладено у зв'язку з неявкою відповідачів, відсутністю чи хворобою судді або через необхідність зібрати додаткові докази.

У жовтні 1990 р. заявник подав цивільний позов проти районного відділення міліції, вимагаючи компенсації за завдані збитки. Судовий розгляд закінчився 19 жовтня 1994 р., коли суд частково задовольнив вимоги заявника.

Впродовж 1989 – 1999 рр. заявник безуспішно намагався домогтися порушення кримінальної справи проти працівників міліції, які нібито забрали його особисті речі і завдали йому легких тілесних ушкоджень.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 400 євро компенсації за нематеріальні збитки та 17 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ТРОФІМЧУК проти України» від 28 жовтня 2010 р. (заява № 4241/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF TROFIMCHUK v. UKRAINE of 28 October 2010 (Application no. 4241/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 11 «Свобода зібрань та об'єднання».

Обставини справи

У грудні 1998 р. співробітників «Рівнетеплокомуненерго», у тому числі заявницю, Є. А. Трофімчук, 1944 р. н., мешканку м. Рівне, було переведено до «Комуненергії», нового постачальника комунальних послуг, заснованого Рівненською міською адміністрацією.

За словами заявниці, вона і багато її колег не отримали заробітну плату за серпень – грудень 1998 р., коли вони працювали на «Рівнетеплокомуненерго». У лютому 1999 р. співробітники «Комуненергії» зустрілися для обговорення можливих шляхів вирішення цієї проблеми й домовилися про створення профспілки та організацію пікету.

22 лютого 1999 р. заявниця і дві інші особи, які діяли від імені співробітників «Комуненергії», письмово повідомили мера м. Рівне про пікетування адміністративної будівлі компанії.

27 лютого 1999 р. інспекція у складі безпосереднього керівника заявниці і заступника директора «Комуненергії», відвідавши котельні компанії, дійшла висновку, що заявниця не дотримувалася правил техніки безпеки, на підставі чого їй було винесено попередження.

3 березня 1999 р. заявниця та ще близько сімдесяти осіб взяли участь у пікеті перед адміністративною будівлею «Комуненергії». У цей день заявниця повинна була бути на роботі о 8 годині ранку, але прийшла о 10 годині, внаслідок чого керівник заявниці склав протокол про її відсутність на робочому місці впродовж двох годин.

9 березня 1999 р. компанія «Комуненергія» подала до Рівненського міського суду позов проти заявниці і гр. К. щодо визнання незаконним пікету 3 березня 1999 р. 10 березня 1999 р. заявницю було звільнено з роботи за систематичні порушення посадових обов'язків (стаття 40 § 3 Кодексу законів про працю).

29 березня 1999 р. заявниця подала позов до Рівненського міського суду про відновлення її на посаді в «Комуненергії» і виплату заборгованості із заробітної плати. 21 червня 2000 р. суд відхилив позов заявниці, встановивши, що вона порушувала правила трудового розпорядку. Суд також постановив, що «Комуненергія» не несе відповідальності за невиплату заборгованості із заробітної плати, оскільки заборгованість виникла під час діяльності «Рівнетеплокомуненерго».

Заявниця оскаржила рішення суду першої інстанції. Вона заявила, що керівництво було заздалегідь повідомлено про її участь у пікеті 3 березня 1999 р., а 22 лютого 1999 р. вона письмово повідомила про пікет місцеву владу.

11 вересня 2000 р. Рівненський обласний суд скасував рішення від 21 червня 2000 р. і направив справу на новий розгляд. Апеляційний суд не погодився з тим, що заявниця систематично порушувала трудові обов'язки.

10 липня 2001 р. Рівненський міський суд відхилив позов заявниці.

Рішеннями від 3 січня і 13 серпня 2002 р. Рівненський апеляційний суд і Верховний Суд України, відповідно, відхилили апеляції заявниці як необґрунтовані і залишили у силі рішення суду першої інстанції.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 11 Конвенції, відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОВАЛЬЧУК проти України» від 4 листопада 2010 р. (заява № 21958/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOVALCHUK v. UKRAINE of 4 November 2010 (Application no. 21958/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1) і (3) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (3) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

6 вересня 2002 р. два працівники міліції доправили заявника, В. В. Ковальчука, 1974 р. н., мешканця м. Житомир, до Житомирського детоксифікаційного центру для лікування важкої інтоксикації алкоголем. 7 вересня 2002 р. заявник виписаний із центру.

Того самого дня його затримали за звинуваченням у непокорі міліції. Крім того, до відділу міліції було викликано швидку

допомогу у зв'язку з погіршенням стану здоров'я заявника і втратою ним свідомості.

9 вересня 2002 р. Корольовський районний суд Житомира визнав заявника винним у непокорі міліції і ухвалив рішення про його утримання під вартою впродовж десяти днів. Крім того, заявника допитали як свідка у справі про вбивство гр. К. 9 вересня 2002 р. він зізнався у вбивстві.

10 вересня 2002 р. заявнику викликали швидку допомогу, оскільки у нього були виявлені крововиливи на плечах, ногах і сідницях. 2 жовтня 2002 р., після скарги подруги заявника щодо агресивної поведінки заявника, останнього заарештували за звинуваченням у непокорі міліції та за рішенням суду він був підданий адміністративному арешту на десятиденний строк.

У грудні 2002 р. кримінальну справу щодо заявника було припинено у зв'язку із відсутністю доказів його участі у вбивстві гр. К.

27 жовтня 2007 р. заявник помер від гострої серцевої і легеневої недостатності.

24 вересня і 9 жовтня 2002 р. мати заявника, Ковальчук Г. С., зверталася зі скаргою до прокурора Житомирської області у зв'язку з тим, що між 7 і 9 вересня 2002 р. її син піддавався жорстокому поводженню з боку працівників міліції.

15 жовтня 2002 р. в. о. начальника Управління внутрішніх справ Житомира відхилив її скаргу як необґрунтовану. 25 грудня 2002 р., 31 березня 2003 р. і 2 вересня 2003 р. Корольовська районна прокуратура відмовила в порушенні кримінальної справи у зв'язку із жорстоким поводженням із заявником. Ці рішення були згодом скасовані органами нагляду прокуратури (14 березня, 14 травня і 3 вересня 2003 р.). 11 вересня 2003 р. Корольовська районна прокуратура знову відмовила в порушенні кримінальної справи.

14 жовтня 2004 р. Г. С. Ковальчук отримала повну копію рішення від 11 вересня 2003 р. і згодом оскаржила його від імені заявника у Богунському районному суді Житомира. 9 листопада 2005 р. Богунський районний суд задовольнив вимоги заявника і скасував рішення від 11 вересня 2003 р. 27 грудня 2005 р.

Корольовська районна прокуратура прийняла нове рішення про відмову в порушенні кримінальної справи.

16 листопада 2006 р. Богунський районний суд скасував зазначене рішення. 18 вересня і 30 листопада 2008 р. прокуратура прийняла рішення про відмову в порушенні кримінальної справи у зв'язку із жорстоким поведженням із заявником, які були скасовані органами нагляду прокуратури 30 вересня і 8 грудня 2008 р.

26 січня 2009 р. було прийнято нове рішення про відмову в порушенні кримінальної справи. 30 березня 2009 р. Богунський районний суд після звернення Г. С. Ковальчук скасував це рішення. 1 жовтня 2009 р. Богунський районний суд скасував рішення прокуратури про відмову в порушенні кримінальної справи від 28 травня 2009 р.

26 листопада 2009 р. було прийнято рішення про відмову в порушенні кримінальної справи. 12 березня 2010 р. Богунський районний суд залишив рішення у силі. Г. С. Ковальчук оскаржила це рішення. 31 березня 2010 р. Житомирський обласний апеляційний суд скасував рішення Богунського районного суду. Відповідно до матеріалів справи, розслідування скарги заявника про жорстоке поведження триває досі.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити матері заявника, Ковальчук Г. С., впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 10 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та 290 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «САМАРДАК проти України» від 4 листопада 2010 р. (заява № 43109/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SAMARDAK v. UKRAINE of 4 November 2010 (Application no. 43109/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

Обставини справи

20 квітня 2002 р. працівники міліції В. З. та С. П. помітили, що заявник у справі – І. Т. Самардак – грається з ножом на зупинці громадського транспорту і доставили його до Личаківського районного відділу міліції Львова для допиту. Після допиту заявника було звільнено, а затримання не реєструвалося. 22 квітня 2002 р. заявник подав скаргу до Личаківської районної прокуратури Львова, стверджуючи, що співробітники поліції жорстоко побили його під час допиту.

30 квітня 2002 р. слідчий відділ Личаківської районної прокуратури відмовився порушити кримінальну справу за скаргою заявника про жорстоке поводження. За результатами медичного обстеження, що було здійснене з 3 по 7 червня 2002 р., травми заявника були кваліфіковані як тілесні ушкодження середньої тяжкості.

У період з червня по жовтень 2002 р. було прийнято ще три рішення про відмову в порушенні кримінальної справи (від 7 червня, 1 серпня і 13 вересня 2002 р.).

31 березня 2003 р. кримінальну справу було припинено за браком доказів злочинних дій співробітників міліції. У квітні 2003 р. заявник звернувся до Личаківського районного суду Львова, оскарживши рішення про припинення кримінальної справи.

1 серпня 2003 р. районний суд задовольнив позов заявника і поновив кримінальну справу.

17 вересня 2004 р. та 26 січня 2005 р. кримінальну справу було закрито з тих самих підстав, що і раніше. 15 жовтня 2004 р. та 10 березня 2005 р. Львівська обласна прокуратура скасувала ці рішення, вважаючи, що вони не відповідають рішенням суду.

17 червня 2005 р. слідчий відділ районної прокуратури знову заклав кримінальну справу.

3 серпня 2005 р. Львівська обласна прокуратура скасувала рішення про закриття справи і направила справу на подальше розслідування. 3 січня 2006 р. справу було закрито. Заявник звернувся до районного суду.

9 серпня 2006 р. районний суд скасував рішення від 3 січня 2006 р. У кількох подальших випадках розслідування було припинено на тій підставі, що не було можливим визначити виконавця злочину. Станом на липень 2009 р. (останню дату подання суду інформації щодо справи) розслідування тривало.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 10 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та 650 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРІВОВА проти України» від 9 листопада 2010 р. (заява № 25732/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KRIVOVA v. UKRAINE of 9 November 2010 (Application no. 25732/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявницею у справі є М. М. Кривова, 1961 р. н., мешканка м. Червоноград Львівської області.

30 листопада 1998 р. кілька шкіл організували для своїх учнів спільний похід на кіносеанс до місцевого кінотеатру, власником якого є компанія «Е». Серед учнів була дочка заявниці – Галина Ігорівна Кривова, 1985 р. н. Коли перша група учнів виходила з глядацької зали після перегляду фільму, друга група почала заходити до приміщення, у результаті чого виникла тиснява, в якій четверо учнів загинули та чотирнадцять (у тому числі дочка заявниці) отримали травми різного ступеня. Зокрема, у дочки заявниці було діагностовано посттравматичне постгіпоксичне ураження центральної нервової системи важкого ступеню,

правобічний пневмоторакс та ін. Крім того, за словами заявниці, її дочка перебувала у комі два місяці.

30 листопада 1998 р. прокуратура розпочала кримінальне провадження та згодом висунула обвинувачення гр. С., керівнику компанії «Е».

2 грудня 1998 р. медексперт кваліфікував зазначені травми дочки заявниці як серйозні.

20 березня 2001 р. заявниця подала цивільний позов проти гр. С., вимагаючи компенсації за матеріальну та моральну шкоду. Крім заявниці, цивільні позови подали ще п'ятеро жертв зазначеного інциденту.

1 липня 2004 р. суд визнав гр. С. винним у фальсифікації документів та недбалості, що призвело до серйозних наслідків, та засудив його до п'яти років ув'язнення. Пізніше гр. С. було амністовано. Крім того, суд постановив: Червоноградській районній раді сплатити заявниці 143 тис. 556 грн 69 коп. компенсації за матеріальну шкоду та 12 тис. грн. – за моральну шкоду, а також гр. С. сплатити заявниці 6 тис. грн компенсації за нематеріальні збитки.

18 січня 2005 р. Верховний Суд України вніс зміни у рішення від 1 липня 2004 р., вказавши строк давності злочину як причину звільнення гр. С. від покарання.

У невстановлений час у зв'язку з нововиявленими обставинами справу було повернуто до міського суду, який 31 березня 2008 р. ухвалив рішення частково на користь заявниці. Зокрема, суд постановив Червоноградській міській раді, відділам освіти і культури виконавчого комітету Червоноградської міської ради та гр. С. виплатити заявниці загалом 85 тис. 411 грн 97 коп. компенсації за всі витрати, яких вона зазнала у період з моменту нещасного випадку до 1 квітня 2008 р., а також 175% від мінімальної заробітної плати згідно із законодавством України – після 1 квітня 2008 р., здійснюючи виплати щомісячно. Окремо суд постановив Червоноградській міській раді та відділам освіти і культури виконавчого комітету Червоноградської міської ради виплатити заявниці компенсацію у сумі 58 тис. 500 грн за нематеріальні збитки.

6 липня 2009 р. державна виконавча служба почала процедуру виконання рішення суду від 31 березня 2008 р. Червоноградська міська рада та відділи освіти і культури її виконавчого комітету звернулися із запитом щодо відстрочки виконання рішення на півроку, посилаючись на відсутність коштів, а 28 вересня 2009 р. міський суд задовольнив цю вимогу.

Крім того, 1 грудня 1998 р. органи місцевої влади виплатили *ex gratia* жертвам інциденту загальну суму у 30 тис. грн., з яких заявниця отримала 1 тис. 500 грн. Пізніше їй було також виплачено такі суми: 26 січня 1999 р. – 2 тис. грн; 5 березня 1999 р. – 12 тис. грн; 23 вересня 1999 р. – 238 грн; а також 2 вересня 2004 р. – 2 тис. грн.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції стосовно тривалості розгляду справи національним судом, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну сплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 3 тис. 500 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Суддя Г. Юдківська висловила особливу думку, зазначивши, що основним питанням у цій справі є порушення позитивного обов'язку держави згідно зі ст. 2 Конвенції (вживати відповідних заходів безпеки та докладати всіх зусиль для захисту життя своїх громадян).

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОСИПЕНКО проти України» від 9 листопада 2010 р. (заява № 4634/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF OSYPENKO v. UKRAINE of 9 November 2010 (Application no. 4634/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (1), (3) і (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник у справі, Ярослав Осипенко, 1983 р. н., мешканець м. Слов'янськ. 1 січня 2002 р. під час святкування Нового року в одному з барів міста відбулася бійка, в яку втрутився заявник на стороні свого знайомого гр. К.

14 січня 2002 р. Управління міліції м. Слов'янськ порушило кримінальну справу у зв'язку з порушенням громадського порядку.

24 січня 2002 р. на заявника та гр. К. напали невідомі особи, у результаті чого заявника було поранено, а гр. К. вбито.

О 2.30 ранку 25 січня 2002 р. співробітники міліції прийшли до будинку заявника і доправили його до місцевого відділу міліції для допиту як свідка смерті гр. К.

О 9.30 вечора того ж дня слідчий склав протокол затримання, в якому містилося розпорядження про попереднє затримання заявника як підозрюваного у порушенні громадського порядку в барі «Тор». 26 січня 2002 р. було порушено кримінальну справу за фактом смерті гр. К.

28 січня 2002 р. заявника було звинувачено у порушенні громадського порядку в барі «Тор», внаслідок чого він постав перед Слов'янським міським судом. 31 січня 2002 р. міський суд визначив як запобіжний захід – досудове тримання заявника під вартою.

11 травня 2002 р. заявник постав перед судом. 12 серпня 2002 р. міський суд ухвалив рішення про продовження застосування запобіжного заходу (досудове тримання під вартою) щодо заявника.

4 квітня 2003 р. заявник подав заяву до міського суду, стверджуючи, що 25 січня 2002 р. він був незаконно доставлений до відділу міліції і незаконно утримувався там до 28 січня 2002 р., незважаючи на тілесні ушкодження і відсутність будь-якої медичної допомоги. Він також стверджував, що його подальше утримання під вартою до суду було незаконним.

22 травня 2003 р. заступник голови міського суду відповів заявнику і повідомив йому, що занадто пізно оскаржувати законність його попереднього ув'язнення між 25 і 28 січня 2002 р., оскільки справа знаходиться на стадії судового розгляду.

Згодом суддя у кримінальній справі щодо заявника повідомив останньому, що його заява від 4 квітня 2003 р. щодо незаконності утримання під вартою буде розглянута 26 червня 2003 р. під час судового засідання у його кримінальній справі. 26 червня 2003 р. міський суд ухвалив рішення, у якому визнав утримання заявника під вартою законним, а також зазначив, що підстав для зміни запобіжного заходу не було. 4 листопада 2003 р. міський суд розглянув клопотання заявника про зміну запобіжного заходу і відхилив його.

У невстановлений день заявник подав скаргу до Слов'янської міської прокуратури, вимагаючи порушити кримінальну справу щодо співробітників міліції у зв'язку з незаконним попереднім утриманням його під вартою. 26 березня 2004 р. заступник прокурора відмовив у порушенні кримінальної справи щодо співробітників міліції. Заявник не подавав апеляцію на це рішення.

Згодом міський суд повідомив заявнику, що питання про законність попереднього утримання під вартою буде розглядатися під час судового розгляду його кримінальної справи. 24 травня 2004 р. міський суд розглянув клопотання заявника про зміну запобіжного заходу і ухвалив, що утримання заявника під вартою було виправдане тяжкістю обвинувачень щодо нього.

7 червня 2004 р. міський суд визнав заявника винним у хуліганстві і засудив до чотирьох років позбавлення волі, але на підставі закону про амністію його було звільнено від відбуття покарання.

У листах від 16 липня і 4 серпня 2004 р. міський суд поінформував заявника, що питання про законність його попереднього ув'язнення було розглянуто у рішенні від 7 червня 2004 р.

11 лютого і 27 жовтня 2005 р. Донецький обласний апеляційний суд і Верховний Суд України залишили у силі рішення від 7 червня 2004 р.

Рішення суду

Суд визнав порушення положень ст. 5 (1), ст. 5 (3) Конвенції (стосовно незаконного позбавлення свободи з 25 до 28 січня 2002 р. і тривалості утримання заявника під вартою до та під час суду),

відхиливши решту скарг. Суд також зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 500 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МУШТА проти України» від 18 листопада 2010 р. (заява № 8863/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MUSHTA v. UKRAINE of 18 November 2010 (Application no. 8863/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявниця у справі, Станіслава Ісаківна Мушта, мешкає в Черкаській області.

У березні 2005 р. заявниця подала позов до Монастирищенського міського суду проти свого колишнього роботодавця, Монастирищенського департаменту земельних ресурсів, вимагаючи поновлення її на посаді і погашення заборгованості із заробітної плати.

23 травня 2005 р. суд задовольнив вимоги заявниці в повному обсязі. Відповідач оскаржив це рішення.

На попередньому слуханні 1 липня 2005 р. Черкаський обласний апеляційний суд виніс рішення про слухання справи по суті 17 серпня 2005 р. уряд зазначив, що копію постанови від 1 липня 2005 р. було вручено заявниці особисто 15 липня 2005 р. уряд надав копію підтвердження отримання листа і копію повідомлення Черкаського поштового відділення з підтвердженням того, що заявниця отримала копію постанови особисто.

Заявниця зазначила, що ні її, ні її адвоката заздалегідь не було проінформовано про слухання в апеляційному суді. За її словами, документи, представлені урядом, не доводять, що вона отримала копію постанови від 1 липня 2005 р., оскільки документи про підтвердження отримання листа не містять печатки Черкаського поштового відділення № 16, що зазвичай доставляє пошту заявниці.

З 10 до 29 серпня 2005 р. заявниця проходила лікування в Монастирищенській центральній лікарні.

17 серпня 2005 р. Черкаський обласний апеляційний суд розглянув справу за відсутності заявниці та її адвоката. Він встановив, що звільнення заявниці було законним, скасував рішення суду першої інстанції і відхилив вимоги заявниці.

Згідно з рішенням апеляційного суду воно могло бути оскаржене в касаційному порядку у Верховному Суді України впродовж одного місяця. За словами заявниці, 7 вересня 2005 р. її адвокат дізнався, що апеляційний суд ухвалив рішення у справі 17 серпня 2005 р. У той самий день він подав до Монастирищенського міського суду запит про надання копії рішення.

5 жовтня 2005 р. адвокат отримав копію рішення від 17 серпня 2005 р. На прохання заявниці копію цього рішення було надано їй Монастирищенським міським судом 6 жовтня 2005 р. 3 листопада 2005 р. заявниця подала касаційну скаргу до Верховного Суду України. Заявниця також звернулась до Верховного Суду України з клопотанням про продовження терміну для подання касаційної скарги, заявивши, що її не було вчасно проінформовано про рішення від 17 серпня 2005 р. 15 листопада 2005 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявниці як таку, що подана з порушенням передбаченого законом строку.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції (стосовно незаконної відмови у розгляді касаційної скарги), відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПУСТОВІТ проти України» від 18 листопада 2010 р. (заява № 34332/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PUSTOVIT v. UKRAINE of 18 November 2010 (Application no. 34332/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст. 14 «Заборона дискримінації»;*
- ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.*

Обставини справи

23 серпня 1996 р. заявник у справі, Олександр Іванович Пустовіт, подав до Ленінградського районного суду м. Києва (далі – районний суд) позов проти свого колишнього роботодавця, Державного інституту електрозварювання, оскаржуючи своє звільнення та вимагаючи виплати заборгованості із заробітної плати й компенсації за нематеріальні збитки.

У період з серпня 1996 р. до 25 лютого 1998 р. позов заявника розглядався судами двох інстанцій.

26 липня 2001 р. районний суд частково задовольнив вимоги заявника.

14 березня 2002 р. Київський міський апеляційний суд скасував рішення від 26 липня 2001 р. і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

17 жовтня 2002 р. районний суд частково задовольнив скаргу заявника.

23 січня 2003 р. Київський міський апеляційний суд скасував рішення від 17 жовтня 2002 р. і відмовив заявнику у задоволенні позовних вимог.

15 квітня 2003 р. Верховний Суд України виніс остаточне рішення у справі заявника, відхиливши його касаційну скаргу.

Заявник намагався домогтися перегляду справи у зв'язку із винятковими обставинами, але його зусилля були марними.

Крім того, у березні 2005 р. заявник звернувся до Святошинського районного суду м. Києва з позовом на незаконне звільнення проти директора Державного інституту електрозварювання. 31 березня 2005 р. суд відмовився розглядати його позовні вимоги на тій підставі, що вони вже розглянуті в національних судах і було винесено остаточне рішення.

12 травня 2005 р. Київський міський апеляційний суд підтвердив це рішення.

Згідно з даними заявника в червні 2005 р. він подав касаційну скаргу щодо рішення від 31 березня 2005 р. та 12 травня 2005 р. до Верховного Суду України. Однак заявник не повідомив про результати розгляду касаційної скарги.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо тривалості розгляду справи, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 800 євро компенсації за нематеріальні збитки та 100 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БРАТЧЕНКО проти України» від 21 листопада 2010 р. (заява № 27234/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BRATCHENKO v. UKRAINE of 21 November 2010 (Application no. 27234/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

5 грудня 2001 р. заявниця у справі, Тамара Сергіївна Братченко, подала позов до Ленінського районного суду Криму проти Ленінського районного управління міліції та Ленінської районної прокуратури. Вона оскаржувала їхні дії при розслідуванні кримінальної справи щодо гр. Р., який у серпні 1999 р. завдав

заявниці легких тілесних ушкоджень. Заявниця також вимагала компенсації за завдані їй матеріальні збитки.

У період з 16 вересня 2002 р. до 20 листопада 2002 р. засідання суду не проводилися, оскільки суддя був у відпустці. 20 січня 2003 р. Ленінський районний суд залишив позов заявниці без розгляду у зв'язку з її неявкою. 19 травня 2003 р. Ленінський районний суд відновив розгляд справи.

6 квітня 2004 р. Ленінський районний суд частково задовольнив позов заявниці та присудив їй 15 тис. грн (близько 2278 євро) як компенсацію за моральну шкоду. Заявниця та управління міліції оскаржили судове рішення.

10 червня і 23 червня 2004 р. Ленінський районний суд залишив апеляційні скарги заявниці й управління міліції без розгляду.

28 лютого 2005 р. Апеляційний суд Автономної Республіки Крим відхилив апеляцію заявниці на рішення від 10 червня 2004 р. 25 квітня 2005 р. заявниця подала до Верховного Суду касаційну скаргу на рішення від 28 лютого 2005 р. 19 травня 2007 р. Верховний Суд передав справу для розгляду до Запорізького обласного апеляційного суду. 27 листопада 2007 р. останній, діючи як суд касаційної інстанції, скасував рішення від 28 лютого 2005 р. і передав справу до апеляційного суду для розгляду скарги заявниці на рішення від 10 червня 2004 р.

8 квітня 2008 р. апеляційний суд скасував рішення від 10 червня 2004 р. 20 травня 2008 р. апеляційний суд скасував рішення від 6 квітня 2004 р. та припинив судовий розгляд справи, оскільки суд першої інстанції не має юрисдикції для розгляду справи.

Заявниця стверджувала, що вона оскаржила рішення від 20 травня 2008 р. у Вищому адміністративному суді і розгляд ще не завершено. Однак вона не надала документів на підтримку цих тверджень. Згідно з даними уряду заявниця не оскаржувала рішення від 20 травня 2008 р.

Заявниця зверталася до суду також з іншого провадження. У період з вересня до грудня 1989 р. квартиру заявниці використовували знайомі її сина, гр. Б. та С, які в'їхали до квартири без її дозволу і, за твердженням заявниці, пошкодили її. 11 січня 1990 р. заявниця подала позов до Ленінського районного суду

проти гр. Б. та С., щоб отримати компенсацію за матеріальні та нематеріальні збитки. У невстановлений день справу було передано до Керченського районного суду. 29 жовтня 1991 р. останній залишив позов заявниці без розгляду. 6 травня 1992 р. Апеляційний суд Криму скасував це рішення.

18 серпня 1995 р. Керченський районний суд залишив позов заявниці без розгляду. 3 квітня 1998 р. Президія Верховного суду Автономної Республіки Крим скасувала рішення від 18 серпня 1995 р. і направила справу до Керченського районного суду на новий розгляд.

5 листопада 1998 р. Керченський районний суд частково задовольнив позовні вимоги заявниці та присудив їй 30 тис. 600 грн (які мав сплатити гр. Б.) і 7 тис. 400 грн (які мав сплатити гр. С.). Рішення виконане не було.

У січні 2002 р. гр. Б. звернувся з клопотанням до Керченського районного суду про продовження терміну для оскарження рішення від 5 листопада 1998 р. 10 квітня 2002 р. апеляційний суд скасував рішення від 5 листопада 1998 р. і направив справу до Керченського районного суду.

30 вересня 2002 р. Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявниці на рішення від 10 квітня 2002 р.

12 грудня 2002 р. Керченський районний суд частково задовольнив позов заявниці та присудив їй 38 080 гривень (близько 6840 євро), які мали сплатити спільно гр. Б. і гр. С.

12 лютого 2003 р. Керченський районний суд відхилив касаційну скаргу гр. Б.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо тривалості розгляду першої справи заявниці у національному суді, відхиливши решту скарг. Суд зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 600 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛЮБОВ ЄФІМЕНКО проти України» від 25 листопада 2010 р. (заява № 75726/01)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LYUBOV EFIMENKO v. UKRAINE of 25 November 2010 (Application no. 75726/01)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявниця у справі, Любов Алексеєвна Єфіменко, 1941 р. н., мешкає у м. Бахчисарай. Її син, гр. Є, помер через тяжкі тілесні ушкодження.

У ніч із 5 на 6 червня 1993 р. у барі «Кардинал» гр. Є. отримав серйозні травми голови, від яких втратив свідомість. Він помер рано вранці 6 червня 1993 р. За словами заявниці, події, за яких загинув її син, відбувалися у присутності численних свідків, а також офіцера місцевого відділу міліції.

7 червня 1993 р. прокурор Бахчисарайського району передав матеріали розслідування обставин загибелі гр. Є. до Бахчисарайського управління міліції Міністерства внутрішніх справ. 8 червня 1993 р. слідчий відкрив кримінальне провадження у справі щодо загибелі гр. Є. 30 червня 1993 р. було порушено кримінальну справу по факту крадіжки ювелірних виробів у гр. Є.

За результатами розслідування гр. Д. було висунуто обвинувачення в навмисному завданні тілесних ушкоджень гр. Є. 2 березня 2000 р. його було заарештовано в Російській Федерації і 11 липня 2000 р. передано українській стороні. 27 липня 2000 р. гр. Д. було звільнено з-під варти як особу, що не є небезпечною для суспільства. 4 серпня 2000 р. кримінальну справу проти гр. Д. було закрито за відсутністю доказів.

14 серпня 2000 р. було призупинено попереднє розслідування стосовно гр. С. за підозрою у співучасті. 2 листопада 2000 р. Генеральною прокуратурою було скасовано постанову від 4 серпня 2000 р., а 5 листопада 2000 р. постанову від 14 серпня 2000 р.

20 травня 2001 р. гр. С. було екстрадовано з Російської Федерації до України і затримано за підозрою у співучасті. Пізніше його було звільнено під підписку про невиїзд.

20 липня 2001 р. кримінальні провадження проти гр. Д. та гр. С. було закрито, оскільки було встановлено, що смерть гр. Є стала наслідком тяжких тілесних ушкоджень, завданих йому гр. В. Б. Згодом розслідування у справі було зупинено у зв'язку зі смертю останнього.

14 березня 2002 р. слідчий закрити кримінальні справи проти гр. С. і Д. за підозрою у нанесенні серйозних тілесних ушкоджень гр. Є. і його пограбуванні за відсутністю доказів. 26 березня 2002 р. справу було направлено до районного суду, що мав прийняти рішення стосовно того, чи гр. Д. і С. повинні бути звільнені від кримінальної відповідальності, оскільки новий Кримінальний кодекс, який набув чинності 1 жовтня 2001 р., не передбачав відповідальності за недонесення про злочин.

7 липня 2002 р. заявниця звернулася до районної прокуратури та Прокуратури АР Крим із вимогою визнати постанови від 14 березня 2002 р. незаконними.

10 липня 2002 р. районний суд припинив кримінальну справу за фактом пограбування.

12 липня і 19 серпня 2002 р. Прокуратура АР Крим направила скарги заявниці про незаконність дій органів влади і необґрунтоване затягування розслідування до районного прокурора. 8 вересня 2002 р. останній скасував постанову від 20 липня 2001 р. і направив справу на додаткове розслідування.

15 травня 2003 р. Апеляційний суд АР Крим скасував постанову від 17 січня 2003 р. і направив скарги заявниці на повторний розгляд іншим суддею. 26 вересня 2003 р. районний суд визнав, що органи слідства не виконали вказівок прокуратури. Суд також скасував постанову від 14 березня 2002 р. і направив справу до районної прокуратури.

5 липня 2004 р. старший слідчий управління міліції ухвалив постанову про припинення розслідування. 20 жовтня 2004 р. районний суд скасував постанову як необґрунтовану. Справу було знову передано до районної прокуратури на додаткове розслідування. 9 жовтня 2007 р. і 6 січня 2008 р. відповідно

заявниця повідомила суду, що заходів для продовження розслідування обставин загибелі її сина не було вжито.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 2 (1) Конвенції про відсутність ефективних та адекватних заходів для розслідування обставин загибелі сина заявниці, відхиливши решту скарг. Суд зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 12 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та 36 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОЛЬХОВІКОВА проти України» від 25 листопада 2010 р. (заява № 36002/08)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF OLKHOVIKOVA v. UKRAINE of 25 November 2010 (Application no. 36002/08)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниця у справі, Ольховікова Любов Андріївна 1944 р.н., мешканка м. Херсон.

У 1996 – 1997 рр. сусіди заявниці, подружжя гр. П., робили ремонт у своїх двох квартирах, під час якого було затоплено квартиру заявниці і пошкоджено її майно.

10 вересня 1997 р. заявниця подала цивільний позов до Комсомольського районного суду проти подружжя гр. П. про визнання незаконним перепланування у їх квартирі із вимогою про відшкодування збитків та зобов'язанням усунути перешкоди у користуванні будинком. Згодом заявниця подала позов проти місцевої влади, в якому вимагала спростування інформації, опублікованої в місцевій газеті про нібито нездатність заявниці

платити за комунальні послуги і вимогою про відшкодування збитків.

28 серпня 2001 р. суд припинив розгляд відносно гр. П. у зв'язку з його смертю.

Після двох переглядів справи 31 серпня 2005 р. суд частково задовольнив вимоги заявниці та визнав перепланування, здійснене гр. П., незаконним, зобов'язав її зробити ремонт у квартирі заявниці та виплатити їй певну компенсацію. Суд відхилив як необґрунтовані вимоги заявниці до місцевих органів влади.

12 грудня 2005 р. і 24 січня 2008 р. Херсонський обласний апеляційний суд та Кіровоградський обласний апеляційний суд (останній як суд касаційної інстанції) відповідно залишили у силі рішення суду першої інстанції.

За даними уряду під час судового розгляду заявниця змінювала свої претензії шість разів і один раз просила суд продовжити їй строк для подачі апеляції. Дев'ятнадцять слухань було відкладено на прохання заявниці або через її відсутність на них. Тридцять п'ять слухань було перенесено в основному через відсутність відповідачів, третіх осіб або судді. У ході розгляду було проведено дві експертизи, що тривали близько трьох місяців (у червні – липні 1999 р. і в травні 2004 р.).

Заявниця не погодилася, що вона несе відповідальність за відкладення деяких із засідань, про які йдеться в повідомленні уряду.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо тривалості розгляду її справи у національному суді, відхиливши решту скарг, зобов'язавши Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 3 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РУДЕНКО проти України» від 25 листопада 2010 р. (заява № 5797/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF RUDENKO v. UKRAINE of 25 November 2010 (Application no. 5797/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1), (3) і (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

29 серпня 2002 р. заявника, Руденка Володимира Дмитровича, було затримано за підозрою в незаконному зберіганні наркотиків і спробі контрабанди наркотиків. Його було доставлено в Ізолятор тимчасового утримання м. Севастополь, де тримали до його звільнення в грудні 2005 р.

31 серпня 2002 р. Ленінський районний суд м. Севастополя продовжив термін тримання заявника під вартою до восьми днів. 5 вересня 2002 р., після слухання, в якому взяв участь адвокат заявника, суд задовольнив вимогу прокурора про продовження тримання заявника під вартою до двох місяців.

25 жовтня 2002 р. Ленінський районний суд на прохання слідчого продовжив термін тримання заявника під вартою до чотирьох місяців. 23 грудня 2002 р. Севастопольський міський апеляційний суд задовольнив клопотання прокуратури про продовження тримання заявника під вартою до шести місяців.

21 лютого 2003 р. апеляційний суд за клопотанням слідчого продовжив строк тримання заявника під вартою до дев'яти місяців (до 28 травня 2003 р.). 15 травня 2003 р. було оголошено про завершення досудового слідства. Заявник кілька разів подавав скарги щодо того, що його тримання під вартою після 28 травня 2003 р. є незаконним. Його скарги були направлені до Ленінського районного суду і, вірогідно, залишилися без відповіді.

10 червня 2003 р. заявнику було пред'явлено звинувачення в участі у злочинній організації та незаконному виготовленні, зберіганні і контрабанді наркотиків та їх прекурсорів організованою групою. 29 серпня 2003 р. було проведено підготовче засідання, під час якого заявник безуспішно просив про звільнення під підписку про невиїзд. Він стверджував, що його здоров'я є дуже слабким і надав відповідні медичні документи.

15 липня 2005 р. заявник звернувся до апеляційного суду із скаргою на незаконність його тримання під вартою після 28 травня 2003 р. 20 липня 2005 р. апеляційний суд направив скаргу заявника до Ленінського районного суду. 22 грудня 2005 р. Ленінський районний суд звільнив заявника під підписку про невиїзд. Суд встановив, що стан здоров'я заявника погіршився.

Кримінальна справа відносно заявника розглядається судом першої інстанції. Згідно з інформацією, представленою урядом, слухання переносилися у більш ніж вісімдесяти випадках, причини близько тридцяти таких перерв (всього на один рік і десять місяців) невідомі.

З 1975 р. заявник страждає від гіпертонії і церебрального атеросклерозу. У 2000 р. у нього було діагностовано гіпертонію другого ступеня. Під час його тримання під вартою з 29 серпня 2002 р. по 22 грудня 2005 р. через гіпертонію заявника швидко допомогу викликали не менше п'ятдесяти разів. 21 грудня 2002 р. заявник пройшов медичне обстеження у лікарні №1 м. Севастополь. Діагноз заявника було підтверджено, йому було надано медичну допомогу.

30 січня 2003 р. заявника було доставлено до лікарні №1, де він залишався до 6 лютого 2003 р., проходячи стаціонарне лікування. 3 березня 2003 р. він подав скаргу до прокуратури м. Севастополь про те, що стан його здоров'я є несумісним з утриманням під вартою. 19 липня 2004 р. заявник безуспішно звертався до Ленінського районного суду з проханням призначити обстеження з метою встановлення, чи може він утримуватися під вартою за станом здоров'я.

У своїй постанові про звільнення заявника від 22 грудня 2005 р. Ленінський районний суд зазначив, що стан його здоров'я погіршився під час тримання під вартою. Після звільнення заявник

проходив стаціонарне лікування в лікарні №1 з 29 грудня 2005 р. до 20 січня 2006 р. 8 лютого 2006 р. Севастопольська міська медично-соціологічна експертна комісія обстежила заявника і призначила йому третю групу інвалідності.

4 грудня 2009 гр. Д., який представив себе як фельдшера, що працював у Ізоляторі тимчасового утримання м. Севастополь на момент, коли заявника було затримано, дав письмові пояснення на прохання уряду. За його словами, він уважно обстежив заявника, а саме рівень його кров'яного тиску, і призначав препарати для зниження тиску, лікував заявника у разі необхідності. У тих випадках, коли лікування не давало належного ефекту, він викликав машину швидкої допомоги.

За словами заявника, його слух почав погіршуватися на початку 2003 р. 17 травня 2004 р. отоларинголог обстежив його і поставив йому діагноз гострої нейросенсорної приглухуватості на обидва вуха і призначив ліки. У вересні 2009 р. заявнику була зроблена операція у зв'язку із екзостозом (формування нової кісткової тканини на поверхні кісток) обох вушних каналів.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (1), ст. 5 (3), ст. 5 (4), ст. 6 (1), ст. 13 Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 6 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДЕМІДОВА проти України» від 2 грудня 2010 р. (заява № 29843/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF DEMIDOVA v. UKRAINE of 2 December 2010 (Application no. 29843/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1;*

Обставини справи

Заявниця, Зінаїда Романовна Демідова, працювала помічником прокурора у Придніпровській транспортній прокуратурі, що знаходиться в м. Сімферополь. У березні 1997 р. її було звільнено. З червня 1997 р. заявниця перебуває на пенсії. З липня 1997 р. вона подала до Гагарінського районного суду м. Сімферополя позов проти Придніпровської транспортної прокуратури щодо відновлення на посаді, оплати заборгованості із заробітної плати та компенсації за моральну шкоду.

10 березня 1998 р. суд виніс рішення, яким відхилив позовні вимоги заявниці. 16 червня 1998 р. Севастопольський міський суд (з липня 2001 р. – Севастопольський міський апеляційний суд) скасував рішення суду першої інстанції і направив справу на новий розгляд до Гагарінського районного суду. 7 травня 1999 р. суд частково задовольнив позов заявниці.

20 липня 1999 р. Севастопольський міський суд скасував це рішення і направив справу на новий розгляд до Гагарінського районного суду. 3 листопада 1999 р. Гагарінський районний суд постановив, що претензії з приводу поновлення на роботі, виплати заборгованості із заробітної плати та компенсації за моральну шкоду повинні розглядатися окремо від інших претензій. Рішенням, що було прийнято в той самий день, Гагарінський районний суд частково задовольнив претензії заявниці. 14 грудня 1999 р. Севастопольський міський суд залишив у силі рішення від 3 листопада 1999 р. 31 січня 2001 р., після протесту заступника генерального прокурора, рішення від 3 листопада 1999 р. та постанову від 14 грудня 1999 р. було скасовано, і справу в цій частині направлено на новий розгляд до Гагарінського суду. 8 травня 2001 р. суд відмовив заявниці у задоволенні позовних вимог. 19 червня 2001 р. Севастопольський міський суд залишив це рішення в силі. 21 грудня 2001 р. Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявниці.

Гагарінський районний суд продовжив розгляд решти вимог заявниці. 31 грудня 2003 р. він відхилив їх. 29 квітня 2004 р. Севастопольський міський апеляційний суд залишив у силі рішення від 31 грудня 2003 р. з незначними поправками. 19 серпня 2004 р.

Верховний Суд залишив у силі рішення судів першої та апеляційної інстанцій.

З 1997 до 2000 рр. заявниця подала ряд позовів проти Севастопольської міської державної адміністрації і Гагарінського районного відділу МВС м. Севастополя. Зокрема, вона вимагала надати їй безкоштовно квартиру. У лютому 2000 р. вона оскаржила своє звільнення з прокуратури Автономної Республіки Крим у Гагарінському районному суді Севастополя. Розгляд цих справ було завершено не пізніше 2000 р.

10 грудня 2008 р. заявниця подала позов до Гагарінського районного суду Севастополя, оспорюючи дії Севастопольської міської державної адміністрації. Розгляд ще не завершено.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки та 50 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРИВІЦЬКА І КРИВІЦЬКИЙ проти України» від 2 грудня 2010 р. (заява № 30856/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KRYVITSKA AND KRYVITSKYI v. UKRAINE of 2 December 2010 (Application no. 30856/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя».

Обставини справи

Заявниками є мати і син, Кривіцька Ганна Семенівна і Кривіцький Ян Федорович.

16 липня 1992 р. гр. Й.Б. офіційно зареєструвала першого заявника як постійного проживаючого у своїй квартирі і в березні 1993 р. переписала її на першого заявника в заповіті. 5 січня 1993 р.

другого заявника, неповнолітнього, також було офіційно зареєстровано як постійно проживаючого в квартирі.

23 серпня 1994 р. Київська міська адміністрація пообіцяла надати заявникам нову квартиру.

У 1995 і 1996 рр. дружина другого заявника та дві дитини від її попередніх шлюбів, що народилися в 1988 і 1989 рр., також були зареєстровані як постійно проживаючі в квартирі. Згодом другий заявник усиновив дітей (у 1996 р.) і розлучився з їх матір'ю (в 1998 р.).

18 грудня 1998 р. гр. Й.Б. померла. Після її смерті перший заявник дізнався, що в 1996 і 1998 рр. вона склала ще два заповіти, заповівши квартиру іншим особам, і 12 березня 1999 р. подав позов про анулювання цих заповітів.

26 лютого 2001 р. група експертів здійснила обстеження психічного здоров'я гр. Й.Б. і виявила, що в березні 1993 р., грудні 1995 р. і жовтні 1998 р. гр. Й.Б. не могла «розуміти зміст своїх дій або керувати ними».

За результатами цих висновків 3 квітня 2001 р. Ленінградський районний прокурор вступив у справу за позовом першого заявника від імені держави, вимагаючи анулювати всі заповіти гр. Й.Б., в тому числі складений у 1993 р. на користь першого заявника.

8 червня 2001 р. Ленінградський районний суд м. Києва задовольнив позов прокурора. Скарги на це судові рішення були відхилені як неприйнятні з процедурних підстав. 29 квітня 2002 р. Святошинська районна податкова адміністрація зареєструвала право державної власності на квартиру гр. Й.Б.

28 травня 2002 р. податкова адміністрація подала позов до суду, вимагаючи анулювати реєстрацію заявників у квартирі. Другий заявник подав зустрічний позов. Згодом у процес вступила Святошинська районна служба у справах неповнолітніх, вимагаючи взяти до уваги інтереси двох неповнолітніх дітей щодо збереження права проживання в квартирі.

Суд виніс рішення, яким задовольнив вимоги податкової адміністрації. Заявники подали апеляцію.

13 серпня 2002 р. Святошинська районна служба у справах неповнолітніх проінформувала Київський міський апеляційний суд, що діти насправді живуть у квартирі і перебувають на утриманні другого заявника, оскільки їх мати поїхала на роботу до Росії.

16 жовтня 2002 р. Київський міський апеляційний суд відхилив апеляцію заявників. Рішення вступило в силу і стало обов'язковим для виконання.

Заявники оскаржили рішення в касаційному порядку. 8 травня 2003 р. Верховний Суд відхилив прохання заявників про дозвіл на оскарження в касаційному порядку, встановивши, що нижчі суди здійснили належну оцінку доказів і правильно застосували закон.

12 листопада 2002 р. гр. Ж., судовий пристав у справі, звернувся до Святошинського районного суду з проханням роз'яснити рішення від 15 липня 2002 р. у зв'язку з тим, що діти фактично проживають у квартирі.

14 листопада 2002 р. голова Святошинського районного суду написав лист керівникам Київського міського управління юстиції і Святошинського районного управління юстиції, заявивши, що, просячи роз'яснити рішення, гр. Ж. навмисно затягує його виконання, тим самим грубо порушуючи інтереси держави.

У невстановлений день заявники просили, щоб їх виселення було замінено грошовою компенсацією. 28 грудня 2002 р. суд відхилив клопотання державного виконавця та заявників. 5 грудня 2002 року заявники були виселені. За словами заявників, вони були змушені просити різних родичів і друзів надати їм житло і після виселення не мали стабільного місця проживання. У 2006 р. другий заявник купив будинок.

Заявники неодноразово просили податкову адміністрацію повідомити їх, коли квартира буде виставлена на продаж, оскільки вони були зацікавлені в її придбанні і отримували відповіді, що вони можуть мати право на купівлю тільки тоді, коли всі співвласники будинку відмовився від свого привілейованого права на купівлю. Згодом вони були проінформовані, що в квітні 2003 р. квартира була продана гр. Г. Д., співвласниці будинку.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 8 Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 6 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РАТУШНА проти України» від 2 грудня 2010 р. (заява № 17318/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF RATUSHNA v. UKRAINE of 2 December 2010 (Application no. 17318/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

6 березня 2002 р. оперуповноважений Тростянецького міського управління міліції повідомив начальника управління міліції, що предмети, викрадені з магазину в с. Нова Ободівка, за отриманою інформацією, знаходяться в розпорядженні гр. Р., сина заявниці, Мотрони Петрівни Ратушної.

12 березня 2002 р. Тростянецький міський суд видав ордер на обшук будинку гр. Р. 15 березня 2002 р. було проведено обшук, під час якого було виявлено газовий пістолет, патрони, пакет коноплі. Гр. Р. стверджував, що патрони і наркотики були підкинуті співробітниками міліції або їх водієм під час обшуку.

25 березня 2002 р. слідчий прийняв постанову про відсутність підстав для порушення кримінальної справи. У невстановлений день у березні або травні 2002 р. заявниця подала скаргу до Прокуратури м. Вінниця та Управління Міністерства внутрішніх справ у Вінницькій області про незаконність обшуку її будинку. 24 травня 2002 р. другий із згаданих органів влади надіслав заявниці лист в якому було зазначено, що до співробітників міліції, відповідальних за порушення кримінально-процесуальних норм

було застосовано дисциплінарні заходи, а матеріали справи були направлені до Тростянецької міської прокуратури.

У період з лютого 2003 р. по травень 2006 р. кримінальну справу закривали шість разів. У невстановлений день (імовірно у 2005 р.) матеріали справи з невідомих причин були віднесені до категорії «секретні». Після адміністративної скарги заявниці Тростянецький суд прийняв рішення про незаконність віднесення матеріалів справи до категорії «секретні», їх розсекречення та присудив заявниці 300 українських гривень як компенсацію за моральну шкоду.

12 березня 2007 р. прокурор Вінниці всьоме прийняв рішення про припинення кримінального розслідування. 10 травня 2007 р. Ленінський районний суд Вінниці скасував це рішення і прийняв рішення про направлення справи на додаткове розслідування. 25 травня 2007 р. Вінницький обласний апеляційний суд, розглянувши апеляцію прокуратури, скасував вказане рішення і направив справу до суду першої інстанції. 31 серпня 2007 р. Ленінський районний суд відмовив заявниці, прийнявши рішення про те, що обшук був призначений законно і проводився відповідно до процесуального законодавства.

22 листопада 2007 р. та 18 червня 2008 р. відповідно апеляційний суд і Верховний Суд залишили у силі рішення суду першої інстанції. У червні 2002 р. заявниця подала до Тростянецького суду цивільний позов проти управління міліції щодо компенсації за моральну шкоду. 10 грудня 2002 р. суд ухвалив, що позов не підлягає розгляду. Заявниця оскаржила це рішення. Розгляд справи продовжився, і 19 лютого 2003 р. справу було передано до Тульчинського міського суду. 20 жовтня 2003 р. Тульчинський міський суд на прохання заявниці призупинив розгляд до завершення кримінального розслідування.

У невстановлений день розгляд справи було відновлено і справу передано до Тростянецького міського суду. 19 червня 2008 р. заявниця збільшила суму свого позову. 26 червня 2008 р. суд відхилив її позов. Заявниця оскаржила це рішення. 22 серпня 2008 р. апеляційний суд скасував рішення і припинив провадження по справі. 25 березня 2009 р. Верховний Суд скасував зазначене рішення суду апеляційної інстанції і направив справу до апеляційного суду. 7 травня 2009 р. апеляційний суд скасував рішення від 26 червня 2008 р. і направив справу на новий розгляд

до суду першої інстанції. Справа перебуває на розгляді Тростянецького міського суду.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 13 Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШУЛЬГА проти України» від 2 грудня 2010 р. (заява № 16652/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHULGA v. UKRAINE of 2 December 2010 (Application no. 16652/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 14 «Заборона дискримінації»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

24 лютого 1998 р. Новоградський міський суд виніс рішення, відповідно до якого державна шахта «Росія» мала виплатити чоловіку заявниці 2000 українських гривень (близько 1 тис. дол. США) як компенсацію за моральну шкоду, заподіяну йому в результаті нещасного випадку на виробництві. 12 березня 1998 р. суд направив виконавчий лист щодо цього рішення Державній службі судових приставів. Пізніше заявниця та її чоловік оскаржили це рішення у зв'язку із виключними обставинами. Їх зусилля не мали успіху.

Чоловік заявниці помер 14 січня 2003 р. Згідно із даними, поданими заявницею, її дочка отримала кошти за рішенням суду у невстановлений день у 2003 р., а потім перевела гроші заявниці. У 2006 р. заявниця подала кілька запитів до Державної виконавчої служби з проханням надати інформацію про виконавче провадження. Проте її зусилля не увінчалися успіхом.

У листопаді 2003 р. заявниця подала до Новоградського міського суду позов проти Новоградського відділення Пенсійного фонду, вимагаючи перерахунку пенсії. 29 березня 2004 р. суд

відмовив заявниці. 10 червня 2004 р. Донецький обласний апеляційний суд залишив рішення у силі. У липні 2004 р. заявниця подала касаційну скаргу.

19 жовтня 2006 р. Вищий адміністративний суд залишив у силі рішення судів першої та апеляційної інстанцій.

10 листопада 2003 р. заявниця подала до Новоградського міського суду позов проти Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, стверджуючи, що її чоловік помер через професійне захворювання. Вона вимагала компенсації за шкоду, заподіяну їй у результаті смерті чоловіка. 27 жовтня 2004 р. суд відмовив заявниці. 24 січня 2005 р. Донецький обласний апеляційний суд залишив це рішення в силі.

23 лютого 2005 р. заявниця подала касаційну скаргу. 4 травня 2007 р. Верховний Суд направив касаційну скаргу для розгляду до Київського міського апеляційного суду. 30 жовтня 2007 р. останній залишив у силі рішення судів першої та апеляційної інстанції.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та 23 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БУЛАНОВ і КУПЧІК проти України» від 9 грудня 2010 р. (заява №7714/06 і заява №23654/08)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BULANOV AND KUPCHIK v. UKRAINE of 9 December 2010 (Applications nos. 7714/06 and 23654/08)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст. 14 «Заборона дискримінації».*

Обставини справи

1 грудня 2004 р. перший заявник, Борис Сергєєвіч Буланов, подав до Залізничного районного суду Сімферополя позов проти військкомату, вимагаючи здійснити перерахунок його пенсії.

4 липня 2005 р. суд відхилив претензії першого заявника як необґрунтовані. 13 грудня 2005 р. Апеляційний суд Криму залишив у силі рішення суду першої інстанції. У резолютивній частині свого рішення суд зазначив, що перший заявник може оскаржити рішення у Верховному Суді впродовж двох місяців.

20 січня 2006 р. перший заявник подав касаційну скаргу до Верховного Суду.

6 лютого 2006 р. Верховний Суд виніс ухвалу про те, що касаційна скарга повинна бути передана до Вищого адміністративного суду.

У постанові від 7 серпня 2006 р. Вищий адміністративний суд відхилив касаційну скаргу першого заявника як таку, що подана з порушенням процесуальних строків подачі скарг.

У листі від 29 серпня 2006 р. заступник голови Вищого адміністративного суду повідомив першому заявнику, що він може подати касаційну скаргу, включивши до неї прохання про продовження процесуальних строків.

23 вересня 2006 р. перший заявник повторно подав касаційну скаргу до Вищого адміністративного суду.

У червні 2007 р. перший заявник отримав листа від Вищого адміністративного суду, до якого було додано копію постанови від 15 березня 2007 р. У ній йшлося про те, що Вищий адміністративний суд відмовився розглядати скаргу першого заявника, оскільки вона підвідомча Верховному Суду.

У постановах від 6 лютого і 7 серпня 2006 р., а також 15 березня 2007 р. йшлося про те, що вони є остаточними і оскарженню не підлягають.

8 листопада 2005 р. другий заявник, Валентін Петровіч Купчік, подав позов до Лисичанського міського суду проти свого колишнього роботодавця – УМВС м. Лисичанськ, вимагаючи виплати заборгованості із заробітної плати.

16 березня 2006 р. суд відхилив позов другого заявника. 22 травня 2006 р. Луганський обласний апеляційний суд залишив у силі рішення суду першої інстанції. У резолютивній частині свого рішення суд заявив, що його рішення може бути оскаржене до Верховного Суду в касаційному порядку впродовж двох місяців.

18 липня 2006 р. другий заявник подав касаційну скаргу до Верховного Суду.

11 вересня 2006 р. Верховний Суд відхилив касаційну скаргу другого заявника на тій підставі, що вона підвідомча Вищому адміністративному суду.

18 грудня 2006 р. другий заявник подав касаційну скаргу до Вищого адміністративного суду.

16 листопада 2007 р. Вищий адміністративний суд виніс ухвалу про те, що справа підлягає розгляду у Верховному Суді, оскільки її було розглянуто судами нижчої інстанції відповідно до норм цивільного процесуального судочинства після набрання чинності Кодексом адміністративного судочинства 1 вересня 2005 р. Суддя постановив, що касаційна скарга повинна бути повернута другому заявнику із правом подання касаційної скарги до Верховного Суду. Рішення остаточне і оскарженню не підлягає.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити першому заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 400 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЖУПНІК проти України» від 9 грудня 2010 р. (заява № 20792/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ZHUPNIK v. UKRAINE of 9 December 2010 (Application no. 20792/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

У 1993 р. заявник був відповідальним за приватизацію державного підприємства «А» шляхом викупу співробітниками.

26 серпня 1995 р. проти заявника було порушено кримінальну справу за підозрою в ошуканні працівників підприємства «А».

У ряді випадків у період з вересня 1995 р. до березня 1999 р. провадження у справі припинялося (зокрема, у період з 9 липня 1997 р. по 3 квітня 1997, з 25 березня по 1 вересня 1999 р.; та з 5 вересня по 1 грудня 1999 р.).

15 грудня 1999 р., у відповідь на скаргу адвоката заявника, Прокуратура м. Одеса визнала, що при розгляді справи були допущені невинуваті затримки з боку слідчих органів і повідомила, що до винних будуть вжиті дисциплінарні заходи.

У квітні 2000 р. Прокуратура Малиновського району Одеси затвердила остаточний обвинувальний висновок і передала його до суду. Відповідно до обвинувального висновку заявника було звинувачено в шахрайстві і спробі привласнити державну власність шляхом зловживання своїм становищем.

З вересня 2000 р. до жовтня 2003 р. Приморський районний суд Одеси призначив близько тридцяти трьох слухань у справі заявника. Двадцять чотири з них було відкладено: дев'ять через відсутність сторони обвинувачення або на її прохання, п'ять через відсутність одного з потерпілих, шість через причини, пов'язані із самим судом, чотири через відсутність заявника.

З жовтня 2003 р. Приморський районний суд Одеси виніс вирок, відповідно до якого дії заявника не підпадають під дію положень Кримінального кодексу, на які посилається звинувачення. Його дії, проте, можна кваліфікувати як зловживання посадовим становищем. Заявник оскаржив вирок суду.

19 серпня 2004 р. заявник подав до Одеського обласного апеляційного суду скаргу на необґрунтовані затримки у судовому розгляді справи.

9 грудня 2004 р. Одеський обласний апеляційний суд залишив вирок суду першої інстанції в силі.

25 травня 2006 р. Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявника.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 600 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОСТАКОВ проти України» від 9 грудня 2010 року (заява № 32568/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOSTAKOV v. UKRAINE of 9 December 2010 (Application no. 32568/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

27 червня 2000 р. заявника – Сергея Юрьєвіча Костакова – було заарештовано за підозрою у скоєнні грабежу. 27 липня 2001 р. його було звільнено під підписку про невиїзд.

10 жовтня 2002 р. районний суд визнав заявника винним та засудив до п'яти років ув'язнення. Заявника було взято під варту.

4 червня 2003 р. Апеляційний суд м. Києва скасував це рішення та направив справу на повторний розгляд районного суду. Суд підтримав рішення про попереднє ув'язнення заявника.

7 липня 2004 р. заявника було звільнено під підписку про невиїзд.

23 грудня 2005 р. районний суд засудив заявника до 4 років і 10 днів позбавлення волі. 12 червня 2007 р. Верховний Суд України підтримав це рішення.

22 серпня 2005 р. заявник подав заяву до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривалий судовий розгляд його справи.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МАЙСТЕР проти України» від 9 грудня 2010 р. (заява № 18951/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MAYSTER v. UKRAINE of 9 December 2010 (Application no. 18951/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

20 травня 1997 р. заявника, Григорія Івановича Майстера, було звільнено з посади директора приватної компанії «В. Ф.»

У травні 1997 р. заявник подав позов до Ленінського районного суду Вінниці проти акціонерного товариства «В. М.», що володіє «В. Ф.», вимагаючи: відновлення на посаді директора; виплати заборгованості із заробітної плати, компенсації судових витрат і компенсації за втрату робочого часу.

17 квітня 2001 р. Житомирський обласний суд (далі – обласний суд) схвалив мирову угоду між заявником та «В. М.», відповідно до якої «В. М.» зобов'язалася поновити заявника на посаді і виплатити йому суму, яку він вимагав у позові.

«В. М.» сплатила заявнику суму, передбачену мировою угодою. 17 квітня 2001 р. заявника було поновлено на посаді, але 18 квітня 2001 р. звільнено у зв'язку зі скороченням штату.

14 травня 2001 р., за заявою заявника, районний суд видав виконавчий лист на виконання рішення суду від 17 квітня 2001 р. Заявник подав виконавчий лист до Державної виконавчої служби.

9 серпня 2002 р., 8 липня, 20 серпня 2003 р. і 12 серпня 2005 р. відповідно Ленінський районний суд скасував рішення Державної виконавчої служби про припинення виконання рішення від 17 квітня 2001 р. і наказав виконати рішення.

За словами заявника, рішення досі лишається невиконаним.

16 липня 2002 р. заявник подав позов до Ленінського районного суду проти Державної виконавчої служби у зв'язку з

невиконанням рішення від 17 квітня 2001 р., вимагаючи компенсації за нематеріальні збитки.

У рішенні від 28 жовтня 2002 р. Ленінський районний суд задовольнив позов.

18 березня 2003 р. той самий суд скасував своє рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами.

Двома окремими постановами від 23 жовтня 2003 р. суд залишив позов заявника без розгляду. Заявник оскаржив першу постанову.

2 грудня 2003 р. Апеляційний суд Вінницької області залишив у силі рішення суду першої інстанції. Заявник оскаржив це рішення в касаційному порядку.

8 січня 2008 р. Львівський обласний апеляційний суд, діючи як суд касаційної інстанції, скасував рішення від 2 грудня 2003 р. і направив справу на розгляд до апеляційного суду.

За даними уряду, 19 березня 2008 р. апеляційний суд прийняв рішення, яким залишив у силі рішення Ленінського районного суду від 23 жовтня 2003 р. Заявник не інформував суд про оскарження цього рішення.

29 грудня 2004 р. заявник подав позов до Ленінського районного суду проти Державної виконавчої служби, оскаржуючи відмову в здійсненні виконавчого провадження щодо рішення, прийнятого на його користь.

8 лютого 2005 р. суд залишив без розгляду позов заявника, зазначивши, що компетентним щодо цього позову є апеляційний суд.

24 лютого 2005 р. апеляційний суд, встановивши, що дії заявника знаходиться поза його юрисдикцією, залишив позов без розгляду.

23 жовтня 2007 р. Львівський обласний апеляційний суд, діючи як суд касаційної інстанції, підтвердив це рішення.

У березні 2003 р. заявник подав позов до Апеляційного суду Житомирської області проти «В. М.», вимагаючи виплати заборгованості із заробітної плати за період з 19 червня 2001 р. по 1 березня 2003 р.

4 грудня 2003 р. Верховний Суд України підтвердив це рішення.

3 вересня 2002 р. заявник неодноразово звертався до компетентних органів із заявами про порушення кримінальних справ стосовно різних керівників «В. М.», які, за його словами, частково несли відповідальність за невиконання рішення від 17 квітня 2001 р.

Кримінальні справи відкривалися, закривалися, а потім поновлювалися кілька разів після звернень заявника до суду.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 16 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СИЛЕНОК І ТЕХНОСЕРВІС-ПЛЮС проти України» від 9 грудня 2010 р. (заява № 20988/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SYLENOK AND TEKHNOSERVIS-PLUS v. UKRAINE of 9 December 2010 (Application no. 20988/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності».

Обставини справи

8 січня 2001 р. першого заявника, Силенка Олександра Миколайовича, було заарештовано на вулиці працівниками міліції – гр. С., К., А., Г. Заявник чинив опір арешту, не знаючи, що гр. С., К., А., Г. були співробітниками міліції. За словами заявника, під час арешту і пізніше в міліцейському відділку він був побитий співробітниками міліції.

11 січня 2001 р. заявника було госпіталізовано з пневмотораксом, струсом мозку і численними синцями на тілі.

18 січня 2001 р. заявник подав скаргу на побиття до Чернігівської міської прокуратури.

26 січня 2001 р. міська прокуратура відмовила в порушенні кримінальної справи.

12 березня 2001 р. Чернігівська обласна прокуратура скасувала рішення від 26 січня 2001 р.

Судово-медична експертиза від 16 березня 2001 р. дійшла висновку, що заявник отримав численні синці в результаті від 45 до 50 ударів, мав зламане ребро, травму грудини, пневмоторакс і струс мозку.

5 квітня 2001 р. Чернігівська міська прокуратура відмовила в порушенні кримінальної справи.

17 квітня 2001 р. Деснянський районний суд м. Чернігів скасував рішення від 5 квітня 2001 р.

17 травня 2001 р. Чернігівська міська прокуратура розпочала розслідування. Між 28 травня і 5 липня 2001 р. були допитані сім свідків.

У період з 20 травня до 6 грудня 2001 р. заявник п'ять разів був викликаний слідчим, але не з'явився.

27 червня 2001 р. заявник був визнаний винним у заподіянні тілесних ушкоджень середньої тяжкості одному з офіцерів, що здійснювали арешт – гр. Г. Апеляційний суд залишив це рішення в силі, а касаційний скасував його 7 вересня 2004 р.

24 липня 2001 р. кримінальну справу проти заявника щодо заподіяння тілесних ушкоджень було припинено.

11 грудня 2001 р. Чернігівська обласна прокуратура скасувала рішення про припинення кримінальної справи і розслідування було відновлене. 23 січня 2002 р. заявник був визнаний потерпілим у справі. 28 січня 2002 р. його було допитано як потерпілого. У період з 29 січня до 18 березня 2002 р. були допитані дев'ять свідків.

14, 15 і 19 березня 2002 р. відбувались перехресні допити за участю заявника і гр. Т. та співробітників міліції гр. Г., В., Гр., К. і Л.

20 травня 2002 р. кримінальну справу було припинено.

12 травня 2003 р. Чернігівська обласна прокуратура скасувала рішення від 20 травня 2002 р. про припинення кримінальної справи. Розслідування було відновлене.

25 травня 2003 р., і в ряді інших випадків (14 липня 2005 р., 15 вересня 2005 р., 12 червня 2007 р., 14 березня 2008 р.) кримінальну справу було припинено через невстановлення винних.

1 липня 2005 р., 5 серпня 2005 р., 7 грудня 2006 р. та 11 грудня 2007 р. відповідно дані рішення були скасовані, а справу було направлено на додаткове розслідування.

5 березня 2010 р. Чернігівська обласна прокуратура отримала медичні документи від заявника і 9 березня 2010 р. була призначена судово-медична експертиза.

Другим заявником у справі є товариство з обмеженою відповідальністю, засноване в Чернігові, – «Техносервіс-плюс». 9 червня 2004 р. Господарський суд м. Чернігів присудив на користь другого заявника з державного бюджету 14 240,69 українських гривень за моральну шкоду, 142,41 грн за судові збори і 118,00 грн за інші витрати. 1 вересня 2004 р. рішення набуло законної сили і 17 вересня 2004 р. суд видав виконавчий лист.

17 грудня 2004 р. компанія-заявник подала виконавчий лист до Державної виконавчої служби Деснянського району.

20 грудня 2004 р. Державна виконавча служба відмовилася виконувати судові рішення від 9 червня 2004 р. через невідповідність виконавчого листа формальним вимогам.

16 лютого 2005 р. компанія-заявник подала виконавчий лист до Державної виконавчої служби Чернігівської області, яка відмовилась приймати його у зв'язку з тим, що він не відноситься до її юрисдикції.

1 вересня 2006 р. компанія-заявник подала виконавчий лист до Центральної державної виконавчої служби, яка відмовилася приймати його, оскільки в ньому не було вказано боржника або його місцезнаходження.

7 листопада 2006 р. компанія-заявник звернулася до Господарського суду м. Чернігів з проханням вказати рахунки Державного казначейства, з яких зазначені суми коштів повинні бути сплачені.

23 листопада 2006 р. суд відхилив клопотання компанії-заявника.

1 червня 2007 р. компанія-заявник знову звернулася до суду з проханням привести виконавчий лист у відповідність до вимог. Це прохання було відхилене 26 червня 2007 р.

5 лютого 2008 р. компанія-заявник звернулася до суду з тим самим проханням ще раз.

Відповідно до даних уряду суддя Господарського суду Чернігівської області запросив представника компанії-заявника до суду для дачі пояснень, але представник не з'явився.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 Конвенції відносно першого заявника, порушення положень ст. 3, 6 (1) і 13 Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї відносно другого заявника, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити першому заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 10 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки другому заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 4 тис. 800 євро за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СОКОР проти України» від 9 грудня 2010 р. (заява № 49009/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SOKOR v. UKRAINE of 9 December 2010 (Application no. 49009/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

З 1999 по 2000 р. заявниця – Валентина Іванівна Сокор – працювала директором місцевої філії приватного товариства «Ю.» (далі – товариство). 24 листопада 2000 р. товариство було ліквідовано. Однак, за словами заявниці, податкові органи зобов'язували її як директора підписувати податкові документи, навіть після ліквідації товариства.

21 березня 2001 р. заявниця подала адміністративну скаргу до Кагарлицького районного суду (далі – суд) стосовно незаконності дій податкових органів.

26 квітня 2001 р. суд припинив провадження у справі заявниці з огляду на розгляд справи щодо законності ліквідації товариства. Провадження у справі заявниці було відновлено лише 6 жовтня 2003 р.

20 квітня 2007 р. суд задовольнив скаргу заявниці, визнавши дії податкових органів незаконними. 17 грудня 2009 р. Вищий адміністративний суд підтримав рішення суду.

26 жовтня 2007 р. заявниця подала заяву до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривалий судовий розгляд її справи.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну сплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 600 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОРОТЮК проти України» від 16 грудня 2010 р. (заява № 33579/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BOROTYUK v. UKRAINE of 16 December 2010 (Application no. 33579/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (3) «Право на свободу та особисту недоторканність»;
ст. 6 (1) і (3)(с) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

19 квітня 2003 р. заявника – Віктора Юрійовича Боротюка – було заарештовано за підозрою у нанесенні гр. М. тяжких тілесних ушкоджень, що спричинили смерть останнього.

22 квітня 2003 р. згідно з рішенням Сарненського районного суду заявника було взято під варту. Згодом його утримання під вартою було продовжено низкою судових рішень, у яких такий запобіжний захід, зокрема, обґрунтовувався необхідністю вжиття ряду слідчих дій, які, з огляду на серйозність висунутих проти заявника обвинувачень та ризик уникнення ним слідства, буде неможливо здійснити у разі, якщо заявник буде випущений на свободу.

17 листопада 2004 р. Сарненський районний суд визнав заявника винним у вчиненні умисного вбивства та засудив його до 12 років позбавлення волі. Таке рішення суд ухвалив на основі зізнання заявника у скоєнні вбивства, яке він зробив 20 квітня 2003 р. Заявник подав апеляцію на це рішення, стверджуючи, що єдиним свідченням його вини є зізнання, зроблене під тиском з боку працівників органів внутрішніх справ. Він стверджував, що йому погрожували відмовою у наданні юридичної допомоги у разі незізнання, а також позбавили ліків, він не отримував належного харчування, води та сну.

8 листопада 2005 р. апеляційний суд скасував рішення суду першої інстанції та направив справу на повторний розгляд.

Після додаткового розслідування 27 січня 2006 заявника було знову обвинувачено у скоєнні навмисного вбивства. Однак розгляд цієї справи ще тривав в апеляційній інстанції.

Зрештою, 19 червня 2007 р. апеляційний суд підтримав обвинувачення заявника та підтримав рішення суду першої інстанції.

5 вересня 2004 р. заявник подав заяву до Європейського суду з прав людини зі скаргою на неналежні умови утримання в ув'язненні та тривалий судовий розгляд його справи.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (3) та 6 (1) і (3)(с) Конвенції. Він дійшов висновку, що визнання порушення положень 6 (1) і (3)(с) саме по собі є достатньо справедливою сатисфакцією за моральну шкоду, завдану заявнику, однак стосовно порушення положень ст. 5 (3) зобов'язав Україну сплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 400 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЄФРЕМОВ проти України» від 16 грудня 2010 р. (заява № 43799/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF YEFREMOV v. UKRAINE of 16 December 2010 (Application no. 43799/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник, Микола Олексійович Єфремов, володіє будинком у Харкові. Будинок розташований на земельній ділянці, що належить державі. 11 червня 1986 р. місцева влада видала розпорядження про знесення будинку і повернення землі з метою зведення на цьому місці нового житлового будинку. Як компенсацію влада запропонувала заявникові трикімнатну квартиру та виплату певної суми. Однак будинок не було зруйновано і він досі залишається у володінні заявника.

21 серпня 1997 р. заявник подав позов до Держинського районного суду м. Харкова проти місцевих органів влади із вимогою здійснити приватизацію земельної ділянки, на якій розташований його будинок. 8 січня 2002 р. суд відхилив позов як необґрунтований. Заявник звертався з проханням збільшити строк для подання апеляції на рішення суду першої інстанції, оскільки він дізнався про рішення тільки 18 березня 2002 р.

17 вересня 2002 р. Апеляційний суд Харківської області скасував рішення суду першої інстанції і направив справу на новий розгляд. 27 березня 2003 р. Держинський районний суд м. Харкова

відхилив позов заявника. Серед іншого, суд виявив, що було встановлено фіксовану компенсацію за землю, але заявник не звертався за нею. Суд пояснив, що заявник має право звернутися до місцевих органів влади для отримання компенсації.

15 липня 2003 р. апеляційний суд залишив у силі рішення суду першої інстанції. 12 травня 2005 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявника як необґрунтовану, залишивши в силі рішення суду першої та апеляційної інстанцій. У ході розгляду справи суд чотири рази відкладав слухання на прохання заявника або у зв'язку з його неявкою.

У 1999 р. місцеві органи влади скасували державну реєстрацію права власності заявника на будинок.

19 квітня 2006 р. Дзержинський районний суд визнав незаконним рішення місцевих органів влади. Він також скасував їх рішення від 11 червня 1986 р. 16 жовтня 2008 р. той самий суд підтвердив право власності заявника на будинок. Згодом заявник подав нову заяву про намір здійснити приватизацію землі навколо будинку. Місцеві органи влади прагнули оскаржити судові рішення від 16 жовтня 2008 р. у зв'язку з тим, що їхні представники не змогли бути присутніми на слуханнях, але їхню заяву було відхилено.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛИГУН проти України» від 16 грудня 2010 р. (заява № 50165/06)

Judgment of The European Court of Human Rights in CASE OF LYGUN v. UKRAINE (Application no. 50165/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник у справі, Олександр Васильович Лигун, 1970 р. н., мешканець Запорізької області.

У липні 2001 р. проти нього було порушено кримінальну справу за підозрою у вбивстві.

Після трьох направлень справи на додаткове розслідування (12 лютого 2002 р., 9 липня 2003 р. та 2 червня 2004 р.), 7 квітня 2005 р., Мелітопольський міський суд визнав заявника винним у вбивстві з необережності, засудивши його до трьох років позбавлення волі, і одночасно з цим, амністував його.

В окремій ухвалі суд зазначив, що справу було три рази направлено на додаткове розслідування, однак слідчі неодноразово не виконували рішення суду, що призвело до затягування судового розгляду, порушення прав заявника, передбачених статтею 6 (1) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

29 червня 2005 р. Апеляційний суд Запорізької області скасував рішення від 7 квітня 2005 р. і направив справу на додаткове розслідування.

Після ще двох направлень справи на додаткове розслідування (28 березня і 5 жовтня 2006 р.), 3 березня 2007 р., кримінальну справу відносно заявника було припинено за браком доказів проти нього.

У ході розгляду справи у суді заслухано тридцять вісім свідків, а також експертів. Було проведено одинадцять судово-медичних експертиз, їх загальна тривалість склала більш, ніж шість місяців. Двічі судові засідання відкладалися через відмову заявника з'явитися до суду. Між 15 і 29 вересня 2005 р. розгляд було припинено у зв'язку із хворобою заявника. Близько п'ятнадцяти разів судові засідання відкладалися через неявку експертів, свідків, родичів жертви, хворобу судді або без зазначення причин.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг заявника, і зобов'язав Україну виплатити йому впродовж трьох місяців із дати набуття цим

Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АНДРІЙ РУДЕНКО проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 35041/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ANDRIY RUDENKO v. UKRAINE of 21 December 2010 (Application no. 35041/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 1 «Захист власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявник, Андрій Іванович Руденко, проживає у Києві. 30 липня 2003 р. заявник подав позов до Шевченківського районного суду м. Києва проти своєї колишньої дружини – гр. Р. і тещі – гр. І., прагнучи поділити їхню спільну власність – трикімнатну квартиру. Зокрема, заявник просив суд відокремити одну з кімнат і надати йому право власності на цю кімнату. Він стверджував, що відповідачі не дозволяють йому увійти до квартири, і що він був змушений проживати в іншому місці.

Відповідачі подали зустрічний позов, вимагаючи надати їм право спільної власності на частину квартири, що належить заявнику, і призначити суму компенсації, яку вони повинні були б виплатити заявникові. Вони стверджували, що через особисті конфлікти із заявником не можуть жити разом в одній квартирі.

28 травня 2004 р. суд виніс рішення на користь відповідачів. На підставі висновку експертів було встановлено, що технічно неможливо відокремити одну кімнату в квартирі. Відповідно до ст. 115 Цивільного кодексу 1963 р. суд надав відповідачам право власності на всю квартиру і наказав їм виплатити заявникові 121,747 українських гривень, як компенсацію.

Заявник подав апеляцію, заявивши, зокрема, що він був позбавлений свого майна проти його волі з порушенням закону, і

що відповідачі не змогли перевести гроші на депозитний рахунок суду для того, щоб довести свою платоспроможність.

14 вересня 2004 р. Київський міський апеляційний суд частково змінив рішення суду першої інстанції. Заявник оскаржив рішення суду апеляційної інстанції в касаційному порядку, стверджуючи, що суди нижчої інстанції неправильно витлумачили закон. 16 червня 2005 р. Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявника.

Заявник не ініціював виконавче провадження з метою відшкодування суми, присудженої йому в судовому порядку. За його словами, він не отримав компенсації, присудженої в рішенні від 28 травня 2004 р., оскільки боржники відмовилися платити через те, що не мають достатніх коштів.

11 липня 2006 р. Шевченківський районний суд ухвалив рішення про припинення реєстрації заявника в квартирі. 23 серпня 2006 р. апеляція заявника стосовно цього рішення була відхилена як подана з порушенням процесуальних строків. Заявник не оскаржував це рішення в касаційному порядку.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГЕРЕГА проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 30713/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GEREGA v. UKRAINE of 21 December 2010 (Application no. 30713/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявниця, Галина Маріанівна Герега, мешкає у Львівській області. У 1991 р. А. (родич заявниці) подав до Старосамбірського міського суду позов проти заявниці, оспорюючи її право власності

на будинок, який вона успадкувала відповідно до заповіту своєї тітки.

У 1993 р., на прохання А., суд припинив судовий розгляд. 24 липня 1997 р., на прохання вдови А., суд відновив слухання справи за нововиявленими обставинами.

6 вересня 2000 р. Галицький районний суду Львова виніс рішення у справі. 18 грудня 2000 р. Львівський обласний апеляційний суд скасував його і направив справу на новий розгляд.

18 березня 2003 р. суд визнав незаконною частину заповіту. 23 червня 2003 р. і 15 листопада 2004 р. відповідно, Львівський апеляційний суд і Верховний Суд залишили у силі рішення суду першої інстанції. Заявниця отримала рішення від 15 листопада 2004 р. 29 січня 2005 р. Згодом вона безуспішно намагалася відновити розгляд справи за нововиявленими обставинами.

За даними уряду, у ході судового розгляду два слухання було відкладено на прохання заявниці, три слухання – у зв'язку з її неявкою, три слухання – через неявку обох сторін. Заявниця із цими твердженнями не погодилася. За її словами, між 3 і 30 червня 2000 р. вона пройшла лікування в стаціонарі і тому не могла бути присутньою на одному зі слухань, про які зазначив уряд. Три судові засідання відклалися через відсутність судді або за вимогою іншої сторони.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки та 45 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ІЧІН ТА ІНШІ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заяви № 28189/04 та № 28192/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ICHIN AND OTHERS v. UKRAINE of 21 December 2010 of 21 December 2010 (Application nos. 28189/04 and 28192/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявники: гр. Ічіна, гр. Ічін, гр. Дмитрієва, гр. Дмитрієв мешкають у м. Севастополі.

31 грудня 2003 р. неповнолітні гр. Ічін, Дмитрієв та К. викрали харчові продукти і кухонне приладдя зі шкільної їдальні.

5 січня 2004 р. вони були допитані міліцією і зізналися у крадіжці. 7 січня 2004 р. слідчий порушив кримінальну справу за фактом крадіжки.

13 січня 2004 р. гр. Ічіна і гр. Дмитрієва помістили в слідчий ізолятор для неповнолітніх, оскільки були достатні підстави вважати, що вони можуть здійснювати суспільно небезпечні діяння.

Гр. Ічін і гр. Дмитрієв залишалися у ізоляторі до 13 лютого 2004 р.

3 березня 2004 р. слідчий порушив кримінальну справу проти гр. Дмитрієва і гр. Ічіна за крадіжку харчових продуктів і кухонного приладдя зі шкільної їдальні.

3 і 4 березня 2004 р. відповідно гр. Дмитрієва та гр. Ічіна надіслали скаргу голові Нахімовського суду у зв'язку з тим, що персонал ізолятора принижує гідність їхніх синів. У своїй відповіді від 15 березня 2004 р. голова суду відмовив у порушенні кримінальної справи проти персоналу ізолятора.

За словами гр. Ічіної, вона отримувала лише лист від прокурора, який проінформував її, що немає ніяких підстав для відкриття кримінальних справ щодо персоналу ізолятора. За словами Дмитрієвої, її скарга до суду залишилася без відповіді.

26 квітня 2004 р. слідчий прийняв рішення про те, що кримінальні справи проти гр. Ічіна і гр. Дмитрієва повинні бути припинені, оскільки вони були у віці, в якому не настає кримінальна відповідальність, і до них мають бути застосовані примусові заходи виховного впливу.

4 лютого 2005 р. Нахімовський районний суд розглянув матеріали, пов'язані із застосуванням примусових заходів виховного впливу щодо гр. Ічіна і гр. Дмитрієва, і вирішив винести їм попередження.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявникам Ічіну та Дмитрієву впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного по 6 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та по 1 тис. 500 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОБЧЕНКО ТА ІНШІ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 37138/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOVCHENKO v. UKRAINE of 21 December 2010 (Application no. 37138/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий суд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя».

Обставини справи

Заявник, Володимир Володимирович Кобченко, мешкає в м. Дніпропетровськ. 11 грудня 1998 р. місцева лікарня, на прохання роботодавця заявника, видала довідку про те, що заявник проходив

у лікарні восьмимісячне лікування. Довідка містила діагноз заявника і рекомендацію щодо того, що він не має працювати в нічний час, та йому протипоказані емоційні стреси та ненормований робочий день.

17 грудня 1998 р. заявника було звільнено з роботи за станом здоров'я. Його позов проти колишнього роботодавця щодо відновлення на роботі і виплати заборгованості із заробітної плати було остаточно відхилено Верховним Судом України 7 вересня 2001 р. Судами встановлено, зокрема, що довідку було видано відповідно до закону і це не порушує права заявника на приватне життя.

22 серпня 2000 р. заявник подав до Ленінського районного суду Дніпропетровська позов проти місцевої лікарні, стверджуючи, що довідку було видано незаконно, порушенням його права на приватне життя, і вимагав грошового відшкодування.

5 травня 2001 р. суд направив позов до Амур-Нижньодніпровського районного суду Дніпропетровська як до суду, що має розглядати справу за територіальною підслідністю.

20 листопада 2001 р. голова районного суду повернув позов заявнику, зазначивши, що позов поданий із порушенням норм процесуального права.

17 грудня 2001 р., після розгляду відповідної скарги заявника, Дніпропетровський обласний апеляційний суд постановив, що районний суд повинен прийняти позов заявника до розгляду.

27 червня 2002 р. районний суд визнав позов прийнятним і призначив слухання у цій справі. 19 квітня 2004 р. районний суд, провівши ряд слухань, відхилив позов заявника як необґрунтований. Він зазначив, зокрема, що законність довідки вже було визнано судом при судовому розгляді справи за позовом заявника до свого роботодавця, а відповідне рішення суду стало остаточною і обов'язковим.

14 липня 2004 р. апеляційний суд відхилив апеляцію заявника як необґрунтовану і залишив у силі рішення від 19 квітня 2004 р. 12 серпня 2004 р. заявник подав касаційну скаргу до Верховного Суду. 11 липня 2005 р. Верховний Суд поінформував заявника, що він перевантажений справами.

16 червня 2007 р. Апеляційний суд Автономної Республіки Крим, що діяв як суд касаційної інстанції, відхилив касаційну скаргу заявника як необґрунтовану.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 600 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОВАЛЬОВ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 10636/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOVALEV v. UKRAINE of 21 December 2010 (Application no. 10636/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявник, Олексій Петрович Ковальов, мешкає в Одесі. 23 грудня 1999 р. він подав позов до Київського районного суду Одеси проти місцевого земельного відділу. Заявник прагнув отримати підтвердження свого права власності на земельну ділянку, яка, за його словами, належала його родині.

27 вересня 2000 р. заявник подав позов до Жовтневого районного суду Одеси проти міської ради, вимагаючи надання свідоцтва про право власності на земельну ділянку. Дві справи були згодом об'єднані в одну.

К., приватна особа, що є власником спірної земельної ділянки, брала участь у справі як третя особа.

16 серпня 2001 р. Київський районний суд Одеси залишив позов заявника без розгляду через його повторну неявку на судові засідання. 27 листопада 2001 р. Одеський обласний апеляційний

суд скасував рішення суду першої інстанції від 16 серпня 2001 р. і направив справу на новий розгляд.

24 травня 2002 р. Київський районний суд Одеси виніс рішення про те, що у заявника не було правових підстав для вимог щодо права власності на земельну ділянку, і відхилив його позовні вимоги як необґрунтовані.

6 вересня 2004 р. Одеський обласний апеляційний суд відхилив апеляцію заявника та залишив у силі рішення від 24 травня 2002 р.

5 жовтня 2004 р. заявник оскаржив рішення апеляційного суду в касаційному порядку.

20 липня 2007 р. Харківський обласний апеляційний суд, що діяв як суд касаційної інстанції, відхилив касаційну скаргу заявника і залишив у силі рішення нижчих судів.

Заявник отримав копію рішення від 20 липня 2007 р. у вересні 2009 р. після того, як подав ряд запитів до судів.

У ході судового розгляду заявник подав ряд процедурних запитів, деякі з них були задоволені. Шість разів заявник не з'являвся до суду чи просив перенести слухання через проблеми зі здоров'ям, що призвело до семимісячної затримки розгляду справи. П'ятимісячна затримка була викликана неявками відповідачів.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки та 556 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРАТ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 30972/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KRAT v. UKRAINE of 21 December 2010 (Application no. 30972/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявниця, Ганна Гнатівна Крат, мешкає в Рівненській області. 28 березня 2001 р. вона подала позов до Млинівського міського суду проти колективного підприємства Н. і Млинівської міської державної адміністрації, вимагаючи повернення її частки в Н. За словами заявниці, її частка станом на 15 червня 2009 р. становила 29 767 грн.

10 квітня 2003 р. суд призначив перше слухання на 6 травня 2003 р., а потім наступне на 21 січня 2005 р.

28 січня 2005 р. суд відмовився прийняти до розгляду скаргу заявниці через її неодноразові неявки на слухання.

14 листопада 2005 р. заявниця оскаржила відмову. 21 березня 2006 р. Рівненський обласний апеляційний суд, не виявивши ознак того, що заявницю було поінформовано про слухання, скасував рішення від 28 січня 2005 р. і направив справу до суду першої інстанції. 1 вересня 2006 р. Млинівський міський суд відхилив позов заявниці як необґрунтований. 12 грудня 2006 р. заявниця подала апеляцію на рішення суду першої інстанції.

25 січня 2007 р. апеляційний суд залишив у силі рішення від 1 вересня 2006 р. Це рішення не було оскаржене і набрало чинності.

За даними уряду, з дев'яти судових слухань, запланованих у ході судового розгляду (шість у суді першої інстанції, три в суді апеляційної інстанції), три були перенесені через неявку відповідачів, одне було відкладено через те, що головуючий суддя був на лікарняному, одне - через неявку обох сторін і одне - через неявку заявниці.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 600 євро компенсації за нематеріальні збитки та 100 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРЮКОВ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 53249/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KRYUKOV v. UKRAINE of 21 December 2010 (Application no. 53249/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник, Сергій Олександрович Крюков, проживає у м. Мелітополь. 23 жовтня 1995 р. гр.П., колишня дружина заявника, подала до Мелітопольського міського суду позов про розірвання шлюбу, частиною якого були вимоги щодо розділення власності подружжя.

19 березня 1996 р. заявник подав зустрічний позов. 10 січня 1997 р. суд розділив справу щодо розірвання шлюбу та справу щодо розподілу майна.

Рішенням від 15 травня 2002 р. суд частково задовольнив зустрічний позов заявника щодо розподілу майна. 25 липня 2002 р. Запорізький обласний апеляційний суд залишив у силі рішення суду першої інстанції.

16 жовтня 2002 р. заявник подав касаційну скаргу щодо вищезгаданих рішень, а 11 листопада 2002 р. подав до суду заяву про відновлення процесуальні строків для подачі скарги. 2 грудня 2002 р. суд відхилив клопотання заявника як необґрунтоване. 24 березня 2003 р. Запорізький апеляційний суд залишив у силі це рішення. 19 серпня 2004 р. Верховний Суд України скасував рішення як необґрунтоване. 27 вересня 2004 р. Мелітопольський міський суд подовжив заявникові строк для подачі апеляції в касаційному порядку.

24 березня 2007 р. Верховний Суд направив касаційну скаргу заявника до Одеського обласного апеляційного суду, який, діючи як суд касаційної інстанції, відхилив її як необґрунтовану 7 травня 2007 р.

За даними уряду, у ході судового розгляду заявник кілька разів змінював свій зустрічний позов. Вісім слухань було відкладено у зв'язку із неявкою заявника або на його прохання. Дев'ять слухань було відкладено на прохання гр. П. у зв'язку з її неявкою або через хворобу судді.

Заявник стверджував, що у вересні 2005 р. його було позбавлено права власності на квартиру, в якій він жив разом із гр. П. Заявник подав позов проти гр. П. щодо свого права жити в квартирі. Заявник не надав жодної інформації про результати розгляду позову.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОРУДЖЕВ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 3080/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ORUDZHEV v. UKRAINE of 21 December 2010 (Application no. 3080/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 14 «Заборона дискримінації»;

ст. 17 «Заборона зловживання правами»;

ст. 2 (1) «Право на оскарження в кримінальних справах»

Протоколу 7;

ст. 3 «Відшкодування в разі судової помилки» Протоколу 7.

Обставини справи

21 лютого 2001 р. прокуратура порушила кримінальну справу відносно заявника, Фікрата Енвер Огли Оруджева, одного із

засновників приватної компанії С., за підозрою в розкраданні майна компанії. 27 липня 2001 р. прокуратура завершила розслідування і направила справу до Білозерського міського суду. 10 вересня 2001 р. прокуратура відмовилася порушувати за заявою заявника кримінальну справу проти М., одного із засновників тієї ж компанії, за звинуваченням у розкраданні майна компанії.

22 жовтня 2001 р. Білозерський міський суд визнав заявника винним у розкраданні і засудив його до двох років позбавлення волі та заборони займати керівні посади протягом двох років. Суд виніс рішення про тримання заявника під вартою до набрання рішенням законної сили.

26 лютого 2002 р. Херсонський обласний апеляційний суд скасував рішення від 22 жовтня 2001 р. і направив справу на додаткове розслідування. Він встановив, що прокуратура і суд першої інстанції не дослідили й не оцінили всі обставини справи, а суд не надав заявникові перекладу судового рішення. Апеляційний суд також прийняв рішення про звільнення заявника з-під варти.

1 липня 2002 р. прокуратура змінила обвинувачення проти заявника, звинувативши його у свавільній поведінці.

21 жовтня 2002 р. заступник прокурора Херсонської області скасував постанову від 1 липня 2002 р. і заявив, що звинувачення проти заявника слід кваліфікувати як розкрадання.

17 грудня 2003 р. прокуратура перекваліфікувала звинувачення проти заявника, звинувативши його у свавільній поведінці.

28 березня 2005 р. Білозерський міський суд припинив кримінальну справу відносно заявника через відсутність скарги потерпілого.

26 липня 2005 р. Херсонської обласний апеляційний суд скасував рішення від 28 березня 2005 р. Він встановив, що кримінальна справа за обвинуваченням у свавільній поведінці повинна бути припинена, а відносно заявника повинна бути відкрита справа за звинуваченням у розкраданні, і відправив справу на подальше розслідування.

6 вересня 2005 р. та 16 лютого 2006 р. Верховний Суд залишив касаційну скаргу заявника без розгляду як таку, що не підлягає оскарженню в касаційному порядку.

8 лютого 2006 р. прокуратура припинила кримінальну справу за звинуваченням у розкраданні через відсутність доказів.

27 березня 2006 р. Генеральна прокуратура скасувала рішення від 8 лютого 2006 р. і винесла рішення про продовження розслідування.

12 липня 2006 р. Печерський районний суд м. Києва скасував рішення від 27 березня 2006 р. і залишив у силі рішення від 8 лютого 2006 р.

2 червня 2007 р. прокуратура припинила справу, порушену відносно заявника за підозрою у свавільній поведінці.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 400 євро компенсації за нематеріальні збитки та 36 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПЕРЕТЯКА ТА ШЕРЕМЕТЄВ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заяви № 17160/06 та № 35548/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PERETYAKA AND SHEREMETYEV v. UKRAINE of 21 December 2010 (Applications nos. 17160/06 and 35548/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст. 14 «Заборона дискримінації»;*
- ст. 17 «Заборона зловживання правами».*

Обставини справи

Перший заявник, Олег Павлович Перетяка, народився в 1958 р. і проживає в м. Луганськ. Другий заявник, Володимир Андрійович Шереметєв, народився в 1954 р. і живе в м. Слатино.

У квітні 2005 р. перший заявник подав позов до Ленінського районного суду Луганська проти Луганського обласного військкомату про перерахунок пенсії.

12 липня 2005 р. суд відхилив позов заявника як незаконний. 13 жовтня 2005 р. Луганський обласний апеляційний суд розглянув справу і залишив у силі рішення суду нижчої інстанції. У резолютивній частині свого рішення апеляційний суд заявив, що заявник має право оскаржити рішення у Верховному Суді впродовж двох місяців.

1 грудня 2005 р. заявник подав касаційну скаргу до Верховного Суду.

26 грудня 2005 р. суддя Верховного Суду, відповідно до пунктів 7 і 10 Прикінцевих та Перехідних положень Кодексу адміністративного судочинства, ухвалив, що касаційна скарга заявника повинна розглядатися Вищим адміністративним судом.

24 березня 2006 р. суддя Вищого адміністративного суду, посилаючись на статтю 212 Кодексу адміністративного судочинства, відхилив касаційну скаргу заявника як таку, що подана з порушенням процесуальних строків.

У жовтні 2004 р. другий заявник подав позов до Ленінського районного суду Харкова проти Харківського обласного військкомату про перерахунок пенсії.

20 травня 2005 р. суд відхилив позов заявника як незаконний. 13 вересня 2005 р. Харківський обласний апеляційний суд розглянув справу і залишив у силі рішення суду нижчої інстанції. У резолютивній частині свого рішення апеляційний суд зазначив, що заявник має право оскаржити рішення у Верховному Суді впродовж двох місяців.

11 листопада 2005 р. заявник подав касаційну скаргу до Верховного Суду України.

У листі від 30 листопада 2005 р. Верховний Суд повідомив заявнику, що його касаційну скаргу було передано до Вищого адміністративного суду.

11 квітня 2006 р. суддя Вищого адміністративного суду, посилаючись на статтю 212 Кодексу адміністративного судочинства, відхилив касаційну скаргу заявника як таку, що подана з порушенням процесуальних строків.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скаргу, і зобов'язав Україну виплатити заявникам впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного по 2 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та по 226 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПОНОМАРЕНКО проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 20930/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PONOMARENKO v. UKRAINE of 21 December 2010 (Application no. 20930/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявники, Максим Олексійович Пономаренко та Світлана Віталіївна Пономаренко, народилися в 1968 р. і живуть у м. Кременчук.

7 серпня 1997 р. вони подали судовий позов проти банку «Ю». Предметом спору став договір застави автомобіля.

18 лютого 2002 р. Світловодський міський суд виніс рішення у справі. 27 червня 2002 р. Кіровоградський обласний апеляційний суд залишив його в силі. 10 листопада 2004 р. Верховний Суд України скасував рішення суду і направив справу на новий розгляд.

8 листопада 2005 р. Світловодський міський суд частково задовольнив позов заявників, визнав договір застави недійсним і зобов'язав банк „Ю”. виплатити заявникам певну суму для

покриття витрат на автомобіль, втрат у зв'язку з інфляцією і витрат, пов'язаних зі штрафними санкціями.

23 грудня 2005 р. Апеляційний суд частково змінив рішення.

16 червня 2006 р. після того, як заявники подали касаційну скаргу не у відповідності з процедурними вимогами, Верховний Суд України залишив її без розгляду.

За даними уряду, у ході судового розгляду три засідання було відкладено у зв'язку з неявкою заявників, чотири - через неявку обох сторін. Заявники заявили, що вони не були присутніми лише на двох засіданнях. Сім інших засідань було відкладено на прохання відповідача через неявку третьої особи або у зв'язку із відсутністю судді.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявникам впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 600 євро компенсації за нематеріальні збитки та 10 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СІЗИХ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 25914/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SIZYKH v. UKRAINE of 21 December 2010 (Application no. 25914/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник, Михайло Васильович Сізіх, народився в 1962 р. У даний час він відбуває тюремне ув'язнення в Миколаївській області.

12 жовтня 1998 р. міліція порушила кримінальну справу щодо заявника за підозрою у вимаганні.

28 грудня 1999 р., після завершення попереднього слідства, справу було передано до Центрального районного суду Сімферополя, який 4 травня 2000 р. направив справу на додаткове розслідування.

14 вересня 2000 р., після завершення додаткового розслідування, справу було передано в той самий суд.

Після трьох розглядів справи в судах першої та апеляційної інстанцій 2 лютого 2005 р. Центральний районний суд Сімферополя визнав заявника винним і засудив його до семи років позбавлення волі з конфіскацією майна.

29 березня 2005 р. і 28 лютого 2006 р. Кримський апеляційний суд і Верховний Суд залишили вирок у силі.

За даними уряду, у ході судового розгляду щодо заявника слідчі також висунули звинувачення проти п'яти інших осіб (відносно трьох з них кримінальні справи було згодом припинено) й опитали вісімдесят сім свідків і чотирьох постраждалих. На своїх засіданнях суд заслухав трьох обвинувачених, сорок свідків і кілька потерпілих, на що знадобилося близько чотирьох місяців. Судово-медичну експертизу було проведено в період з 26 травня до 18 липня 2000 р. Двадцять судових засідань відкладалися у зв'язку з неявкою свідків, потерпілих, підсудних або хворобою судді.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СУБОТ проти України» від 21 грудня 2010 р. (заява № 38753/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SUBOT v. UKRAINE of 21 December 2010 (Application no. 38753/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявник, Євген Іванович Субот, народився в 1941 р. і живе у м. Рівне.

У липні 1997 р. гр. Ю. (фізична особа) подав цивільний позов проти заявника. Предметом спору став будинок та ділянка землі. Заявник подав зустрічний позов проти гр. Ю., деяких інших приватних осіб та місцевих органів влади. Заявник вимагав визнання недійсними кількох договорів дарування частини будинку і визнання свого права власності на частину будинку.

3 липня 1998 р. Міський суд Рівного виніс рішення у справі. 30 липня 1998 р. він продовжив заявнику час для подачі апеляції і 2 листопада 1998 р. Рівненський обласний апеляційний суд скасував рішення суду першої інстанції та направив справу на новий розгляд.

1 грудня 2005 р. Міський суд Рівного відхилив позов гр. У. як необґрунтований, задовольнив зустрічний позов заявника в частині визнання недійсними договорів дарування і відхилив як необґрунтовані його претензії, що стосуються права власності на приміщення у будинку.

13 квітня 2006 р. Рівненський апеляційний суд частково змінив вказане рішення, визнавши право заявника на частину побутових приміщень будинку та земельну ділянку.

6 травня 2006 р. та 23 жовтня 2008 р. Верховний Суд відхилив як необґрунтовані заяви заявника та місцевого прокурора (останній діяв в інтересах заявника) про дозвіл на оскарження рішення апеляційного суду в касаційному порядку.

У ході судового розгляду заявник двічі змінював свої вимоги, п'ять слухань було перенесено на прохання заявника чи його представника, а також у зв'язку із відсутністю заявника чи його представника, дев'ять судових засідань було відкладено через відсутність обох сторін. Двадцять три засідання було відкладено через відсутність або на прохання іншої сторони, а також через хворобу судді, п'ятнадцять засідань було відкладено без зазначення причин. Загалом строк, на який відкладалися засідання у справі, склав приблизно півтора роки.

Згодом заявник безуспішно намагався домогтися перегляду його справи у зв'язку із нововиявленими обставинами.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 3 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та 160 євро компенсації за судові витрати.

IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Щодо правового регулювання відносин між Європейським Парламентом та Європейською Комісією

Parliament set for greater role in EU decision-making (Euroactiv, 06.10.2010)

Нові правила щодо відносин між Європейським Парламентом та Європейською Комісією були затверджені конституційною комісією парламенту 5 жовтня 2010 р. переважною більшістю голосів. Вони дають депутатам більше повноважень при прийнятті рішень в Європейському Союзі.

Правові основи регулювання відносин між Європейським Парламентом та Європейською Комісією переглядаються кожні п'ять років, останній період охоплюється Рамковою угодою 2005 року.

У рамках нової угоди між двома установами Парламент набуває додаткових прав і повноважень при здійсненні політики ЄС, що означатиме значне підвищення його ролі.

Комітет затвердив два звіти депутата Європарламенту від Португалії Паулу Ранхеля (Європейська народна партія) щодо нових процедур, які, у разі схвалення в парламенті на пленарному засіданні 20 жовтня, набудуть чинності негайно.

Депутати прийняли рішення про те, що Комісія зобов'язана дотримуватися принципу рівності між Радою міністрів ЄС, до якої входять представники 27 урядів держав-членів, та Європейським Парламентом. Цей принцип застосовуватиметься, зокрема, при отриманні можливості бути присутнім на засіданнях і щодо доступу до документації із законодавчих та бюджетних питань.

Парламент також отримає ширший доступ до секретної та конфіденційної інформації і відіграватиме більшу роль у розробці програм Союзу: представники ЄК будуть зобов'язані зустрічатися з депутатами до прийняття ЄС щорічної програми роботи.

Крім того, ЄП отримуватиме інформацію щодо всіх подій на міжнародних переговорах ЄС, особливо тих, які стосуються торгових операцій. Європарламентарії будуть проінформовані про засідання Європейської Комісії та експертів із законодавчої діяльності держав – членів ЄС. Депутати Європейського

Парламенту також отримають право бути спостерігачами на загальних конференціях. У свою чергу, Комісія повинна буде надати голові відповідної делегації Парламенту статус спостерігача під час засідань.

Щодо розвитку відносин між Україною і ЄС

EU, Ukraine agree on 'Road Map' for visa-free travel (Radio Free Europe, 22.11.2010).

За повідомленням Інтернет-порталу «Радіо Свобода», Україна і Європейський Союз на саміті в Брюсселі домовилися про «План дій», що, як сподівається офіційний Київ, матиме своїм наслідком безвізовий режим для українців при поїздках до ЄС.

Також було досягнуто домовленості про тіснішу співпрацю в інших сферах.

Голова Європейської Ради Херман Ван Ромпей, який проводив переговори з Президентом України В. Януковичем і Головою Європейської Комісії Жозе Мануелем Баррозу, зробив відповідну заяву після переговорів.

«Я дуже радий, що ми можемо сьогодні оголосити про план дій для України щодо запровадження безвізового режиму для поїздок з короткостроковою метою», – зазначив він. «Ми також змогли підписати протокол до чинної угоди про партнерство та співробітництво, що надасть Україні можливість доступу до програм Європейського Союзу. І ми висловили задоволення з приводу прогресу, досягнутого ЄС і Україною».

План безвізового режиму передбачає поліпшення Києвом рівня прикордонного контролю, а також удосконалення правил щодо міграції та надання притулку. Однак жорсткого графіка для здійснення цих дій не передбачено.

На відміну від попереднього візиту В. Януковича до Брюсселя у вересні 2010 р., коли високопосадовці ЄС висловили занепокоєння з приводу політичних подій у Києві, Х. Ван Ромпей схвально висловився на адресу нинішнього українського керівництва.

«В Україні зараз період політичної стабільності завдяки тісній співпраці між Президентом і урядом, заснованій на сильній парламентській більшості, – зазначив Х. Ван Ромпей. – Це дозволяє Україні рухатися вперед при проведенні важливих реформ».

Х. Ван Ромпей і Ж. Баррозу заявили, що якщо процес реформ триватиме, Україна може розраховувати на укладення угоди про вільну торгівлю з ЄС до наступного літа.

«Я з особливим задоволенням відзначаю політичну заяву, зроблену сьогодні Президентом В. Януковичем під час нашої зустрічі на вищому рівні про те, що в нас більше ніколи не буде газової кризи подібної до тих, що були раніше, – зауважив Ж. Баррозу. – Це одна з причин, чому ми вважаємо, що вкрай важливими є тристоронні відносини між Україною, Росією та Європейським Союзом».

В. Янукович запевнив своїх європейських партнерів, що постачання газу зимою здійснюватиметься без перебоїв. «Я хотів би ще раз запевнити наших європейських друзів, що Україна гарантує безперебійне постачання енергоносіїв до Європи», – заявив він.

Крім того, сьогодні в Брюсселі відбулася перша зустріч представників ЄС, Росії та України в галузі енергетики за участю російського міністра енергетики Сергія Шматка і єврокомісара з питань енергетики Гюнтера Еттінгера.

Незважаючи на дружню атмосферу на саміті, Х. Ван Ромпей нагадав В. Януковичу про необхідність дотримання законності і прав людини.

«Демократія, верховенство закону і повага до прав людини є основними цінностями, які ми розділяємо і прагнемо дотримуватися на практиці, – заявив він. – Ми також обговорили і підкреслили важливість дотримання свободи ЗМІ, свободи зборів і асоціацій, захисту прав людини».

В. Янукович, зі свого боку, відзначив економічне зростання України, яке, за прогнозом Світового банку, в 2010 році складе 3,5 відсотка. Він нагадав, що Україна продовжує вважати членство в ЄС однією зі своїх головних цілей. «Я в черговий раз підкреслюю, що членство в Європейському Союзі залишається стратегічною метою України», – зазначив він.

Ще однією темою для обговорення в ході саміту був заморожений конфлікт у Придністров'ї, сепаратистському регіоні Молдови, що межує з Україною.

Х. Ван Ромпей заявив, що обидві сторони мають спільний інтерес – територіальну цілісність Молдови, і що в 2011 році можуть розпочатись офіційні переговори про статус Придністров'я, до яких могла б залучитись і Україна.

Щодо змін у правилах вирішення спорів з іноземним елементом

Commission tries to simplify cross-border legal disputes (Euractiv, 15.12.2010)

Прагнучи прискорити вирішення спорів і зменшити витрати, Європейська комісія 14 грудня 2010 р. затвердила значні зміни в правилах щодо судових спорів між підприємствами і споживачами.

Регламент «Брюссель I» сприяє полегшенню цивільного судового співробітництва у ЄС шляхом визначення найближчої близької юрисдикції для вирішення спорів з іноземним елементом та забезпечення визнання і чіткого виконання судових рішень, прийнятих в іншій державі-члені. Правила набули чинності в 2002 році. Зміни, запропоновані Європейською Комісією, мають на меті досягнення більшої ефективності їх застосування.

Зміни у правилах, відомих як «Брюссель I», спрямовані на сприяння тіснішій співпраці між судами в державах ЄС. Їх застосування повинно активізувати торгівлю між державами Європейського Союзу. Представники майже 40% компаній ЄС заявили, що вони будуть збільшувати обсяги торгівлі за межами внутрішнього ринку, якщо процедури врегулювання спорів судом будуть простішими.

Комісія внесла чотири основні зміни до правил 2001 року, серед яких найважливішою було скасування судової процедури затвердження рішення винесеного судом в іншій державі-члені.

Наприклад, за нинішньої системи, якщо польський підприємець виграв справу проти французької будівельної компанії в суді Варшави, рішення суду повинно бути затверджене французьким судом (так звана процедура екзекватури). Скасування цієї процедури, яка може коштувати підприємцю до 3 тис. євро, може загалом зекономити підприємствам майже 50 млн. євро на рік.

За словами представника Європейської організації роботодавців UEAPME Марії Цимаглії, це дозволить значно зменшити витрати малих і середніх підприємств. М. Цимаглія зазначила, що це

додаткове заохочення для малих і середніх підприємств працювати в інших країнах ЄС.

Ще одна зміна стосується арбітражу. Більше, ніж 60% великих європейських компаній надають перевагу арбітражу, оскільки він, як правило, є швидшим і дешевшим. Таким чином, нові правила будуть захищати їх від зловживань під час судових розглядів. Третя зміна припинить практику, відому як «італійське торпедування», коли одна з компаній, що бере участь у спорі, намагається затягнути вирішення складної справи в суді.

Нові правила дозволять споживачам подавати у своїх країнах позови проти компаній, що знаходяться за межами ЄС. Сьогодні відповідні норми суттєво відрізняються залежно від держави-члена.

Крім того, Комісія опублікувала програмний документ щодо вільного переміщення документів всередині ЄС і запропонувала громадськості обговорити його. Європейці, які живуть за межами своїх рідних країн, часто стикаються з бюрократичними перешкодами, такими, як очікування офіційної печатки на договорі щодо майна, сплата за переклад свідоцтва про шлюб тощо. Часто необхідно сплатити збори, а іноді в державі можуть вимагати надання адміністративного документа, якого взагалі не існує в державі проживання громадянина. Це перешкоджає реалізації права на вільне пересування в повсякденному житті, гарантоване договорами ЄС.

Громадськість матиме можливість обговорювати програмний документ до 30 квітня 2011 року.

Науково-практичне видання

РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Випуск 20

*За загальною редакцією В. О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка НАПН України*

Випуск підготували:

Копиленко О. Л. (керівник), Зайчук О. В., Ворошилова І. В.,
Горькавий С.С., Київець О.В., Коптева О. О.,
Кулько А. В., Мовчан Ю. В., Санченко А. Є.

Відповідальний за випуск

Білоусов Л. В.

Редактор

Мищак І. М.

Підписано до друку 20.09.2010.

Формат 60x90/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 6,31. Обл.-вид. арк. 5,03.

Оригінал-макет підготовлено в
Інституті законодавства Верховної Ради України
04053, м. Київ, пров. Несторівський, 4.